Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Logica et metaphysica - Cod. Ettenheim-Münster 293

Jost, Gerold

[S.l.], um 1752

Metaphysica 2. pars

urn:nbn:de:bsz:31-130100

Visual Library

in spiritus organis sensationes duitur sentire, operando ipsum cerebrum duitur ratiocinari, quemadmodum denominationes non alias esse nisi impositiones nominum rerum, ipsa lux jam hoc varie movet ad libitum vadit quo vult, cogitat discurrit, ideo dicunt ad ejusmodi inde vim hos operandi ipsum et exercendi sine ordine distincta huius quivis ipsum experientia modo hunc modo illum motum ipsum exercere.

Metaphysica 2. pars
Pneumatheologia seu tria de Spiritibus

§ 1.

Ipse operant tractatus qui in praesentiarum sunt disputandi, jam et triplex spiritum species nobis praestitit, nempe Deus angeli et ánima rationalis. at cum jam de angelis in theologia sit prolixus sermo, solum de Deo et ánima rationali agemus.

Disputatio 1.
De ánima rationali

§ 2.

Tria videntur de ánima rationali examinari posse. 1. quae sit ejus natura. 2. quae sit origo. et 3. quina habeat cum Deo nostro commercium. unde totam prima disputationis mea tribus capitibus referemus.

De Capite 1.
Ipsa ánima.
Multipliciter 1.
Quae sit notio vitae.

§ 3.

Jam diu frustra laborarunt philosophi et conceptu aliquem vitae exprimerent qui omnium ájjpi é viventis et differat a boni ipsum vivens non é, sed solum vivendi operat. inde ortum dari tum conceptus communis, tum differentiales, quatenus sub conceptu communi omnia viventia et sub differentia viventia specifica apprehendentur.

4.

Sunt ám in operatis jitur ánimalia nihil duo alia genera viventium nempe bruta et plantae, quae non é mere automata, sed vera viventia hic appellamus, inde ja conceptus communis vitae investigatur, in his venire obj.

5.

Thomistae et conceptum communem exprimere, volunt vitam esse definitam ipsum aliquid immanenter operans, sive aliquid ut non solum agendi principium sit illi insum, verum in et ipsa actio in agente velut in suo recipiatur: definiunt ém actionem immanente, quae in eo ipso subsistit manet et agit, sicut ex adverso actionem transeuntem vocant, ejus terminus in alio ipso operante distinctum é principium. principium in se jacit operatum vocant vita in actu 1. et una cum operatione vocant vita in actu 2. requirunt secundum communem hanc vitae definitionem et clarissima.

6.

Stradunt hic Thomistis. 1. ja, putant in Deum poe actus vitales in nostro esse ipsum Deum producere. item in theologia ponendum poe angelum esse Deum in angelo producere. jam cum sit modo ée actus vitalis non immanenter producit, sive haec definitio non convenit soli definito sed in aliis actus non immanentibus.

7.

Inde alia substituit Mastrius vitae descriptionem, nempe discrimen inter viventia et non viventia non poe explicari melius stendit ipsum et viventia

mentū ⁊ - Sūt illa, quæ habent in se ipsis principū, ⁊ ⁊ hæc institutum
adquirendā ipsi viventi cuius è principū perfectiōem aliquā, quæ nō è
illi propria ex vi propria generatōis sed è superadita e. g. ex vige-
rationis nostræ quid nec illectiōem nec volitiōem nec nutritiōem nec
sapiēm nec motū progressiū cū debitū sed nos ejusmodi perfectiōes acqui
ere, inter excellēta alicujus principij si res producatis nempe ac.
ad justā et puto crisim ⁊c. Crisper insinuat, quipe cum e. g. ignis pur:
ias actiōem in ligno sibi vi sua generatōis inhibitā esse sibi hanc de:
fectiōem propria faceret, consequenter nō oveniet defectō soli viventi. ide pu:
tat ipse nō esse ad pue inventū sistherna ⁊ vita exprimat. quippe dum
distinguunt sistema ⁊ ignis ejusmodi perfectiōes faciat transeunter
et nō immaneanter, merito infert, ⁊ nō ad aliud quīm ipsius neptū datū
|7:| revertatur.

9

Nos sui thomistarū et recentiorū defectiōem tūm et hypothesim admittimus
nō et habentem veras defectōis regulas sed cū descriptiōem aliquā, quā ⁊c.
:hōtā rei viventis pruemittoimus, unde illā in nullas consequentias vo:
luimus habere deducta.

10.

Porro adverting actiōes aliquas immanentes in triby principū ⁊ triby ne
ipse in humano cāli et in vego tabili producit, quarum hōc eligendo volendo
sentiendo nutrire nō operatur ad instā. plantā intra cātū habet consequenter
ad suū incrementū operatōes nutritivas alterativas digestivas producit.
bruta pariter percipiunt manducant, resumunt etc. quæ actiōes cōs in ip:
:sis Rebus à quibus producuntur nō resumunt.

11.

Hinc nullū nobis facessit negotiū, ⁊ e. g. lapis cadendo deorsū producat
impetū ad infra sunt cia gravia ad centrū de attentia inquietant motū
quipe hanc defectiōem nūmsi ex descriptiōem ex hypoth: admittimus

12.

dividimus vitā in vegetantē cālem et rācālem, ita ut illa dicatur
vivere vegetante, quæ ⁊ alimētū intra sumptū nutriunt, crescunt
hinc similē pariunt. vitā cāli frequentē, qui motu progressiū pa
dent et sentiunt vitā demū rācāli quæ volunt et intelligunt.

13.

⁊ intus sumptiōem illicitum nō simplicē aliquē ad extra sensū
et si ex lapide fet semente tenax
sed si ita ⁊ neatos notus interno assumentur, et sua in substantia
versat, sic secū à plantā intra sumptū dicimus quē utique ⁊ cuncta
cutos internos assumptā in sua substantia vertit.

14.

porro sunt aliqua quæ vita vivunt solum rācāli et deg angeli et ā
separata, alia quæ vivunt solū vita vegetativa ut arbores, plantæ
hōa genus stupeū à semilo propanico inventū. alia vivunt
vita vegetativa et sensiva simul et bruta. alia quæ vita vegetativa sen:
:siva et rācāli vivunt ut hōes.

15.

ōes operatōes tam sensiva quīm vegetativa sunt pure mācāles quā nō a pote
:tiis organicis oriuntur solū operatōes rācāles sunt spirituales quarū
principū nō è aliud nisi ēa. ipse gentām maximū apparatū organorum,
⁊ quæ organa nihil aliud sunt quīm illas partes quæ sunt instrumenta qui
actiōes vitales exequuntur, spiritū vero ⁊ ⁊ ex his organis resurgit, c
organicū dicitur.

16.

quoniam vero Organum nisi instrumentum est, quo vivens Creatum actiones vitales exercet, inde in viventibus Creatis admittendum est aliquid diversum a Creatis organis, quod sit principium actionum vitalium, quod Organum in illis quasi instrumentum adhibet. hoc principium aut animam.

17.

Ad generalem hunc notitiam definitio alterius Organismi pro vita et agentis, ita quod efficior et formalis, quae tamen radicem fundamentum, corporis principium quod inde dependenter a organis est eliciens actiones immanentes seu vitales actibus alterius, qui alias ex vi generationis indebitis sunt id sentire et exercere.

18.

Id vero sunt aliquot generalia species vitae, quae in Ente possunt exercere, inde triplex ad genus rite distinguimus nempe rationalem sensitivam et vegetativam vegetativa dicitur principium illud, quo vivens Creatum solum nutritur et alimentum indigentiam fit. et adolescit, certum sibi simile procreat. sensitiva est, qua vivens itidem Creatum movetur motu progressivo et sentit. rationalis ~~tam~~ demum est a qua libet hoc ut velit et diligat.

Articulus 2

An mens humana sit spiritualis an Creata mortalis.

19.

Licet adeo sit abstrusa mihi de ea mihi, ut teste Heraclito nunquam illam exterminare possing, quanta libet vitae spatia percurring, non tamen inde desistendum. est enim inquit Tertullianus illud quidem maximum animo pesp. animum videre, locum est jejunum Apollinis, nosce te ipsum, non te Ente membra sed animum tuum.

20.

Jam in agnoscendo hoc animo sudarunt Philosophi, aliqui intra inquisitionem vitae animum, ut Thales Milesius, alii harmoniam se modulantem ut Plato. alii ex re elegia ut Tyrtaeus, semper innatum hominis vigore appellarunt. ultimo vero hoc saeculo prodiit libellus infamis Jallius idiomate Romanus tum, cujus impius auctor eum voluit ad eliminatum et puta maginam hoc appellare.

21.

ad tria vero supremum capita ceteris de ea sententia revocari possunt. Veni dicendum sit inter ea ponenda ad, qui quae sunt spiritualia, illi qui putant ad eam mentem materialista vocantur, alii idealista tum, qui in quem diuinitatem ad materiam, sed mundi existentia negant realem, sed solum idealem admittentes. materialistis atque idealistis illud commune est, ut una tantum substantia existat ipsa existens, illi Creata, hi immaterialem. ab his parum differunt egoista, qui immisitua existentia realem admittunt, cateras immisi ideas in mente repetas et intendentes. dualista tum dicuntur, qui duplex substantia genus admittunt una Creata altera spiritualem, qui apud spiritum vocant, et Ortu existere tenuerunt. materialismum defendunt Tolandus, Collins, Wariuus logius, qui opinantur per motum Cerebri agitatum mentis posse explicari. egoismum defendit quam Malebranchii ipsa, dualismum defendunt meliores nostri Philosophi, quibus et nos assentimur.

Thesis 1.

Ita nostra est substantia spiritualis

Defio 1.

Mens humana est illud principium activum quo hoc vult et diligit.

ésq; operaés vitales sibi peragit.

Defio 2.

Q Substaã illiging ens q se existens cum nulla exigeã alteri inhaerendo, imò possũg nostris adversatijs q las necte, et veling illud é Substaã, qd à nãã dependet ut existat, sed destructa Si nãã operari potest.

Defio 3.

Q Substaã nãã est hic illiging talem, quæ nec existere nec operari valeat, sine aliquo Subto in quo sit, v. à quo dependeat, quippe ôũ peripateticorũ opinióe ideo ãã brutorũ ãã magis, ja dependeta nãã in operando.

Hypothesis j.

Cum hic loquimur de Substaã Crea sit spiritus é alta distincta hominis aliqua Substaã nãã habem quantitate affecta, ita et in corpore hic Substaã Crea sit illiga ida, cui pinde aptantur ls affectiones, nempe impenetrabilitas, magnitudo figura motus localis quies lib. 2 dario vero alia qlitates, quæ ex jdeylis affectiónibus immediate orũm oriuntur, sive dein et modi cum sensoriis, sive et qlitates cum Peripateticis assicendo, et calor frigus humiditas siccitas gravitas etc. id pinde hic é, cum nobis sufficiat ejusmodi qlitates spiritibus attribuisse.

Defio 4.

Q Substaã Spiritualis illiging aã quæ nec sit Crea nec mpã ls, nemp quæ non sit Ills quæ ut v dependeat à nãã l. 24. r quæ non sit quantitate sibi naãliter coexlata ut hbet Substaã Crea, hinc ve eling positivè definire Substaã Spiritualem, nempe qd sit ea quæ habet facultatem volendi, eligendi, discurrendi, judicandi, lang extra distinctione fatel qd ea sit spiritus cum nomine lateat qd velit et illigat, Hypostasis et hãc depoe solum data utamur.

Lema

Nulla agitaõ fr assistit in certa quadam notiõe Terminorum Substaã à rebus circa quas agitando versamur in cerebro nostro excitata.

27.

Obr. tres sunt agitaés species sensio judicium et discursus ãex his nulla assistit in motu tm tenuis Substaã. Probr. m. j. pars. omnia ém illiging quæ non sunt tm qd species sed ipse illg pt vocare ideas facultatis l. 91. jo ex motu solum ex rebus sibi libitis lanzato non pt explicari agitaõ. Probr. 2. pars. q judicium idea jungunt v separant et ipsa Crea non instabilia disposita ut dicte loco quasi modo nunc sursũ nunc deorsũ modo à dextris modo à sinistris moveant qd motus oppositos fu lappis sponte sua non sursũ et simul deorsũ naãli nisu tendit. ad intimo sui nobis ma nifestũ é nos poe jungere separare affirmare negare etc. qã non in motu Cerebrũ judicia assistunt, qd à fortiori de facultatibus asserat, physice ém explicabile non é qõd tam subito ab objectis nostra seria movetur, mutarentur, diversis directibus agitatis nostra seria movetur, mutarentur, diversis directibus agitantur, nisi admittatur sensio et non nulla ordinata agitandi generatio, nisi admittatur sensio et non nulla ordinata agitandi generatio. à fortiori non pt explicari agitaõ reflexa, q quam illa Crea ipsa certe ad certatim de nuo motum q revocatem in memoria tor. quescant quin ima interceat sensio.

Propoo

mens humana ē substa.

Pbr. si n ēt substa ē tanidens, physicū cum medicū n dctr. ai ille n ē jo. Pbr m. si ē tanidens v ēt corp v spiritualē n jmū alias cogitaēs potēt de māles semper notus de nissime substa p. 2 pi si vero sit tanidens spiritualē v ēt vi illigendi pdicū v n, n 2dū, ja ē sitta sū nostrū minime pi ipū, jo erit nostra mens p quam illud spiritū substale illiging, p vi cogitandi gaudet. 3tr. post mortē m sine novo miraculo remanebit ā, p habens substiā aliquā omnissimā. 2 pi. jo n potest ē dependenter a mā, nec in suis operaōibg a illā dependet in se spectata cum et ibi cogitet.

Propoo 2.

Mens humana n ē substalis māalis glis ē ā brutorū divis.

Pbr. illa substa n ē mere māalis quē tenes operandi modū spectata solo qē differt ab oibg jis substantijs quē jt māalibg gtentr, ai operaōes ā nostre solo qē differunt ab operaōibg brutorū 2o. Nl. solum in minimā cartū māā imo ex operaōibg licēat illigere dicendum p certo ē n mta idem genus ē aliquā substā jstantissimā sed solo qē ōt puersā ēt quod nil potest omnino habēt cū ē jis quē a propijs māalibg dependent. Pbr. m. p. ex obtis citra quē cogitando versamur, utpote ab oi sensiōē māā separata et loge spiritissimā thesis p. theolia 9 pi. 2o. ex novo operandi modo citra pis gris res cognoscibiles versamur videlicet p actus citatos et reflexos affirmativos et negativos p. ideas claras et distinctas et obscuras et confusas simplices et compositas adequatas et inadequatas intuitivas et abstractivas particulares et ētes p longissimā ratiocinaēm seriem quē ex primis principijs certissimis evidentes methodo scientifica deducitur 3 ex gtia et disciplinarū inventiōē quē ad evidentiam usq posterdi humana mens vim propē divinā ē, p idjs cocla ing fatebitur jis qui in mathematicis disciplinis fuerint versati. Quod vero ad actg voluntis spectat sane illa poā quē p actg suos n solū pertr in res Oeas, ēo m in in Oeas ōiogis māā expertes, quē ipsa libertime determinat ad honesta v inhonesta, quē desideria sensus suas vetita temporē omnē metas excelliget, quē mali jmortalis nōtis aut deliciis impedime allecta spernit ōes voluptates Oeas quē pūt illecebras generoso spernit fastū et finatr obtis materialibg, quē n satiari p. delectae sibili, quē nulla vi ucatg tolli p. ad mutandū propositū, quē virtutis officia m valutante carne ingenti cum voluptate exsequitr, quē deum oibg mundi bonis preponit, hijus modi inquā poā solo qē differt a quarungē māalis substā eamq longis imē superat. ēn vero poā māalis n appetit aliud nisi bona sibile ac māale, nec versatur nisi circa illud p sibi propositū ē, multo minus aversatur p. pūt illecebras, nisi forte dicere velis illa poē eam ōē m feliciter aversari, ai humana mens ē tlis, pūt quivis bene

moralq faberi Art 90 Propos 3.

Mens humana in everti ipsa illa subtilissima maximeq fluida substantia seu fluidum nervium.

30.

Primadversio.

Dés ad intellend dari fluidum nervium, qd p nervos et fibras tanqm p canaliculos decori celerrime ac aliter ac corp. in electrice fit mag electrica in instanti in maniaq. veteres illud fluidum nervium in corde residens spiritus vitales vocarunt, qa supponebant cor esse principium vitae, illud vero fluidum qd in capite inveniebat vocarunt spiritus animales, illud vero qd in ipsorum corporibus hominum latet, spiritus naturales vocarunt. fuerunt et hunc quam impropriis, quia his spiritibus naturalibus seu fluidum nervium diversum esse ab ipsis putarunt. sed haec hoc loco agitet et agat Medicus et hinc

Pbr. Propos 3 mg.

si ita esset esset in hoc fluido nervium, tunc operaes hujus fluidi nervium esset naturales, et separatim cogitaro tanqm operaes ~~hujus~~ hujus fluidi, quod ad judicium ac discretio consisteret in certa quadam potione se ad sinem Mesaraicam et ut ait hoc est sententia nostra 27.90. Mentis sive enim istae operaes sunt motus illm et Motorium praenoverint, sive globos ad perpendiculum in tempo manet, qd si sibi sit magis, in aliquid obtenerat se naturali.

Pbr 2. ex eod motu Substantiae Creae totaq differat ab illo operandi modo quo spiritus utitur. Jam imo. Substantia Crea non movetur semper quamvis diversorum, nisi a alio propulsa, istique ad plerosque motus insuperabiles nec de ipsa, cum quiescit ad motum determinare valet, cum vero movetur, se ipsa oportet requiescere minime potest fit maximeq in lapide, qui primo non descendit motu suo nisi decursu, nisi impulsu, seu saltem magis obstacula sint remota, se ipsum non potest movere, sed tam diu quiescit, per nec ab alia causa excitata ad motum determinetur. at mens humana motum sucitur sua non alieno, sequitur ipsa ad id quod cogitaverit determinat, quin ab extrinseco dependeat, qd illa determinat. 2do vis motrix Substantiae Creae paulatim languescit imo et extinguitur abstractaq, at cognoscitiva mentis vis, quo plura cognoscere potest eo promptior ad alia intelligenda exurgit, longis absit ut determinio vegescat, 3. quia Crea tenetur a suo motu si istiq impressio vehementes fuerit, ex adverso quem se leviter ab illo affuit, quia illectiva, sed potiq sequitur, ita. fit, cum multq quia naturalis purissima solis lucem sustinere nequit, imo quo sublimior et clarior cognitio eo magis sequitur animq. 4. celeritas mentis in cogitando tanta est, quanta in potentiis Creis haberi nequaquam est. Septies mens cogitare sua in immensa locorum intervallum, quam in regione spectrum ea ipsa ~~lustrare~~ mentis operaes celestes, neq vim mentis

Propos 4.

Mens humana est Substantia spiritualis

Pbr. mens humana est Substantia 1.mo 24:/ a Crea 1:30:/ nec naturalis 29:/ illa vero Substantia quae nec Crea nec naturalis est, est spiritus 26:/

Solvunt Objectiones

Obj. 1. auctoritatem sacra Scriptura Levitici c. 27. aa eis carnis in sanguine e, sed spiritus nervium e subtilissima pars sanguinis go. Tobiae c. 12. v. 3. dr angelus Raphael alligasse daemonium, qd sain Orea, args hi maa e Orea. item Lucae 16. aa Lazari de collocata in sinu abrae, qd solus Dei agerit. 2do plures ex antiquis patribus ut Tertullianus Origenes Hilarius Irenaeus aa Orea v maalem dixerunt. 3tio. in Synodo oecumenica qua fuit 2. Nicaena, ajt balg fuit Diacon joes qui de Salamicenses, angelos eq Oreos apparentes, qd ad 1. D. aa in sanguine e, quatenus vita bois perpetuo dependeta an: sanguine C. aa ita e a sanguine sta sanguine n distinguatur. N. doce: bimus en nec vivere in sanguinem, multo minus aa in eo collocanda e. 2ug textus et 3tius solutione Sortiae e illigandi, Spiritus dr. Ulg ad sextum Dei Evens. La allegavit daemonium vinculo n Orea temporali. ad 2dum sta S. Tertullianum excipias, nam caeteri Patres agebant sta illos qui aa e stimula divinitatis dixere. hinc pharisaei sta illos, solus Deus e immaterialem et omnibus incircumscriptum, inde D. definiebant qd id qd est loco circumscribi. ad 3tium. si Synodus in ajbavit qd pingi possit, id nec fuit qd sapae immutavit vitam atque juvenes apparebant.

Obj. 2. aa regula mea ut fro in subtle qd e mag. 2. in sua creatione dependet a mea tanqua subtilissimo qd ejus quoque generis haud sunt ac aa lucis e mae dependet qd N. cord posit de aa entitate communi. 2 ratio ad 2 dm et id fit ex hypothesi de qua ipse nos sua et sine aa generis qui a cum en Atomus multas species independentes a phantasmate sane a sto dicendo e et prosque in ori actions dependeat a re.

Obj. 3. aa ia quando dependet a phantasmate et de non esse corpo: poslit qd ejus et ellegi mens humana nisi a phantasmate de sed subtile imaginaria quae es quaesp res sensibilis et hinc ota a partes organorum motione in corpo effiatur et unus quod ellenis ri sensibili idea dependet determinetur, ac denique immaterialis actionis ex sensibili ng ideas qu ipsi sibi devicit evolutis energat. Sp ad a dependet a organo et phantasmate tanqua imagini ipsius obti recto debeat dependere a mediate cum ab phantasma N. quasi imago in dependet a sensibus res sensibilis idei, gtenus organis ois manifestis. ratio ad multo actione imaginis, quam idea, mens sto producit, quod ob rem a dependet mens a re ais gtenus in hac quae dependet et obtio cuius ira phantasma gent. ac prae a nisi mediate dependet a re et dependet mea anima quemadmodum e cum equulata bri multiplex rei in corporis idea gtenus qd nisi ex illat imago in cerebro

alicui rei substantiae ex cujus inventione idea sui intellectus resultantis quae
derivatur, ut hoc loco Lynceus est Lynceus et sed quanta organa
mentis quoties modo fuerit ut potest constituens mal reales quod
Lynceus quoties per fenestra quod et illectus è itaque nec per omnes
ad ea oblata è fieri prosentia insi mediantibus phantasmatibus, sic
cum se ipsis fingat intellectus prosentia certe et essa sine phantasmate
est attingere ad ea vero si quoque tenere nostra non est mentis
quae ab obtrahendis in non quoque huic non regulas potest se fantasia
et facile in quoscando dependet ab obtus.

Just: 1 ao Studio subtiliori in vero è multo equidem ac in
infante nefas nefandis omnis hic ipsius indentur potius ei quod
Gaitor greami Dp has certa a ea Dois ac in ea ja multo studio
= in universum Dp potuit aetes = mentis libro ab multis nomine
scholastic.

Just: 1 in posumus aetes deus nisi ut fiat angelus ut juvenis
exemplari qui modus quoscendi certe et pri mentis. Dd in galw
in intellectu idea adventitia ad primas ideas formentes l in galw postea
est facilitas alternatis ideas formus. sine certe è posunt libere
abstrahi in certis 1.

Just: pro mentis est quoque oblata a intellectu facultatis itaque ex
eo id mens nostra in quoscendi potuit non fuit ad ea mentale
ons post 1 pro sensibili quales e in angelo quoscitus mentis
qe em mentale est quoque his sensibilis 2 pro facile est attingere
oblata infinita qe è facilius pro mentis aliquid mentale.
3 an posit virtutes certa negotia primaria qe em pro mentis
est attingere res mentale. ex ea quoque certus certes facies in substantiis
qe è poni. Ex 1. a cond. et faculum practicis signum. quadrifarium.
2. et infinitè è elegible est intra contentum oblatum illectus.
contra tale oblatum è penitus insensible qd tres quod è intra oblatum
pro mentis quod eg insensible est oblatum ~~est~~ visus ad 3. idem è phas
ex quod non in certo cum oblato ~~et~~ tu in agere sentiendo una
substantia sint elegibles, libris sensibus non gravitatis, et è habet
gravitatis illam in pro mentis ad oblata mentale. ad dei ad
ad et illectuosus sint elegibles.

Just: si mens nostra ideas sollo producunt certe nobilissima quia faciunt
nobiliora quod mundus mentis cum ens spirituale quae excedat solo genere
in mentale Dp Wfold ad ipso idealis et hoc sin ea. si sint ellos = certis
abstractis solo tu genere certus sint in pistolaeus habitua sicut:

185 y. cum porro: = res hucā dum rerum ideas fabricat

illas illigit v. ñ. si jmū, jo jam illigit et ē requirit et poscat ideam, si zero, jo ñ pt
limit ebto ideam designare, p idem fieri illis agentem ñ ē ne ratōn, quippe dum in-
tendit designalis species, quaeritur an illigat v ñ. si ~~jmū~~ ñ potest designare dex de-
signet. si jmū superfluit ista imago p quam illum designit. ex et Dico: igno-
rari a hucusque tempus antequam illig idea mens fieri, v p patientem v p agentem illū
tacea ē mentis nāa ut imprimū res aliqua v in se v in sui imagine nāa si ipsa res
illi fuerit, illig similitudinē se idea in se ducere posse, sicut oppositum aliquies
ipsam, quam voluisse is actū posse exercere.

Arg. pictor nequit designare imaginē, nā rem in vidit, jo neq illig idea de obo
ducere v illegitime ego forte, si illud ñ viderit, ssequitur illig agens jam detri-
sset nosse ut similem speciem produceret. R. dicas ē: qā ad rei imaginem pictor illig
pingendam requirit rei signū, ja illis ñ ē in re pictoris gratia, ad illius
manus valet imaginē efficere, nisi a alio dirigatur, ut mentis nāa illis est,
ad picem impulsū ab obbo in ente ita facta v alias excitata, ejus imagi-
nem spiritualem posse effuere. hac mentis nāa exemplo ignis illustrat,
ut in ignis nullū requirit requirit exercū ut nāturā abutar, qā
ad lignū proxime et sibi similantū, poterit approximare ipsa sua nāa ē
ad lignū proxime et sibi similantū, poterit approximare ipsa sua nāa ē
et natū, ita meas exercēo determinare ñ indiget, ut rei similitudinē, quamvis
determinatū, ita meas exercēo determinare ñ indiget, ut rei similitudinē, quamvis
inū ai processus fuerit in se exprimat. quia ejus nāa illis et posita jāsēa obti
illig imaginem instar speculi vi innata ñ poterit ñ perceat.

Articulū v.

An mens humana sit substantia simplex

Animadversio

Quomodo ex sit Spiritus ipsa. Jam dicere dictū sic notandū, qd certū est ná ñ ē
dicere ipsius simplicē, cum vera pōnit in illa quinq. propriētes recentiōres quā
vitra Michael a Raphaelle nec solū Lyceo in Sti Dyōo in ná v p ipsis
propriētas v integrales, an sit ipsi simplex.

Propōo j.

Mens humana ñ ē substantia composita ex Meo et Corpore?

34.

Pbr. nāa alicujus rei dignosci ex operatiōbus 86. sai agitāo et volitio
ñ requirit ten nāa quasi ex Meo et Corpore jōā jo potest in Deo certe agnoscere
volitiōes et in ñ certe this Dyōo, jo agitāo ñ requirit ex.

Propōo 2.

Mens humana ñ ē integrales indivisibilis

35.

Pbr. v ē qualibet harū partū seorsim sumpta vi agitandi, partēa ē et v ñ?
ñ jmū, alias quaevis pars ē mens, cum jam habeset deficiem mentis, neque
potest agitandi, si secundū, jo una pars solū agitat, ssequitur hac ē
ipsa mens.

Ducs: in qā brutorū agitandi et sunt agnositiva et ñ sunt divisibiles in
ipsis integrales jo à pari ná potent ē dic divisibilis. R. dicas ē, qā
brutis tm sibilla et mpālia requiruntur jo bene illorū agitātes possunt ē
mentales, extra ná cogitare et sacramentis tum in Deo tum in creatura e sēa
aliqā abstracta ipsi, unde dici ē p in brutis singula obti ipsis à singulis
sthinularibus agnoscibus ejusdem sententi. Pbr v. de actibus voluntis, hi en
ra ex partibus coalescere, v a istarū ē ē, simul v ñ? si jmū jo potent
elicere actū oppositos simul velle v nolle una pars pōnū agere
altera natū, ~~et una pars~~ neq illud aggregatū ē liberū et pars ~~libera~~
singula ex quibus totū coalescit ñ sit libera.

anima ñ ē mentes
sunt sibi in ista p. pars
conjuncta gestes. Sanctus 2.

Cor. unde áa nec é extensa entitative quia extensa dicimus substá naálem. 2.50. ñ án una pars é posita extra entitem alterius partis

Propos 3.

Stá é substáa physice simplex.

37.

Pbr. ñ án é physice qd aqoem nec qd integridem composita qo. et

Corollarium 5.

Ubi sit áa sedes et quem propalis.

Animaversio

38.

tres sunt sententiæ circa qd sedem, prima vult ám cé diffusam qd totu Corpus participei ács. Sda. alij volunt illa in cerebello sedere. 3tio ~~[illegible]~~ ita Scotici moderni. 4ta sententia Cartesij qd resideat in glandula pineali quæ é appropriata sita et figura glandis pineali.

Corollarium 1.

qd sedem illigit, ille ~~sedes~~ 39. Oris in quo residet áa alia é propalis alia minus propalis.

Sedes propalis, ít duplicitur spectari v. originis et v. c. f. ex hypothesi stricte et experiá valde verisimile é qd cor sit primu viuens et ultimu moriens sane sedes propalis est in corde tríc originis. ít in propalis tríc operacis spectari quatenus nulla pars plus operatur qm cerebru agitando judicaneb. cum sane hæc Oris ope quinis qm maxime ad ács laboresetatis, nemo ps his qui sanqe ñ agitat aliqd.

Propos 4.

Stá ñ residet solu in cerebello.

Pbr. ñ detur majus fundamentu sententiæ sufficiens cur áa potius sit in cerebello qm in corde Pbr. por illud fluitu nervorum exigit nempe subtilissimu sanguinem qui in cerebello mittitur, por stimulo movetur qd sanguinem extero Cordis distribuendu, 3tio imo censetur é forte verisimilius medius. 4to. dum capud jam mgis moti incipit similiter pulsu cordis advertunur qo saltem semel áa in cerebro residet, cum sane ex motu propriu illu motus nempe áa obcaecamus collocare. 5to cor vivit qo et áa ibi erit. 6to. Aperte admittit qd nec caro nec ulla pars bois vivere praeter áa, qd sane vivere absurdu é, cum revera caro sentiat, sensu externi sentiant, resecant membra quæ oca ñ possunt bene explicari mis qd ócs pates ministrant et informantur ab áa, sicqs vita principal a gaudia, qo in solu maligna sede Oris residet.

Ocs: in cerebello é influxu nervorum illigit tanqm in centro venire, sequitur áa ibi qd nervos tanqm vehimenta totu Cor dirigere et moverere, qmvis ocs tli nodo explicati sean, tn vera natura mseca, argmtu qd intus lumen idem adhuc patitur magnas difficultes, videtur aliqualiter animo nostro sui attrahere, qd pede puncto áa in capite doleat, plurimqs é illusoriu experiri stomachi dolore capitis aegritudinem prestitari, licet ad hoc facile respondeam, initialiter dolore excitari in membro spleene tn in cerebro ob istá a nervorum connexiónem. at inferring majori jure tenendu intimu sá nostru, omne bo estimándem nos poé mente áa cé jesente in pede et sane solq pes doleat, quin aperet labarare mentias.

Propos 5.

Nec in glandula pineali.

Pbr, gá é foá totq et totu vivit qo ñ residet in sola glandula. 2. refertur in libro gallico Memoires de l'origine des sciences atribue ao 1709. imo 2. ~~[illegible]~~ pag. 615. in aperto foemina glandule sota corrupta fuisse illa glandula, quin tn ita ullu defectu fuit aut alterac sensuu, sed tm aliqua inala, quin tn ita ullu defectu fuit aut alterac sensuu, sed tm aliqua

capitis praeveniῡ. 3tio nervi potius currunt ad cerebellum quam ad glandulam.
4to [illegible] destruit Cartesij, propter indivisibilitē aῡ, nisi haec [illegible] tunc [illegible]
minus [illegible], quod sit in spatio hujus glandis extensa, quam si est per totum [illegible]
diffusa. 5to omnes [illegible] [illegible] pro cerebello pugnant.
Dices. glandula pinealis est media in cerebro [illegible] tanquam sedes [illegible] dari. [illegible]
[illegible] [illegible] est medium [illegible] humani [illegible] ibi deberet [illegible] aῡ.

Propositio 43.

Anima probabilius est per totum [illegible] diffusa.

Probatur totum [illegible], ac puncta quaevis pars [illegible] sentit, [illegible] ipsa in
nobis sit sentiens, in ipsa diffusa dici debet, cum alias si sola [illegible] in capite
resideret, [illegible] immunis à dolore, [illegible] deberet [illegible] doleret in capite [illegible]
[illegible]

Scholion 44. [illegible] integre fateor, certum [illegible] de re definiri nil posse, quippe utraque
[illegible] habet difficultates multas, sane [illegible] pugnat [illegible] sedem [illegible]
[illegible], [illegible] nervorum in cerebro, [illegible] est [illegible] perceptibile
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Propositio 4[illegible]

[illegible] [illegible] cerebrum et cor sub diverso respectu

Prob: [illegible] 45 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] Thesis 2da nostra [illegible]
[illegible] [illegible] immortalis. [illegible] [illegible] [illegible] immortalis.

46

[illegible] inter RR Jesuitas [illegible] contra [illegible] 35. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

47

[illegible] nulla creatura [illegible] [illegible]
[illegible]

Con: Lat: Lab: [illegible] X 58: [illegible]
[illegible] den natura [illegible]
[illegible] philosophan[illegible]
[illegible] immortali

Obj. illa immortalitas realis quæ [illegible] per se subsistens, ori da [illegible] ge. ergo: sola cujus essentia sola se sit indepen[illegible] a mea, independens a mea q. quasi subsistens sed quoque sola sit indepen[illegible] a mea ergo: indepen a mea ergo: ergo quæ excedit ordinem mentis Dei sit independens a mea ergo excedit ordinem mentis ergo a independens Dei se a mea.

probatur ex Major 1 Obj.

sola nulla potest corrumpi = per se ipsum aut nos: ai aliquo modo ab hanc non potest corrumpi non per se ipsum quia non corrumpit se ipsum et sola non potest subtrahere sola neque per aliquem cui ut com[illegible] mente ex mea et sola cujus essentia a subsistens quia est se subsistens ergo per subtractionem subsistentiæ non potest corrumpi.

Ipse ad k. ordinem rerum et spiritualis non ita quoque est indivisibilis. Et est indivisibilis respectu se extendere ad aliquid divisible sive quantum. et si respondet [illegible] ordinem in toto creatorum in quo est [illegible] ipsum partes sui ipsa dicitur indivisibilis sive inconcibile ad [illegible] aliquid extra illum ordinem non est [illegible] patet in quarto.

Sed

immortale id sed vivens, quia vita privari non potest. triplex est immortalitas, essentialis quæ est per se. et specialiter immortale est quod a nullo rerum ex seipso agente destruitur. sed solum quæ immortale est, quia ex merito gratuito favore non mortis. per naturam immortale est, quia naturaliter vita privari non potest, et hoc ultimo modo sumpta immortalitas ad inquisitionem vocatur.

Defio 3.

Anima est ens aliquid de se subsistens et immortale; imo, si limitatur per incorruptibilitatem, et sic est vita ex aliqua natura dependens. imo modo quivis spiritus potest dici immortalis, at 2do modo potest aliquid idem non corrumpi bene tamen esse.

Hypothesis 1.

Anima per corruptionem interire non potest.

Probatur. 50.

Quia non habet partes nec mata est, interire per corruptionem non potest, sed anima non habet partes, nec est mata: 30 et sequentibus 1. Mat. est defio.

Hypothesis 2.

Non ob id quod corrumpi non potest est immortale ex natura sua.

Probatur. 51.

Quia aliquid corrumpi non potest, potest tamen habere essentiam dependentem ab aliquo quo perente perdat seu potius esse pet: 1. 1. Sent. d. 8. quia habet mediatum destructivum creatum, non tamen per privationem destrui non potest. d. 8. per peccatum, ergo nisi anima non potest mediate sui destructivum non sequitur quod non ex alio titulo sit mortalis.

Propos 1.

Non est evidenter demonstratum quod Deus non specialiter dependeat ab anima.

Probatur. 52.

Quia nemo unquam scientia Wolfius et Leibnitius Deum non est ullam operationem agere nisi per anima dirigatur, suaque anima sui mersa est, et nulla prorsus operationem ponere potest vitaliter sine anima, ergo videtur quod sit specialis dependens.

Propos. 2.

Nec est evidenter demonstratum quod anima non specialiter dependeat a Deo in operando.

Probatur. 53.

Quia operationes fiunt saltem initialiter per sensus: thesi 3. num. theologia: nec tamen ideæ innatæ: 4. 1. L. ergo non est evidenter demonstratum quod anima in suis operationibus dependeat a Deo. Probatur. contra. Ejusmodi non id non requiritur, quia deinde sibi ipsi ideas, sed hæc ratio nil potest ergo. Probatur m. minor. 54. Quia tempus dependet ab ejusmodi phantasmatibus et idem ejus phantasmatis ideas fovet, ergo.

Propos 3.

Anima evidenter non est demonstrata immortalis.

Probatur tunc anima non est evidenter demonstrata immortalis si non est demonstrata quod specialiter dependeat ab anima et vivificetur, ai non evidenter demonstratum non est: 52. 53. ergo. Mat. ph. quæ non specialiter dependent, destructa non destruitur altero nro 50: Theologia.

Propos 4.

Mysteria in certitudine nobis stat immortalitas animæ.

Probatur. 55.

Quia illud est Mysterium certum quod de fide est, cum sit quod dari falsum non potest, at anima est immortalem est de fide ergo, sic ista evidenter demonstratis non est ex sola. †

Solutio obja

Obs: est evidenter demonstrata spiritualitas animæ ergo non immortalitas. Contra. N. contra disparatum, ja operationes animæ non respondent legibus orbis, ergo ja physice est quod anima non sit quod Creat: 27. 29. 30. Ad non est probatum quod non dependeat et respondeat in suo esse et existere Dei: 52.

aa.

fast ipsaá ex naá sua ñ pa C. et existat go fbr An, pt etiā sibi ideas fingere, quæ ñ Ubeant ɔmercitū cum Cre. Dr ut supra initialiter & leviès ∫∫.

Inst. 2. mens humana ñ ∫ber caā destructivā suj in creatis, Deo vere volante ñ perit, cum id sufficienter pbari ñ posit, gò videtr ∫∫ sic mortalis ex naā suā. ∫br cog. ueeē ēn mr roo, gā Uber rei caā sui destructivas, ∫g contrario aā erit ex naā suā imortalis. Dr D. An. directā & indirectā ex dependeō naāli et ofseāli N. cumeǹ evidenter pbari ñ psit aā ex naā suā ad Coordinati vicissim, saltem acnt caā mediate destructivā.

Inst 3. mens humana ē Sbsaā spiritualis, gò ut existat ñ ∫e exigit ut a Cre sustentetr. Dr D. An. ē Sbsaā spiritualis incopleta & cpleta N. nec eo ipso qà ē aliqd incopletū, exigit Cj ∫aqa incoplemtū ∫u ad sui existeā.

Inst 4. mens humana ē incorruptibilis, gò à solo Deo Uberet annihilari, qd ū ∫∫ Deg faciat ñ pt pbari gò. Dr D. An. ē incorruptibilis si humana ∫∫ ∫tilū dissolutiōe & ∫it idem ē ac cessaō vita N. ∫: 49.

Inst 5. pt evidenter ex creatis demstrari Deg gò ñ pt evidenter demonstrari imortalitas aā ∫bs roā. evidens ūn ē ∫∫ ∫lis Deg sit remunerator et justg retributor, demq vindex malorū, gò ∫bteē Ahū imortale ∫∫ sit v obiū premij rep virtutis. Dr. cum Deg à creaturis nec plus nec minus Ubeat, sane ultra moralem evidentiā plus ñ evincitr, ō ēn hic Xrianis loquimur sed pure ∫hlcē, an sc. ex naāli raē physicè evidenter mortalitas aā sit demstrabilis.

Inst 6. idem se ipsū destruere ñ pt, gò Cre pereunte exigeret tunc aā ex naā suā ut à Deo annihilaretr, sed id aā ñ exigit, cum id exigat destructivū sui, dum nec ñ Deg illā tunc annihilabit sine raēc dirae ∫. & mereete N. Uis ē aā supponit Uberet ex naā suā ad Coordinata auctore naā, et finito Cre dein cēn ipsa aā cessaret vivere, idqs sufficienter explicaret, quatens Deg ñ ultra ad ejus ɔservaēm ɔcurreret.

Caput 2.

De ∫ctis.

Articulg j.

Quæ sit Oeconomia in illectiōibg formandis.

57.

per ∫ltem Ulginy cam vim aā, quā res, percipimg, de illis judicamg, nostramq intimaū leviem ad verū ∫ua inquirendū, bonalqs demstrandū, recte disponimg, v entes ∫∫ apprehensiōes judicia et discursg.

58.

Vocari ñ illg solet raō quatens distinguit verū à falso et bonū à malo, unde hoē Uberē raēm dicitr, qui bene verū discernit à falso et bonū à malo.

59.

describitr illg à Peripateticis tanqm aliqua ∫ealitas aā illi realiter identificata et abcāu ex naā rei distincta, vocaturqs spiritualis, ga resides in Sbsa spirituali solenq hic lis eadem moveri ac de ∫aālitibg in distinctē Scotis:, ∫o unde ∫∫∫ ñ ē antiquā grampem recogere.

60.

effectg hujus poā intellectivæ ē illectio seu cogniō sive actualis effectg ē raciniō, quæ illectiō ē spiritualis, ga vero aā dependet à Cre et phantasmate inde vera oeconomia sit jmo à Peripateticis deim ut à Neotericis explicari solet, hic erit exponenda.

61.

jmò itaqs supponendū ē nos quasi caecos à nativitate natos, labe peccati corruptos, et pm ignoraā fuerit, poena peccati, et ois rei inscitia, pt ∫∫∫∫ quibg ∫∫ lites luculenter nos docet, maneqs id eg firmg stabilitū, qd evidentg in Loā pbavimg, nullas ēē ideas innatas sed ois ōē rei ignoraām

Ad 2 si cet altera ∫u ∫∫ & ∫∫ cui nulla ∫∫ ∫∫ generentur: ∫∫ ∫∫ incorruptibile et ex tota in tota tota in qua libet parte ∫∫ modus ∫ ē impossibili ∫∫ in eo ñ ē ɔtradictio ergo ∫∫ si ∫∫ secundum ∫∫ ñ ∫∫ ab alia parte ∫∫ extensi et quidem ∫∫ et ∫∫ ∫∫ partes ∫∫ infinitum. ∫ concedit ∫∫ ~~∫∫ ∫∫~~ ∫∫ informat unius ∫∫ ñ ∫∫ infra alterius ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ parte ∫∫ ∫∫ ∫∫, a sola parte ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ go ñ ∫∫ a parte

Dices sic ∫∫ se ∫∫ ∫∫ ∫∫ grande ∫∫ se extendere. ∫∫ ∫∫ ∫∫ se ∫∫ ∫∫ ñ extendit ad ∫∫ ∫∫ ∫∫ infinitum: ∫∫ ∫∫ ∫∫ recent ∫ ē ∫∫ ∫∫ ∫∫ finita ∫∫ ad ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ a ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫:

∫∫ ∫∫ ∫∫ toto ∫∫ ∫∫ qi ē ∫∫ ∫∫ ∫∫ a ∫∫ ñ partes ∫∫ ∫∫ ni et ∫∫ partes informet ∫∫ ē ∫∫ ∫∫ ∫∫ ∫∫.

Tyt: 66:

5 Sensus externi
1 visus 2 gustus
odoratus tactus
auditus

3 interni

Sensus communis
phantasia
memoria sensitiva.

intellectus agens
intellec. patiens
verbum mentis.

ipsi per se non aliqd naāt

Indeque my qō sibi externis, quibusq; sensibilis circa nos existentibus sibi erant sensa, juvante valeamus, et tandem de illis discursū instituere.

Cum ām ab nostra sit spiritū: ipsi et res circa nos existentes naātes species nostris sibi ingerant, difficultas oritur, quō fieri ipsa modi species in se recipere possint, et deinde illas agnoscere, judicia et discursus facere.

ad hanc difficultatem explicandā Peripatetici admittunt, ipsae rei speciem aliquam, quam ab ipsis sui externo O.q. acuto imprimit et illam, ipsa primam impressam, id nō. 5. sensibus externos, quo res interiores. p. sensus externos dicunt visū, auditum, odoratū, tactū, auditū, ex, quibus aliquas naātes in organo visus, auditus, et residentes. per res interiores intelligunt, tum imaginationem, phantasiam, memoriam, et tum imaginationem intelligunt, potam in interiori sibi cerebri residentem, quae res reliquarum sui omnium sibi erat, si mate discretas. p. phantasiam aliā, potā naātem intelligunt, qua habeat imaginandi vim, ex percepta quasdam figuras, et imagines rerum, quas sibi repraesentet, et ubi deinde phantasiam solū operatur, tam mirabilia poetarum somnia veniunt. p. memoriam sitivam intelligunt potā qua res memorantur, et q.g. dum tempus verbetur, et memorantur recordantur et hactenus potas sīn naātes nunc sunt.

jam intendunt obiecta circa imprimere species praedā sibi externis in speculo, sicut et potā et obtū praeuant aliquā speciem, si obtū et imprimit sui speciem oculo, et haec species vocatur impressa, mox oculus cum hac specie praeuit aliquā speciem sui ipsius, quae propriē visio, haec species expressa imprimit potentiae sui ipsius, quae propriē visio, haec species expressa imprimit potentiae sui omnium, et quam impressa, qui ex omnium fuit deinde cum illa speciem in sui omnium, et quam impressa, qui ex omnium fuit deinde cum illa speciem accepta speciem expressa et sic pergendo usque ad memoriam sitivam memoriae.

jam vero iam ad huc illis species sit naātis, et sequentur et recepta et in obio spiritualis recipiatur deo admittunt illū agentē, qui deputet eiusmodi species, et aliā speciem hujusmodi in illū patientem producat, qui deinde sim ad similitudinem illius speciem expressam quae pinde verbū mentis vocatur.

At Recentiores rem sequentibus breviter et simpliciter absolvunt admittunt in memoriis organorum apparatū, ām residere in cerebello dicunt, et illuminationem nil nisi motum esse ab, dicunt, sanguis et motus in nervorum explicant, cum omnem diuti esse ab aeulte quā externa functiones ab aā prendere et discernunt. phantasiam omnium esse vim ām et imagines sibi objecta repraesentante. memoriam exquisti et nervorum motū, qui ante potentiam vim ab tribuunt, et certa quādam lege ante motus nata capere sibi ab eā exciter, sit ex pte Oris e pecta mutāq; ita et sibi obeant, transmundi species v spiritualiter, sed qō virtute habeat, ad certū motū Oris quādam motui sportmem idem exciter.

Sessio 7.

Et species illiqing imaginem obti quae in sibi nostris exprimitur, sic in oculo obtū aliq sui imaginē depingit, quae imago erit species.

Scholion, admittunt in Peripatetici intelligunt species sibi quadam species seu potas esse quae in sibi ingerunt O.q. sonū tanqm flexibilem seu potam quae ab qui a pulsatione usque ad aurem propagetur, sic et in tactu glites tactiles sunt flexibilis esse dari intendunt, unde species in specie dm ex, pensis ternarū ad alios sensus appellantur. cum propriā dm sit ipsa potā visiva

et hæc in tanqm imagine m dogi pocat impressa.

Defio 2.

Species alia è im - alia expressa, illa è qua abobto immittitur poa, hæc è illa species quæ ex priore et poa cooperante producitur. 6.

Cor: cum hæc species a obto mittantur, sunt maales, ium et obtu, cujus sunt species sit male.

Defio 3.

Affectio è actus illo operantis et patientis. Ex u neqlig è ille actus, ser operaõ vitalis quæ a unitr mte rationaliter ipsi abject quotamado ipsu obtu efficitur. dr in verbu mentis à similitudine oris loquentis, qd ea loquendo in mente ipsorum faut, ac mpe ficiunt os verbu vocale, ita mtes verbu mentale profert. illa ám actio qua producitur verbu mentis, seu illa caõlitas, vocatur dictio, sed u dicens verbu, quæ pim dictio definitur, qd sit actio productiva verbi mentis.

Nullum accidens spirituale potest esse in Ore tanqm in obto negs sta. Lema 1.

Quia ad antologia de entibus pertinuisset, unde qd ibi p oblivione m: qd humanu e, elapsu spiritu e lema supletur.

Cor. in physica demonstrabitur ñ dari O qd à sit indivisibile in infinitu, qo nulla est proportio et aliqd indivisibile in obto divisibili recipiatur, tao urgens ñ qd maã seu obtu habeat caõlitem respicere, poags diviliter sustineatur in maã. Jam vero à vide nq plus est tao sufficiens in maã ad producendam entitatem spiritualem, cum omis entitas spiritualis sit perfectior maã, sane effectus operantur excellentia sua cãs adequate qd exsuperat unde probatur in 2da pars. Si accidens maale esset in spiritu sane et ipsu h accidens foret in star spiritus indivisibile, cum hæc accidens imo objectetur in quantitate, ipsa vero quantitas habet in spiritu subsistari, spiritu vero è quantum in obtu stradictorie et stradictoriu dare maã spiritualem. 4

Cor: ergo et implicat in maã quæ accidens demu v. spiritu tanqm obstaã v. ñ accidens spirituale, quia potest dm spiritus loco pre perfectior sit maã.

Lema 2.

Non ipsu obtu sed species obti in sibus nostris ouerit.

Probr. eadem permanente obto cãs unico p movetur v leviter alter v si p species tranyantur aliaq; aut entiu polycentricis sude tatu, videtur multiplex ari hujus multiplicatis tao ñ operari, nisi ja dyssa species multiplicantur. unde Lind microscopio v multiplicatur v lente sua vabitur ita sola tao dari pt ja in species amplificatur v ate magr.

Hypothesis

Propsaõ

Non è adeo certu et p indubitato haberi poit, ões species solo motu organorũ ac passiva ogrũ mutãc absolvi.

Probr. his ñ ntea supponit ut long 7. E. g nil sit ipsi tremulq aer ad aure ipsa, qaq certa inflexione quãdam pt sonus varietate, ita ut minutissimu aujus hymenu, qd vix mediu aer ad equa pp varietate soporã in minita in infinite variari inflecti et mutari pae, ai à videtur à oõ perceptibile, ja. probr. m. Sic in similibus explicari pt, qd ob tanta sonorũ diversitem nqlata musica nulla fiat in qua sufficiens cãs mutaes fieri debeant diametro oppositas, imo è gegrestu à diversis laterib; mocatur tympanu, prorsq in aquilibrio è et nil audiet. Idem pariter in oculo difficile è explicatu qd Sol primi lucis radii à alterig stellis fixis aut lumen de nocte aperti lat radios mittat, et mille nosq in oculi fundo motus sine ulla sensatione pagant. 5. quis dubitetur

quæstiones ratione ipsius ratione explicari possit.

Scholion primum ex eo certum esse habitum vero id sui, quod est ipsum esse, unde tam ipsum hypothesin sive solutam quamque explicatas absolutas, ab obtinet mysteriis sub ope speciei ademptio non quasi id videns sit, sed ex ratione scilicet a peripatetica de illustribus nascentes ipsam gliscere species.

Propositio 3.

Ratio species ad secundum esse ipsum

Probatio. Illud vero esse generatur accipere et desinere a phantasmatibus ut ignotus cognoscitur 1. 73. 1. Ipsum vero esse illud quod ipsum esse in illa quæ transeunt 1. 74. 1. ergo aliquid aliud quod nisi ipsum esse species.

Datur illud agens quod species hæc spiritualizet.

Probatio. Ista species sunt materiales, quæ videntur magis accipi in loco quam esse in spiritu 1. 73. 1. illud non vere ignoratur, et sunt de hoc idem vel hæc vel illa ex quam ignorat, sed illud ignorant dicimus, 1. 57. 2. quod illud fieri quod aliquid quod non firmatur sed aliter fit id est solutum, quin illud agens quasi dicitur a materialibus potentiis similem producat 1. 61. 1. quod datur.

Secunda ratio migrare causa de Deo in Deum materialiter, hoc vero divina virtute.

Hæc propositio spectare ad magnam 80.

Lib. Probatio. videntur non sit materialiter separari a Deo qui in hoc, nec unum materialiter esse existere ab eo migrare a Deo in Deum et sic quod medium habitet per quod fieri, sed ex thesi de audentibus absolutisque a Deo sustentantur.

Datur in illo patientis.

Probatio. illa species de quinta vel septima ergo ex phantasia in ipsa iam migrare 1. 77. 1. et aliquid quod aliquid quod sensibus admittit, quia de in specie prima judicat, et ex tam. ab in multo alio quod tamen sufficiens non solum in Deum ut agente quod patientis quod illum. quod illum agentem illiquidem quod habitum aliquem quia habitum in phantasmatibus recepta. deinde quod illum inquit similem fiere et sequenter facit speciem aliquam impressam. sic illum se habet ut agens, cumque denuo novam speciem induat, illumque illum quia quod utpote quum sit aliquid immanens in habitu illum patiens, et sane nulla ex ipsa quia non facit agere et patiar, sicut illa obtinet habere, sicut ne quidem patiatur, ut agere potest semper recipiendo speciem. unde Tullius de anima C. 4. ait. illigere non est agere sed quod tam pati.

Propositio 4.

Id quod ipsum dicitur sed quod dicitur generatur ex verbum mentis.

Probatio. id quod ipsum dicitur ex illectio, quia et verbum mentis 1. 27. 1.

Scholion 1. unde male sentiunt Thomistæ, qui putant ipsam rationem illum jam ex verbum mentis, nullum enim quod ipsum esse quibus sed autem sit verbum mentis, sed ipsa illectio, aliud ex sicut verbum illectio tamen non illum dicitur, sed aliter et illectionem aliquam modificata agendo, et verbum mentis dicitur.

Cor. Habet id quod mens in ordine ad illigendum, sicut os in ordine ad loquelam, hoc illic dicitur verbum vocale ita et quidem sed autem illum dicitur illectio sed verbum mentale.

Scholion 2. ob eandem in divinis ad explicandum mysterium divinum et verbum patre illigare quod secundum in Biblia illectio tamen verbum mentis ut ipsum illum natali quadam quod gignit illectio sed verbum mentis, ita in divinis pater natali quadam generat, dicitur verbum.

Propositio 5.

Illectio sed quod illum 1. idem illigere de utilibus voluntatis, quod accidentia absoluta et species spiritualis non modi ad illigandis

ubi manent quæ in sto subito manet id ops.

ubi transmutatio ut transit in subito quod absolute agente ipsum et recipiente 1. 5 Threv.

Obj: si id potest fieri per actum illum potest esse ipsa aa, tum ut sint in
nobis aa per quos ut regulas ut liceat distincte et utiles jo. Nec tot virtutum. pot
m. jo illae habes aa in formam pluriman ut ipsae perficiunt, nisi aliquo accedat
ad illum habitu acquirit facilitem in eo, jo. Ibet et aliqua aa similiter exercium,
nisi ut in, et habere in se habitus illum jj. jo. oportet et omnes distinctos
abri, ipsis in duos et species et habes tangm varios modos ut perficiunt, ita ut perficiatur aa
illectionis, et voluntas huic desiderio ut accendere etr.

Propos 6.

Non satis est potentiae ad esse agitet

Obj: hoc ut satis vinci nequit, si ipso incerta sit an magm o tiety, sed: an in in
sopore ut esset a spiraé, ut nego hoc nego alterum est potentiae jo. Obj. 2m. quod ipsum: ex
analogia eium potest, quo ut semper sunt in actuali operatione ut ipsa locomotiva sibi
va auditiva &c. sed nil fundamentum adversariorum, nam putant mentem et bene
definire poé ut sit habitua agitans ut hoc ut est dici jo. Obj. m. iam sicut actualis
extensio ut de essea Dei ita nec actualis agitatio e essea aé. Quum mem habet
vero ipse cogit mens in operando de peccato a Deo, segnitie a phantasmatibus, jo
ut satis ostendi est, ut ligatis lapsae sicut aa ut agitare ut esset.

Propos 7.

Non est illatio qua vitalis a sit.

Obj: vitale est ut per quod v ex proprio immanenter operatur et ex virtute requirendi
sibi perfectiorem vi generatis mutatis, ut utrique modo illectio considerari potest jo.

Propos 8.

Non requiritur ad illectionis vitalitem et a ipso illum procedat illectio.

Obj: actus tam illi agens quam patiens 79. et 81. jo et illiquid tam agendo quam pa
tiendo, ut patiendo ut procedit sed recipit tm illectionem, jo potest illectionem ut requirit
absolute procedit. Nemo sed nulla autem illectio quae vitalis ut sit jo ut quae requiritur.

Dig ut potest in illum fieri illectionem procedere.

Obj: data hypothesi procedere illectionis in illum potest illec et passive habere et
requirit ad illectionem 87. jo procedere et sed illi modo potest illigere, sufficiet eo
dem illi illectione cooperatur.

Dicit: his illectio ut fonte actu immanens cum a Deo procedere, qui illigit ut e spiritu
insert. ord. poenam, nisi est et illum, spiritu insertum eminenter et Deus ut
est regari antecedens, sufficit eum et jo. manent in illo et actu in se recipiat 85.
Dicit 2. vivens a ut vivente distinguitur ut hoc quod ipsum vivens ab insera intrinsecus
potest has operatio facere, ut viventia et haec vero ab exsecio movere. Dicit. Am.
eam speciem vitae potest ut actu 86. alterum si Thomist. et haec ordinem ut species
admittunt jj. sufficit jo sit spiritu insertum operatione, licet ut adsit perfectum.
hinc tamen notandum non admittere ut habite operari cum illi illectione habere
illi quae cum operatione stigit et a tangm a spiritu insertum et manent secundum.
Dicit 3. illectio concurrit cum verbo mentis ut sane potest, hoc 82. cum quo
assimilatur verbo prime a parte genitum et spirantis 85. jo procedere in illectione
habet esse subiecti potentiae. Dicit. illectio sit sumpta et ut potentia et via qua
e verbum mentis et satis poco virtute Dei ac infusa. v. adhuc est verbum men
tis quum spiritu operativum spiratum, licet ut eiusmodi spiritu productivum.

Scholion: ut hujus difficultatis in Theologia valde notabilis data ideam habeas,
suggerone illectionem dem et gliter in instar habitus cujusdam quo cum de inde que
ret ad b. f. cum libet habitum et facilitis infusum cum illo incipit tendere in
amorem Dei inter assistimus, sic et illectione sibi data operetur

Scholion 2. Sed quaeret in voluntate ipsum admittunt poé se illesa libertate et actu
in voluntate, ubere id deinadhuc libere operetur, sed sane cum libertate exercitium

Ipsum
et ex thesi dicit cogitare et sibi ipsum
id intra se cogitare

2. Spiritus sanctus
mente non gratia
praestata
operari ipsum

Obj. an ipsi libere
ideo id eam
id nil dicunt in
se non sit quod
quod cogitet quod
ita ipsum ipsum
cogitet

Ipsum licet ab ipse
et evidenter quod ipsum
se cogitare ita
et clare cognoscit
quod sit ut ipsum
stimul cogitare

retinquit in mem
cogitatio ad se
quod id id mutuum
tu ut pro divine
ad ad cogitare in
ipsum motum

inst. ipsum cogitatio
cognoscere eum ipsum
in cellaf

Obj. tu a cogno
et alio ad C

posita volitione in implicit, necitetur ac oppositum nescio quo data in aa poet
in prenes cum jam e posita, inde alio meliori judicio id in voluntate sit, si poe nequ
dando et disparitem, et tollendo voluntis indefectam id quod ipsa desinere in defectu voluntis. Hoc duas ipsi saltem libertates poetopequi id n.
nam implicat et delete actus libertatis exercitij actu positi, non ponati, et specifi:
cationis ut simul volitio et nolitio ponatur

cor. j. Sequitur porro spustraem visionum et suat gliteos in omni poe lapide at in
time gustate lapidem, ja in operari poeni hisce gliteatibus

cor. 2. Sequitur 2. illecticem fri nec sistere in sola producione (89) necini solu
passione (124) sed in ipsa vitali operatione qua potitum et illecticem ad se libi emit, illud
sibi et ipse tandem linit, et in Deo illecticis essentialis sequnis cibus tribus peso pis
in e practiva nec passiva, sed solum illa illectio genita e spiritu nempe verbum
divinum a patre eliguate.

Propoo 90

Illectio fri tlis e glitas vitalis, qua ad intentionaliter obtum
sibi unit, illudque libi ipse ata.

Pbr. illectio in e nisi expressio obti in mi excitata vi ejus vere de ignosce
re m aliqua spit sibi ipse ata, ai id quod politum et tlem optime explicatur,
demque talem cooperati. Obtaa tli illecticis sufficiter describitur fri vitalis
et ja obtu intentionaliter ipsum illei unit, in manifestaio illij ipsi statu (72)

Tertius liber

De obto illtus.

Defio j.

96.

Praeter obti defiois 3 munus logica data adhuc duplex illi notari, obtum inclu:
nationis et obtu attingea. Inmte e ipse illi intra aliqd ita versari spit, et attinga
hua illecticie et studio ejusq; rectam iquitat, ipsmte naalem ipsis hoc intuente
obtu in excedat, naalis inclinaio e, si qua litgem naspex ut aliqd attingat,
nequeat in propijs viribus ista capacitem explere et ad actu educere.

Defio 2.

Obtu attingea e duplex aliud positivu et aliud negativu, motivu e, quo no:
cet nefui illigea ipsum nendo ipsem ac idem existando. negativie spit mere
negat respectu illij et nostra illigea, quia nobis manifestatur unitij, cum ipsa
divina sit obtu motivu et creatura negativu illij divini.

Propoo j.

Obtu ad ejusdem illij idem naalem inclinae e ens similitu
et infinitu, in tota sua latitudine, tamodo idem de eo
cate poeid

Pbr. pars. ria fuit ita, appetitus apetitu innato mens humana ut si inquiesce
apetitu beatr ratio nil potest satis se ignorari patiatur, est tu e amnium
appetitu finis ita nobis aliqua non e collatu, ja dicendu e quilibet ens, qui
a mente nostra nequeat aliquo modo agnosci. Subsumo. Sed si potest agnosci
et versari intra illud illij, go obtu est.

Pbr 2. pars. si ipsum deca de re foare non poet, nos ipso rei illigens vocari
possumus. Inde aliqui ex eo fundax et fallentia ja falsis ideis sua decepti
proveg rei ignati ja nullu hypothesis nulla idea de re sibi hisce pecul.
mio et diximus de mp requiri initialiter, alte aliqua idea adventitia ad
facilitia

Propoo 2.

Idem attingea naalem solum ens similitu e illij obtu

Pbr. illud e obtu naalis attingeq ad quod illij de pri naaliter extendere
ai se naaliter ad entia finita non extendit go.

Propos. 2.

Entia spiritualia in se ipsis à lyal motivū in se ipsis obti
Obj. ilha è obtū, et ita intelligere idem ab illis non est
remanens spirituale à poit Scotari in Sto Orto 75/90

Propos. 4.

Hoc ratiōes, quibus ostendunt entia naalia sine quantitate substantialia
à sunt obtum illus motivū, ipsi
Hae ita à movent species, à possunt idem ingerere sibi ipsis non sunt obtū motivū.

Propos. 6.

Sunt in obtū terminativū.

Obj. certū è ne illigere relata, quam in me cognitare me nec ipsis cē ascriptū
ut sic à movent et illi species et illa agnoscuntur go erunt obtū terminativū
et illigere et hanc dat descriptionem (97)

Cor. et inde imo ab ens et è morte è agnoscibile non imprimit species
à et imū cuius obtū motivū, sed tū terminativū, inde non ipsum solum
ut verū sed in et bonū et malū et verū et aequē falsū, et metaphysice verū
è illigibile, ja de his ab illis idea fiari possit altem factitia. pariter hypothesis
ex eadem rae negaes privationes caeteraque et modum mentis sunt
ogū illis.

Scholion. igitur pugnant scholae hic logicam illis poit facere ens rationis, à
è ne ens et simul è et non est impossibile et modum possibile circulū pata-
tū vita mortua, putantque plerique vita paucos item ut è illi et poit
colligere species, quae collatio erat ferinam, qui dem terminat lil obtū terminativū
illis; ceor imprimis tota de ente rationis disputatē de lana caprina ce-
zio, quod et illud tū lil obtū illis de quo nobis idea fiare possunt et jam vero
de incubo et trado et vita mortua saltem idea ego fiare à possū go videri
cē extra ideam illis, de in veritas transcendentalis est insita, primaque rae quae res
è à mentis operae attingit, et eadem idea falsa à debet go sunt verū et
falsū nec illis attingi potest ita nec possibile et impossibile

Caput 3.
De Voluntate.

Post illum occurrit voluntas caeterarū potentiarū ac quasi de illis Dua ac regina.
nulla è cunque à stoicejus imperio, quemadmodū nulla è hois actio, quae insi à voluntate
dependeret, ac mana duceret.

per voluntatem illigimus illa ad facultem qua illis ad ex tinguo aversamur, sive è ipsa
ad quatenū ratem appetit et altera fugit.

Inde duo actus voluntis dicitur nolle et nolle vide licet illigere et fugere, precepta judicium
ac discursus ad illū, ita volitio et nolitio ad voluntē spectant.

voluntas solet in appetitus naalis vocari, et appetitus ja et eam in bonū tending,
et naalis ja à trahitur motibus aris, et rae dirigit

inde fit ut appetitus inferior carnalis appellatur, qui sub sensibus passiones et obec-
tationes ex sensibus trahit à lustis, et mentis solicitum famulantibus

Quaenā sit obtū voluntis
Defio 1.

bonū hac loco ejusdem id quod humana naa ascentaneū è, ipsamque sequitur. et
ipsa è bona, et humana quique naa adeo sapia plurimū, et sub sapiente sequitur
ing ut ascatur. dicitur ram bonū in honestū jucundū et utile.

Ex quo ora ut
ja lat. in genere
cau forte, et sed
ut in genere cau
efficientis.
vita
cogitare in actu
nmo è
fine vi, g. landi
seu energia ma
nifest. qua ut
in actu 2 est
manens cogitat
actis fuista
cogitat

De fio 2.

bonu honestu vocatur illud qd rectu, qd jucundu qd delectabile
pernicie utile qd ad bonu honestu v delectabile aguire nu ~~mere~~ inserbit, sed hujusmodi é
bonu honestu simul jucundu et utile.

De fio 3.

bonum fam honestu qm jucundu et utile dividit in veru et apparens, qdq pro
pter peccatorum adhuc in bonu infixum. bonu verum é qd ille é re ipsa qle nobis ée
videtur, sed vero bonu apparens, qd re ipsa nobis nu é bonu, sicut ille videatur, sic
omnia nu é bona nisi apparenter, tm en aliqd ad speciem naa, quem, qdq ei plurimu
nocuerit, at vitq. é verum bonu quippe quod nu apparenter sed re ipsa ipsum nobis
sapit. bonu profitu é qd res aliqua v aliqua bonitem nu habet, v illem qui ego alia
bestiea é. l. cum in vini copia bibeli ne scio qm bonitem ~~t~~ qui bibunt, videtur con
cidere cum bono apparenti.

De fio 4.

licuit bonu é qd profectum aliqua humana naa afert, ita ex adverso dr malum qd
eidem nocet, tum en bonu et malu libi invicem, nu oppositas definiones habere de
bent.

De fio 5.

malu aliqd é inhonestu seu turpe aliqd inhonestu seu incomodu. turpe dr qd rectu a
versari ratoi et libido, nolestu qd jo bene affert aut tadiu in se res ipsas ipsorum clarere
insmodu dr qd impedit ne qd appetimus assequamur. porro aeru qd aut vere no
aliquo malo gravat, et dr malu veru, aut tm videtur nobis poe nocere, et malu
apparens nuncupatur.

Propoo 1.

Humana voluntas ita vult ~~bonu~~ ut ipsu adversari qrateng
bonu nullateng poit.

Plur: noster et smynis omu sg testatur nos ita in bonu tendere ut nil nebrae
ranj le pte se nobis poit, quem naali godam ponere in illud feramur. unde
doctor Ubicus: naa inquit nu pt ée naa, quin inclinetur ad sua perfectiones qd si
tollas illa inclinaa, tollis naa. et fare ti bonu qrateng bonu qpersaretur, sibi
ipsi stratia faceret, legi ipsa destrueret. smonis hae de re é scolarum opinio.

Propoo 2.

Humana voluntas velle malu qua malu nu pt.

Plur: eodem ea intimo su quo expetimur, nos in bonu ferri, sstat ~~vere~~ qrqs nos
ing aversari malu ut gravissimu sg qae malu aliqd nobis appareat, qua naa
retrahatur. unde S. Aug. dicere nu dubitavit nos ita velle ée beatos ut ée miseri
nu solum nolimus sed neqaqm priorsg velle poeimus.

cor. voluntas ingis nil appetit nisi bonu, et nil fugit nisi malu. unde Sctus Dio
inquit, qd voluntas sic determinatur ad volendu beatitudine me et ad nolendam
miseria, qd si eliciat aliqu actu circa ipsa obta necesse et eterna de eliciat
actu volendi respu beatitudinis et nolendi respu miseria.

Propoo 3.

Voluntas qd aversatur malu dicitur sed indirecte tm qrateng in
bonu ferri sui malu afferrii é. jjj.

Plur. voluntas ipsa qd in malo tendere in bonu ferratur, a malo recedit,
cum en bonu et malu sibi mutuo aversentur appetere bonu nu pt quin simul
a malo recedere intatur, sicut grave nequit suo pondere deorsu tendere, qui
ejusdem ~~aversatur~~ i adversatur, jo voluntas nu fugit malu, nisi qrateng po
dit in bonu, et sme nisi indirecte malu aversatur. Plurz. malu qrateng
malu é mera nrjo, nil quippe nocet nisi qrateng aliquo bono nos pnjat. ma
malla naa é inquit S. Aug. sed amissio boni mali nomen accepit. jnente im nu
quidem ad opprimente naa, qd é pnu nihil, jo voluntas nu aversatur malu directe
sed indirecte.

cogi bonum, quia non ratione impetus et voluntas, nihil enim sub ratione boni eligimus nisi
id volentes, quod non amplectatur, et malum quod non fugiat.

Solvuntur objecta.

122

Ad primam scripturam dicendum ex lege apostolica hominem bonum et malum et ut ipsum
hominem in libertate reliquerit: ante omnem vitam et mors ante quid et vita et mors quid et vita et
bonum et malum quod placuerit ei dabitur illi. Ita Deus ecce sub
ratione boni et malum. Malum quod unum bono Deus apposuit homini, non ita malum, et
malum, non ipsum bonum specem illud ipse ferat.

Ad secundam. Voluntas est potentia libera quia potest appetere malum et malum. Non est potentia libertas ut dicit
cum non sequitur in hoc quod voluntas potest impleri bonum et malum, sed hoc est illud bonum.
Ad tertiam. Voluntas potest appetere minus relicto majori bono, sed minus sub ratione majori
et fertur malum et quia. Ad 4. Et voluntas appetere minus bonum quia minus bo-
num est. Ad quartam. Licet appetere bonum et licet quia voluntas appetere minus
bonum illud quia majori licet ferre non quia non tendit illud bonum sed quia licet
bonum ut ratione sua libertate, quod a nobis plerumque dantur fit ut nos liberi non idem
licet.

Ad 5. Damnatio apetuat non esse, sed non esse est malum quia. Ad 6. Apetuat non esse quatenus destructio
nationis et aeternitatis poenae.

Ad 7. Qui peccat ex malitia et qui distinguitur ab eo, qui peccat ex ignorantia et illi velit malum
ignorantia et malum, sic vero negamus. Ad 8. Quia aliud est velle malum ignorantia et malum, aliud
velle malum sub ratione mali velit malum ignorantia et malum, qui in eo quod appetit, licet nem boni
a qua aliquis ratione mali detinendi. Sed cum malum sub ratione mali, quia malum ignorantia, ut
abjecta ratione mali et amore aliquatenus, qui peccat ex malitia velit malum ignorantia et malum quia
sub sua ratione ipsum peccare, sed non velit malum sub ratione mali, quia non velit rationem illa pec-
caminosa, quia non peccaminosa, sed malum, sed quatenus sibi bona, sive appetendi
subito absentanea. Ad 10. Qui non peccat ex ignorantia putat rationem sua se legem non violare
ideo velit malum, quod non in se malum, semper aliquid appetit, in quo ratione mali non desiderat
id appetitum. Igitur peccantis ex malitia et ex ignorantia, minime ex eo peccatis, et in malum
quatenus malum amore fertur.

Articulus 3.

An humana voluntas sit potentia libera?

Dubio 1.

Ut libertas potissime distinguenda est hinc alterum a coactione alterum a
necessitate. Cogi dicitur agens, cum ex violentia alterius illius naturam postulat ad operandum
aliquid. Sic cogitur lapis ad motum cum ab externo agente sursum pellitur, et mittitur
lapis sursum deorsum.

122

Scholion. Solet in coactum violentum nonnunquam, quia in violentum est quod fit ab extrinseco
agente passo quod solum nulla operante vim sed in extra nitente. Coactum autem proprie
de animatis, et violentum de inanimatis.

Dubio 2.

Libere liberte a coactione operari dicitur agens, cum ori penitus sublata vi externa
ipsum propellente ad unum naturam quam sicut inclinatum sua operatur, sumus
effectus quia. Sic libere a coactione agunt pecudes cum pascuntur in victu
necessaria et quae nocent fugiunt.

Scholion. Vocatur in aliis quia libere et liberte a coactione procedit spon-
tanea spontaneum quippe fit quod non coactum fit quod

Dubio 3.

Agens necessario vocatur quod ad unum determinatum quod operatur oppositum quod
ignis ad calefaciendum determinatur determinatur ad actionem hanc determinatur et
ad alia minime quia. Dicitur porro agens necessario cum id determinatum quam
libere unum cum ratione oppositum quod inter terminos positum est, ratione determinatis
indifferentia agens in necessario mecum et necessario exercet. Ratione vero oppositionis

terna diuiditur agens in naturam stricte sic specificatione dicitur natura

Defio 4.

126.

agens miscere naturam illud qd ad unum ipsa natura determinatum est, agens vero non naturam tm exercere potest qd imitari ab exercitia ipsa determinatum sic ignis quoad combustionem et agens miscere naturam determinatum ad combustionem oplet ex illis natura, hoc vero ligatus naturae quem secuti sed naturae tm exercitia, non exercitia sit ita, quae ipsum ad determinatum determinat.

127.

Scholion. agens qd est ad unum exclusa natura determinatum, naturale in dicitur, inde naturalis vocabitur actio, quae determinata est ab ipsa agentis natura.

Defio 5.

128.

agens naturam neque stricte specificationis seu stricte dictis vocatur illud, qd ad unum determinatum est, sic qd ignis ita determinatus est ad calorem producendum ut frigus qd calori oppositum est stricte ab illo producti negatum potest, et calorem nisi producere neque stricte specificationis.

Defio 6.

129.

agens naturam neque stricte dictis sive exercitij vocatur qd est ita ad operandum determinatum et positis omnibus ad actionem prerequisitis nequeat non operari, sic ignis nisi naturam neque stricte exercitij calefaciat corpora sibi debite proxima cum quibus disposuit non fieri potest nisi vitio, ut actione cessat ignis, ipsumque ita illesa relinquat.

Defio 7.

130.

agenti naturali sive naturae opponitur liberum. liberum qd naturae est illud qd naturae ad unum determinatum est, ita ex adverso agens liberum libertate est illud qd naturae adeo est opposita inde determinate et utrumque oppositorum in illis ex aequo sit potestate pariter duplex est libertas stricte dictis seu specificationis altera stricte dictis seu exercitij.

Defio 8.

131.

Libertas stricte dictis ea est qua agens est strictos actus producere ad neutrum et sua natura determinatum sic non et liber libertate stricte dictis, quatenus circa idem obtum est strictos actus eliciere.

Defio 9.

132.

libertas stricte dictis seu exercitij est qua agens positis omnibus ad agendum requisitis potest agere et non agere, adeo nempe ut tam actio quam actio negatio in ipsis agentis posita habeatur. sic Deus omnia libere creavit mundum libertate stricte dicta qua illum edidit et illum non creare ex aequo non potuerit.

133.

Scholion 1. dixi positis omnibus ad agendum requisitis: sic nimirum quibus naturae est opus et agens operari potest. Sed ea cum desint negatio actionis non libertate agentis imputanda est, sed potius defectui tribuenda.

134.

Scholion 2. agens liberum libertate stricte dictis et absolute sive sine addito libertatis absoluto.

135.

Scholion 3. actus libertatis elicit dicuntur qui ab ipsa voluntate ut actiuo primo immediate prodeunt ut velitio nolitio amor etc. illi vero imperati vocantur, qui quidem voluntatis sed a potentiis distinctis ab ea producuntur ut ambulatio, quae locutio.

136.

Cor. ita actus imperatus voluntatis naturae dependet ab actu ejusdem elicito, actus elicitus est non correlatus imperatus.

Defio 10.

137.

voluntaria et actio quae a voluntate dependet, sed dum tantum a quo peracta voluntatis qua est actio voluntaria, a voluntate dicitur et ab illa profitetur.

Cor: inde ées voluntarii actus tam elicitijs imperati sunt voluntarij dependendo ón ées à voluntate.

Defio 12.

Involuntarium é qd ps à voluntate dependet. Sic liquet, ps aliqd é involuntarium positive et negative. Involuntarium, positive dicitur, qd pagitur stramente voluntate et cum poos vim ad carere habitu, involuntarium negative id dicitur cui nec adversatur voluntas, nec assentit, ties sunt motus, qui tormentibus stringuntur.

Lema 1.

ps aliqua actio é libera à coactione, qum sit libera à necessitate.

Dbr: actiones naales rijusvis agentis sunt libere à coactione, ñ ón é sua naale agentis inclinare id agere, ad qd ex sua naa agens ipsum é determinatum, ées ta illem actiones naales sunt necessarie. ergo ps aliqua actio &c.

Cor: 1. ipsum ex eo qd aliqua actio sit libera libertate ab coactione, ñ sequitur liberam ipsa quoque ée à libertate à necessitate, ée, ps stare operandi necessitas insecta cum libertate à coactione.

Cor 2. inde et absolute loquendo necessarium et liberum ñ ita oppositum, ut qd necessarium quoque é, nullo modo libertate à poss.

Lema 2.

ps aliqd é liberum à necessitate ñ tm ab coactione.

Dbr: si quis voluntate stramentem ad eundem, ille tm abagatur ex sua operatione libera à necessitate et insecta, ñ tm ées libera à coactione ergo.

Scholion 1. hoc lema juri penam usu libet in moralibus, ubi dicitur, qd aliqui extorta ab eo jurso sit peccaminosum. 1. 1. Si quis manu ad furandum dirigat et cogat, dum vero voluntas, ipsentiat, ut si ira manus ad immolandum thus dijs falsis vi cogitur, hanc ñ peccabit, tamodo libertate insecta stradinas.

Scholion 2. ad idem verum é si fuerit liber tm à necessitate in tum ex sua, qd tum in ó, sic coactus cum coactio et necessitas ex sua concidant ad ñ econtra, si sic liber à coactione es ñ liber à necessitate, rosio Dem smuum estimare ó simpliciter qui ñ é liber à coactione, qd ille sit necessitate, cum ñ amplius agere poss et deliberare liceat tm ex sua.

Propos 1.

Humana voluntas ad nullum actum eliciendum ps cogi.

Dbr: si voluntas poest cogi ad volitionem eliciendam, ergo simul volens et nolens ée qd ón volens qd volitionem ipsam eliciat, ées ad vice nolens, ja volitio ipsa ja nolitio, ergo ita voluntem volitionem ipsis voluntis. hec cum ong pant integ de ut ipsa, jo repugnat ut ad aliquem actum eliciendum humana voluntas cogatur.

Ties lapis ps cogi ad ascensum go ñ voluntas ad volendum qd ñ vult et nolen: ita qd sub. D. tn. lapis ps cogi ita ut ad ascensum &c. et eteg. 1. ut ab exsu determinetur. lapis de mere passive habet, una determinatio, ad ps varia indui ipsum actum inducere in voluntate.

Cor: 1. ées igitur elicitis et imperatis sunt liberi à coactione, cum ñ imperatis ab elicitis dependeant, licet ñ cogamur ad elicitos ita nec ad imperatos, unde si vi ad aliquam actionem externam urgeamur, ñ sunt actus à nobis imperati.

Scholion. illi actus qui ex metu eliciuntur ñ ipsis pænal coactiditur, qd ón eliciunt voluntate stramentem, ée tm ex gravi motivo ducta voluntas elicit ejusmodi actus v. imperat.

Cor: 2. voluntas ita libera é quoad ées suos actus tam in ipsum exteriores, adeoque é libera libertate à coactione et à privari ñ poss.

Propos 2.

Voluntas é libera libertate stramentis.

Obj: humana voluntas ita de genere est et stationis ratio ita si velit deliberare et facio habendo et prosequendi et testatur experientia.

Dato in nobis libertas et iudicio seu exercitio.

j. 5 j.

Nihil in scholis de hac agitur experientia, nisi modum quaedam, quae tr in religione tantum valet, et ipsa res sunt legis, imperatis, poenae, vocis permissio, liquis si pollis libertatis fuit libertas, iam olim ab Stoicis impugnata qui ita fato regi intendebant ex certo stellarum influxu, unde C. Z. Primarge ense C. Z. confirmit, liquis aliquid fra tantibus stellis regit ac stimgit, sunt pagani et Pruscilicing in Stoica sit. parites, Manigoi duas in hoc ad ea bona altera mala sapientes libertatem negabant, sed illa necessitate hoc hanc male agere arguebant. Lutherus Calvinus Jansenius superiori ratione rejecta libertate exercitii non alia nisi a coactione admisere. inprig vero spinosa hisce temporibus infami pagina ducere non dubitavit, et hoc sub respectivis sunt ascripti ad causatum ad quibus deserunt ignati. Ita hoc illaqis dicunt nos non solum a coactione immunes, sed in liberos et a libertate exercitii ad bonum amplectendum vel amittendum.

1. monentur. ex facti scripturae scriptis Deus a initio constituit hominem et obligavit illum in mandatis sui, adjecit mandata et praecepta, si volueris mandata servare, servabo te et impedibum vel fidem placitam facere Deuteronomio 5. v. 29. item Deuteronomio 30. v. 15. et Petr. qui obiit transgredi et non transgressus facere mala et non fecit. inde in tab: comendatur in ps. 90. noli timere et legendi potestatis et equati.

2. monentur semetipsos ex poetarum nec quidem hominis libertate sublata sit humana vita subjecitur, frustra leges dantur, nec ullum primum hominis et malis suspicium, et constituit. Aug. 1. de civitate Dei c. 9. frustra namque jubetur quod necesse est faciendum, non prosunt imperata et libertas quod vetari non potest.

3. monentur ex intimo sui ipsius et colligi, qui ex scriptis de poetis vetus quod huiusmodi illud in requiem. audiamus Petrum de Croisa ita 1. q. 2. sect. 1. C. 1. 5. Hom. 6. quae discernere, sed non est difficile quod ego cogito, prima et omnium maxime insertum veritas agnoscatur, nisi ja nullus potest obstacula ista quasi minuta superat mihi per mea hanc tamen ego sum, quod existo mea tam sum ascriptum in cogitationis quae in quibus hanc tamen ego sum, quod existo mea tam sum ascriptum in cogitationis quae in quibus cogitatione et lectione et fateri ego me cogitare, eadem evidenter novo attenta entione vel et me: mea est, qui me ad quendam quibus sperto, sumque ne tum illatum qui non quod et veniant dicunt ipsa et articulus, si nulla est quia de hisce de cogitare quod eodem intimo sui penetrabit quod volit et nolit.

j. 5 j.

Scholion probe quidem notandum est nos non dicere quidem externam aut a nobis quidem quae voluntem nostra ad operandum determinet, sed nobis intimo sui ipsius, et a nobismet ipsis determinemur ad operandum, id determinat de religione non ipsa voluntate ipsa sententia mg. aliud est quod nil licuato tota determinetur et aliud experiri quod ipsi nos determinemus.

j. 5 j.

Cor: libertas ipsa arbitrium in nobis extinguitur non est aequalium id quod petat et non Theodoxi, cum sit libertas et iudicio seu exercitii non libertas arbitrii, sed libertas illigatur, non in statu naturae lapsae liberum arbitrium, sic exercitii libertate et ostensum est, in eodem statu sit conatus.

Solvuntur objectiones

Obj. j. nuncupatur Apostolus ad Rom. 7. dicentis non quod volo bonum hoc facio, sed quod malum hoc ago quod volunt non est libertas ad bonum et malum. Ant. quia nam S. Paulus ibi non loquitur de essentia voluntatis, sed de motibus spiritus, qui cum ut in motibus in illo pleuruntur et exurgantur invita voluntate, hinc ait non facere quod volo quamvis in suo Deo optaret quiete potiunt quod quod facere se dixit et quod operari inquit S. Aug. non quod ipse vendit et mihi vendi sed ipso mors et separare naturae pecunia sed non quod volo bonum mente hoc ago sed ne

tem quia me esse nolo malum hoc carne operor, subjungit, opera autem [illegible]
solo peccato, jam non ego ut ego semper deliberate operor, illud tamen quod habitat in me peccatum
quia supersitia [illegible], quia cum ex primi hominis ut ipsa originali traxit peccatum
ad [illegible] supervenit.

Obj. 3. Tertio. Ita loquente: liberum arbitrium ut [illegible] primi peccati
[illegible] peccatum grave et alio loco ait: libero arbitrio male utens homo
[illegible] perdidit et [illegible] Enchiridion, num. 9. alias c. 30. Respondeo. Dicendum est quod liberum
arbitrium vitiatum est, ut peccet, sed non. Ita liberum arbitrium originalis peccati
[illegible] non extinctum in nobis fuit sed vitiatum, quia ex [illegible] peccatum hoc est
[illegible] commune [illegible] sibi vanum operari [illegible] non nisi [illegible]
[illegible] quia medicinali [illegible] ut est ex Scriptura. Ita loquente quis non [illegible]
quia per primi hominis peccatum perierit liberum arbitrium quo humana [illegible] libertas
[illegible] perdit [illegible] peccatum, sed illa quae in paradiso fuit habuit plenam in omnibus [illegible]
justitia. quare homo ipse [illegible] perdit gratia obstacula, ita in libero arbitrio male utens
illud ipsum quoad obstacula [illegible] perdidit.

Obj. 4. nullus actus voluntis futurus est, quem Deus ab aeterno non praescivit nam ex
[illegible] futurum est quod Deus futurum novit, fallitur quippe Deus si [illegible] fieret, quo
[illegible] actus humanae voluntis, qui liber [illegible] sit libertate a [illegible]. Dicendum [illegible]
N.T. in praesens futurum est quod Deus futurum novit [illegible] Cum [illegible]
[illegible] Theologis sufficiant [illegible] Thomas [illegible] 1. q. 14. a. 13. ad
[illegible] Respondeo. Non est [illegible] quod futurum [illegible] sed quod futura est, est [illegible]
[illegible] scientiam [illegible] scientiam sequitur futurum, sed futurum [illegible] sequitur scientia [illegible]
L. 3. de lib. arb. [illegible] c. 4. [illegible] [illegible] memoria sua non cogit facta esse
quae praeterierunt, sic Deus scientia sua non cogit facienda quae futura sunt.

Obj. 4. voluntas se ipsam determinans, quod aliquid determinat, cum non determinari possit, ipso
[illegible] actus liberum, a quo determinatur et sic in infinitum. Dicendum: non est [illegible] in
[illegible] activa et mere passiva. Sed quia voluntas est [illegible] activa [illegible] determinat [illegible]
determinatur [illegible] quod est mere passiva, [illegible] eo quod est mere passiva, [illegible]
[illegible] exercitium [illegible] a quo determinatur, illud vero nequaquam. Ceterum [illegible] praetaxatae
[illegible] sequentur [illegible] nisi Deus in operando ad extra est liberum, sic est [illegible] ex [illegible]
[illegible] determinante indiget.

Obj. hunc [illegible] nulla est libertas humana voluntis, si Deus illa ut [illegible]
[illegible] physice, [illegible] vocat, ait impossibile non est dari primotionem physicam ad quosvis actus, quo possibile
est nulla dari libertatem. Dicendum [illegible] non est possibile stante primotione physica [illegible]
libertatem, jam vero [illegible] nequaquam [illegible] [illegible] libertatem, [illegible]
[illegible] primotione solum [illegible] possibilis [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible]
Dicendum: utraque [illegible] quatenus [illegible] est possibilis quo non [illegible] [illegible]
[illegible] sumpta est possibilis [illegible] utraque [illegible] sumpta quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Dicendum [illegible] argumentum, ait impossibile est dari primotionem quo impossibile est nulla dari
libertatem.

Titulus 3.

Ostenditur quia libertas circa bonum tam infinitum quam finitum voluntas
humana gaudet.

§ 55.

Dicimus triplicem libertatem gaudere voluntatem humanam, a coactione, specificatione
et exercitio, videndum modo quinam libertate circa bonum tam infinitum quam finitum exercetur.

Propositio 1.

Humana voluntas circa quemcumque bonum est libera libertate
a coactione.

§ 56.

Nam amisso voluntem [illegible] ad operandum non posset [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nisi huius appetitus sequeretur, quo bonum desiderat ita sequitur a humana
[illegible] ut quo [illegible] in illud depetat. [illegible] non attingat. § 45.

Propositio 2.

Humana voluntas ex quo circa bonum [illegible] bonum [illegible] circa malum
[illegible] mali est libera libertate [illegible]

§ 57.

Pbr: voluntas ita in bonũ tendit, & malũ fugit, ut neq̃ bonũ quatenq bonũ aver-
sari poit, neq̃ malũ quatenq malũ valeat appetere, q̃ nec circa bonũ sub
rãe boni nec circa malũ sub rãe mali humana voluntas ita libera ẽ, ut contrarios
actq amore sc. et odij actũ eliciat.
Resp: malũ n̄ ẽ nisi privaõ boni q̃ n̄ datr libertas contrarietis, nam contraria dantr
inter duo positiva. Resp. An. etsi vocatr Ꝑm rãe mali, n̄ ex alijs rebq ẽ pri-
maria rãe, multi actq ponuntr qui onem contrariantr ut amor et odiũ, ita et
manifestũ est unde qa v. actq amoris v. odij pt ꝑcepi bonũ et malũ, et Ꝑ n̄
tollat libertatem contrarietis.
168.
Cor: 1. voluntas humana n̄ ẽ libera liberte contrarietis circa idem objtũ nisi quatenq
ejusmodi illud ẽ, ut et sub rãe boni et sub rãe mali poit ipsi volunti se ꝑsentare
tunc enim tantummodo pt voluntas contrarios actus circa illud elicere.
169.
Cor: 2. q̃niam in bono infinito clare cognito nulla apparet neq̃ apparere pt rãõ
mali, voluntas circa bonũ infinitũ clare cognitũ n̄ ẽ libera liberte contrarietis.
Cor: 3. contra vero cum nullũ sit bonũ finitũ, q̃ sub rãe mali nequeat volunti
160.
exhiberi, imperfectũ ẽ ꝑ ipso q̃ ẽ finitũ, circa bonũ quodcunq̃ finitũ voluntas humana
ẽ libera liberte contrarietis.
161.
Cor: 4. q̃ n̄ circa bonũ infinitũ obscure cognitũ voluntas libera ẽ liberte contra-
rietis, cognitio quippe obscura boni infiniti n̄ impedit, quo minus sub rãe
mali exhiberi volunti illud poit. nam teste Suarez, ꝑtendi pt Deq ꝑ modũ
cujusdã particularis boni, et in eo apprehendi rão mali ꝑ ex inimoni ob ꝑcepta
sibiq repugnãa.
Propoõ 3.
Voluntas circa bonũ quodcunq̃ finitũ ẽ libera liberte exercitij.
162.
Pbr: bonũ quodcunq̃ finitũ ejus conditiois ẽ, ut sub rãe n̄ boni exhiberi nobis poit.
oẽ enim n̄ infinitũ quatenq finitũ imperfectũ ẽ, et oẽ imperfectũ quã tlẽ n̄ bonũ,
ꝑ voluntas ita respicit bonũ finitũ ut et appetere illud queat et n̄ appetere, pt
nempe illud appetere quatenq tlẽ ẽ, ut sub rãe boni volunti exhibeatr, pt non
bonũ ipsũ n̄ appetere, quatenq sub rãe itidem n̄ boni demonstrari ostendi. Pr-
terea cum bonũ finitũ n̄ sit adeo bonũ ut oẽm imperfectioẽm excludat, volitio boni
finiti n̄ ita bona ẽ ut nulla in eã defectq libeatr. igitr neq̃ negaõ illius volitiõis
ẽ ita mala, ut nullo prorsq modo nobis bona videri poit. utraq̃ ꝑ contradictõis
pars sc. appetere et n̄ appetere bonũ finitũ pt sub rãe boni nobis exhiberi,
et ideo utraq̃ eligi a voluntate pt. in id enim tendere pt voluntas, in quo rão
boni rão apparet, voluntas igitr ita amare valet bonũ finitũ ut illud n̄ n̄
amare ex æquo poit.
163.
Cor: 1. voluntas libera ẽ liberte exercitij n̄ circa bonũ infinitũ obscure cogni-
tũ. bonũ quippe infinitũ obscure cognitũ ita se poit, ut instar boni finiti ꝑ-
tari a nobis minime queat.
164.
Cor: 2. libertas exercitij circa bonũ quodcunq̃ finitũ oritr in nobis ex amplitu-
dine appetitq, eam quippe obtinẽam circa bonũ infinitũ liberitũ liberte
exercitij qa felicitatis desiderio, q̃ cognitũ nobis ẽ a nullo bono finito
satiari a ꝑmitti nobis pt.
Propoõ 5.
Voluntas humana circa ~~bo~~ bonũ finitũ clare cognitũ
n̄ ẽ libera liberte exercitij.
165.
Pbr: Si cognitio ẽ clara, bene cognoscit q̃ oĩa sunt bona, nec pt ullã mali conditioẽm
invenire. at id solũ bonũ cui repugnat n̄ bonũ n̄ ẽ liberũ, q̃ voluntas humana
bonũ et, volitio boni infiniti clare cogniti ẽ nobis adeo bona, ut illius ꝑ
sit nobis summe mala, summũ quippe malũ nobis ꝑ finitũ ẽẽ summi

nos, privata d'ai stande male cognito voluntas ñ ẽst velle malu, ijo. ẽ voluntas ab
intellectu ig p.

Eo voluntas ab illtu in operando dependeat.

Primaeretsio

166.

jam voluntem dependere ab illtu ñ operando nemo dubitat ut, quo dependeat
ñ ena ejus ẽ dentia. plerique ajunt voluntem ita, ab ejus illtu ut nulla ejus ratio
sem, vo illius judicio determinetur, et aliter se habere sentiant se ipsos, qui ñ
ex judicio illtu sed ex indifferenti activa et libertate dominio operaes voluntis de:
inant, nempe sic volo sic jubeo. Defio j.

167.

judicium decretivum ẽt illud, quo ñ nisi veritas obtio exprimitur, ut cum judicat
ens, dum ẽ justum ẽ ens ẽ bonum. Defio 2

168.

judicium practicum vocatur illud, quo illtus dictat voluntati, aliqd faciendum v omittendum
ẽ. Nec illud quo illtus suggerit, velle nedum ẽ dum, alteri ñ ẽ faciendum, qd ipsi agere
tamen. practicum ipsum vocatur hoc judicium, ja ut automati ad regulandas actiones
pora ab illtu inventa nempe voluntis sedem ejusdem praxis ipsum

169.

Cor. judicium practicum judicio decretivo atque adeo simplici in precipue posteriori
ẽ, in ẽ illtus dictat ut voluntati, h ẽ faciendum v ñ faciendum, nisi ipsius judicia:
ind ẽ ẽ bonum v malum, atque ad finem assequendum aut optum aut inoptum.

Defio 3.

170.

judicium practicum ultimum ẽt illud, quo illtus liberalis in exercensis illtus dictat
ñ, im de eligendum, sive faciendum v ñ faciendum. vocatur ám ultimum, jd ipsum ~~dict~~
mente assequitur determinatio voluntis. Defio 4

171.

motivum volitionis et nolitionis ẽ id, qd tãem movet, cur mens aliqd velitat vel nol
sive qd persuadet quaerenti cur positis pluribus quibus ad unum totius jm ad aliud
voluntas sese determinet. sic acquisitio sive ẽ ~~sive~~ sive studium, si studio incumbat
mens, et rem sibi obtineat. Lema j.

Nulla in ná electi volitio aut nolitio sine motivo

Pbr. transmisso ẽn nil fieri sine rae sufficiente, nulla ẽ quisi interrogetur,
cur se nu velit alterum nolit, aliqua sua volitionis aut nolitionis ná ñ
assignet. Lema 2.

Motivum volitionis ẽ ráo boni et motivum nolitionis ẽ ráo mali
sive ñ boni in obto depitecasa.

173.

Pbr. ex omni sum ñum qui interrogati cur hoc velimus alterum nolimus
statim in ore, jd ẽ bonum alterum malum, jo ráo boni in obto percepta motivum
ñ volitionis ẽ et ráo mali motivum nolitionis.

174.

Cor j. cum nejs volitio aliqua nejs nolitio h beatur in ná sine motivo, j. 173.
nil velle possumus nisi sub rae boni, nilq nolle nisi sub rae mali aut ñ boni
illud a nobis attingatur. quam ob rem

175.

Cor 2: nil volitum ut sit summum axioma, nisi jssgnitum, ai gnosi nulla
cognido.

Propo j.

Voluntas in oi actione nearo dependet ab illtu.

176.

Pbr. voluntas in oi actione nearo dependet ab illtu, si in ~~illtum~~ gnosi
fieri ñ potest, ai nil ẽ volitum nisi jssgnitum jo.

Propōo 7.

Voluntas n̄ ita dependet à judicio practico ultŏ ut nulla poss[it]
eē actio voluntatis, quā practicū judiciū n̄ p̄cedat.

177.

Obi: ut voluntas obiectū aliqd amore p̄sequatur, nil aliud requiritur, nisi ut sub
rōe boni illud menti representetur, libetq; n̄ hoc ipsū motivū ad operandū [175]
obiectū ut bonū judicatur antequā ultŏ judicet illud eē amore p̄sequendum [169]
p̄ judicio practico n̄ ē opus ut voluntas operetur, atqe adeo n̄ ita a judicio practico
ultŏ voluntas nostra in operando dependet, ut nulla poss[it] eē voluntatis a-
ctio, quam judiciū practicū n̄ p̄cedat.

Dico: voluntas n̄ agit sine rōe ē in appetit[us] rationalis, p̄ numqm agit sine judicio prac-
tico ultŏ. Dist. ant. voluntas numqm agit sine rōe theoretica v practica ē numqm agit
sine rōe practica h.ē sine judicio dictante hoc eē faciendū N. fatemur voluntē numqm
agere sine rōe, h.ē sine p̄via cognitione obiecti, et negamus judiciū practicū ultŏ semp re-
quiri ut voluntas operetur, sicut ēn cognitio theoretica satis ē ut bonitas v malitia
obiecti menti relucēat, ita hoc plane sufficit, ut voluntas sine motivo h.ē sine rōe
numqm operetur. verum potiŭ ē voluntatem p̄prie loquendo dici appetitū rationalem,
quatenus à judicio practico ultŏ dirigitur, hinc tn̄ n̄ sequitur, ut nisi judiciū illud p̄ce-
dat, nequeat operari, sed tm̄ ut tūc ab ipso judicio dirigitur, appetit[us] rationalis
dicatur.

Propōo 8.

Nullū judiciū practicū ita movet voluntatem, ut ipsā necessariò determinet.

178.

Obi: voluntas posito quocumqs judicio practico ultŏ aut libera ē, aut n̄ libera.
si primum, p̄ a judicio n̄ determinatur, sed p̄t sequi ei illud dictat, otiosā p̄supponere.
si vero n̄ ē libera, p̄ judiciū practicū ultŏ privat voluntatem libertate. at absurdū
ē inquit S. Bern: tract: de grā et libero arbitrio, ut rō data voluntati illam
destruat, cum data ē ut instruat. destrueret ām si vim ei ullā imponeret
quominus libere p̄ arbitrio sese volveret. Dis: positis omnibs ad agendū requisi-
tis p̄t voluntas n̄ operari, adeò nempe ut ad utrumqs strictè loqūēs p̄sem̄ ut
necesse determinatur [132] operaret̄ existat aliqs alio judicio ultŏ practico n̄
requirunt voluntatem nisi ut p̄requisita [175] p̄ posito q̄cumqs judicio practico
ultŏ n̄ operari p̄t voluntas. p̄terea p̄ judiciū practicū ultŏ necessariò determinat
voluntatem v aliqd tm̄, si ē, p̄ voluntas n̄ agit libere, quantum juxta dictamen
ultŏ operatur. si aliqd tm̄, v ē p̄stat quatenus judiciū practicū ē, v. quatenus
circa tale obiectū versatur. si p̄mu, p̄ ē judiciū practicū n̄ p̄stare ullū n̄ aliud
p̄ obiectū finitū contra nūm [167] et tantā efficacia liberex sē ut valeat volunt[atem]
necessario ad operandū determinare.

Dico. voluntatem n̄ determinari ab ō judicio practico, sed abeo tm̄ p̄ ultimū
stā, p̄ a v p̄miū p̄ ē ultimū liberā determināe voluntatis ut sit ultimū, v n̄
liberex se [.] si hoc alterū, p̄ voluntas n̄ ē libera, cum n̄ sit in illius poē, quod
ultū p̄ quod ei placet amplecti. si p̄mu, p̄ voluntas a nullo judicio ultŏ determinat[ur],
sed posito quocumqs judicio ipsa ē quæ ad operandū p̄ unū illorū ultimū se
determinat.

Solvuntur objecta

179.

Obj. contra posteriorem hanc p̄pōem, si nullū judiciū practicū ultŏ necessariò
determinet voluntatem, ipsa voluntas operari poterit sine motivo, ē hoc
falsū [177] p̄ Pbr. N. si ēn posito judicio dictante hoc eē faciendū, possit
voluntas se determinare ad oppositū, hæc determinatio erit sine motivo, nisi
quippe tunc libere p̄ sit rō, cur voluntas ad oppositū se determinet p̄ N.
N. sequelam M. et p̄batis. ant. nam voluntas p̄t se determinare ad oppositū, ut sua
utatur libertate.
posito judicio ultimo et immediate sequitur voluntas p̄ bene p̄t inde esse

et voluntas agendo ab illo judicio. Ad 3. ca. nam voluntas ipsa se determinat ad exercendam libertatem, et ipsa est illa ipsam, quae dictat a judicio ultimo finali. Nil volitum nisi praecognitum, sed ista cognitio est ipsum judicium practicum ergo
Ad 1. m. quia aliud est apprehendere simpliciter aliquid esse bonum, aliud dictare hoc esse appetendum, cui ultimo dictamini resistere potest voluntas, quam sedi: ing. et ad neg. ing. potestatem enim vincere voluntas nunquam operatur sine divina concursu, quae etiam, nego tunc habere cognitione certo determinatam, sicut nego ignis generatur ab igne quae ad ignem suscitandum, licet fieri non potest ut sine ignis generatur et substantia habeatur, ita quae est cognitio praecipuata et ipsum se voluntas determinet.
Ad 3. voluntas nunquam agit extra ultimum judicium practicum, quia ignorat id quod non ad solum dirigatur, ita non determinatur. Ad 3. ca. ita tunc in illud tendere non potest ut necessario sequatur.
Ad 4. non agit voluntas quidquid judicium illi est indeterminatum, quia quod agit id agit, non a judicio determinato illi determinatur. Ad retorqueo. non agit voluntas nisi quia a judicio determinato illi determinatur. Ad 2. Poenitentia vetitum ab illo judicio determinatur. ita ut impaluiter insupernat, agit illa strictum facere et obs: si voluntas aliquid eligere potest praeter judicium illi, potest peccare quin error in illum directi pri. falsae, certant nemo qui operatur malum. prov. 24. v. 22 quia nequit voluntas judicio illi ita restagari ut extra illud dictet et determinet.
Ad 1. m. falsum est quia voluntem peccare non potest sine errore illi. nam peccatum angelorum primus parentis non fuit exignatum, cum hoc non dicperit in ipsa sed ex parte malum et voluntate nego illecta abjecisti potuisse nego in tas certante decep: ia, alia enim tes et illi sunt peccata infirmitatis, alia imperfectio alia malum. nego ia, alia enim tes et illi sunt peccata infirmitatis, alia imperfectio alia malum. nego obiect ab illi textu, quippe nedum, quia erraat qui operantur malum, dum a regula obiect ab illi textu, quippe nedum, quia erraat qui operantur malum, dum a regula sibi ipsa recedunt, ac ipsum etiam illi qui voluntas gerat est. ille recedendo sibi ipsa recedunt, ac ipsum etiam illi qui voluntas gerat est. Facta peccatum est vero, hoc a bono deflectendo. caeterum non dicunt sciat: facta peccatum est vero, hoc a bono deflectendo. caeterum non dicunt sciat: facta peccatum quia sit error iudicii, bonum facere et non faciendi appetere sed fieri peccatum quia, quin sit error in illum.

Thesis 3.

Voluntas est potior et nobilior quam illi.

Thesis 180.

potentia et nobilitas hic idem significat ac praedicta et significat vim vitalem ergo ceteris. 1. q. sic nobilior putetur potentia quia habet significatum quod caeteri alter.

Thesis 2.

Multiplicitter vita illi assumitur quae dicitur tribus aliquibus potentiis operantibus.
1. ex imperfectione, sive lingua quae tangit ancillae abjicis imperfectione degenerant.
2. ex affectibus, sic esset quae A. sint excellentiores aliquibus, quam esset quae b.
3. ex actu, sic res certa quas versatur aliquam potentiam sint appliciores vel ipsa excellentiores quam illae res circa quam illecta potentia versatur.

Hypothesis

Ab imperfectione voluntatis degenerant caetera potentia, quae habent suas operationes a ex ipso. Mechanismo.

Thesis 187.

Obj: non ex mere, nisi voluntas me determinet, nec illi est appliciare ad illegendum nisi a voluntate appliceretur, ut quae et alteri sed illegenda determinata
2. quia a pti, motus ejus naturis ut in ceteris sanguinis motus, cordis, qui vi mechanismi fieri et non aliter et habent certe non dicuntur voluntatis, et enim si ego non vellem, tunc ipsum stingeret, motus ejus naturis praedetur.

Thesis

Actus amoris sunt excellentiores actibus illis

Thesis 180.

Obj: actus amoris naturalis sunt 1. q. actus charitatis in beatis quam Dei, in via actus charitatis quam habetur per summum quem eliciunt per anima.

major ergo bonum est charitas quia solus Deus est; et hoc axioma assignat,
quia caritas spectat bonum sui ipsius, sane felicitas in ordine est posita ut agnoscamus
Deum quia et Deo fruamur, quod fit dum amans transit in amatum.

Lemma 7.

Nihil est in rebus quod non ganeat amore specialissime libertate

Stand est caliber bonum est. /84/
Probatio ipsa quod moderata /77 conta/ quia ratio boni est ratio et ratio ipsi in-
secte in libertate

Propositio 7.

Voluntas libet imperare in alia.

Probatio. voluntas non recusat sequitur judicium, iraquium ipsi /77/ ergo imperium est
species ipsi voluntas. Secundo si voluntas imperat huic imperio subest
ipsi suum alia ratio /182/

Propositio 7.

Voluntas est excellentior in suis actibus ipsi eliciendis quam ipsi.

Probatio. voluntas est elicitiva actuum amoris; sed actus amoris sunt excellen-
tiores, ergo voluntas est excellentior ipsi.

Propositio 7.

Hac obiti ergo universalis est voluntas in ipsi

/87/

Probatio. obiectum voluntatis est bonum /77/ sed bonum est aliquid omnino perfectum /84/
ergo licet ipsi, ergo obiectum libeat se agnoscibile, ergo hic voluntas est altior, quia illud
agnoscibile ens est, et consequenter bonum. ergo hac obiti est.

Propositio 7.

Voluntas est quoad nobilior et perfectior ipsum.

Probatio: voluntas libet imperium in ipsum /85/ /ipsum actus sunt excellentiores quam
actus ipsi /84/ sed hac obiti non libet prerogativa ipsi /87/ in qua consistit dominium
et principatus /172/ ergo voluntas est ipsum.

Voluntas obiti.

Obj. 1. num Thom. ipsi prius fluit ex qua quam voluntas ergo est perfectior. Probatio
quia priora sunt in magis sunt perfecta. Ergo ipsi visibile fluit ex rationali, non
rationale est perfectius quam visibile. Ad 1. con. nam ratio ab imperfectioribus gradit
ad perfectiora, ut patet ex facta ratione ad perfectionem pervenire. Probatio
th. si unum fuerit radix ex qualiter emanat et si fuerit quasi quasi
in alterius simul fluens. nam voluntas non fluit ab illius sed visibile
ex rationali, sed voluntas fluit ab ipsa sicut ipsi.

Inst. 1. rationale est perfectissimum in hoc, et quia est magis rationalis ibi ipsum quam
voluntas ergo ipsi m. rationale dicitur tam voluntem quam intellectum, cum ipsum
voluntem et libertem ergo non differat a brutorum quia rationum, unde
rationale tempus illicitum non minus quam rationans quam quia libertas quaedam
Inst. 2. voluntas est magis rationalis participatione et ipsi est ipsum ipsi est rationalis ergo cum
hac sit differentia specialis et primata in primatia perfectionem illa exercet ipsi.
Ergo ipsi est magis liber participatione et voluntas ipsi est quia ipsi est electior.
Ad 2. si rationale idem sit ut intellectivum et si rationale sit illud quod habet principium
cognitivum et liberum.
Inst. 3. voluntas est ceca, et debet illuminari ergo est imperfectior sua duce et magis
ino. Probatio: in quantum est liber et plus perfectior ex dominio in tamen
illi deficit ex ignorantia et scitu alterius fumiculo. Ad 3. in sic habet
ipsi tanquam dominum facem ipsi et tanquam Dominum seu regulam. licet non probatur
ne dominum facem ipsi et non habet cum sibi prerogativa [illegible]

obs 2. imperium est lex, sed lex est actus ille per quem requiritur id. D. At imperium tamquam actus imperantis et imperium speculativum per modum regulae ordinantis est. proprie enim modo nihil est nisi placitum principis.
obs 3. Ille non imaginatur exemplo bene vero voluntas, quo summum est perfectiorem illa est eo quod imperfectionis incapacem efficit. Tum etsi enim in re falso y deformi eliciti potest, quia tamen multa in re malae sit affecta et huius voluntas id. At tamen. voluntatis. tamen reti sequitur non fit impurus et impurite malitia sicut voluntas quo fit e potior voluntate. id 2. D. et ideo unum haec imperfectior, ex quo tamen perfectio est aliqua excellentissima et supra ante omnes reliquas illas c. seras (p. 183.)

Caput 4
De origine mentis humanae
Animadversio
190.

Circa originem mentis humanae multiplex fuit philosophorum opinio. nam primo aliqui professi fuerunt animam non solum hominum sed omnium viventium esse portionem ex ipsa Dei substantia avulsam et origine, Manichaei namque dixerunt animam esse nihil aliud quam ipsam Dei substantiam atque in omnibus quae Deus est. hanc opinionem nuper renovavit Spinosa nullam faciens distinctionem inter Dei ac mundi substantiam. plato vero putavit esse aliquam portionem mundi substantiae, ignis nostras animas supra partes integras esse, tamdiu in astris residere donec corpora ea quae remeant ad astra. porro fuerunt aliqui Origenistae dicti qui animas non solum praetendebant, sed etiam in Christo venit in carnes esse detrusas, cum ante mundi originem in corporibus sint lapsae ac graviter peccarunt.
2do. Veteris hisce putarunt alii animam ex parentibus in liberos propagari, ut anima filii esset aliqua propagatio patris eamque filii [illegible] in ma- tris utero debeat communicari ita Tertullianus. at S. Augustinus de re nihil voluit definire. dico in ego de anima mea, nescio quo venerit in [illegible] mea utrum ego illam mihi donavi, sed ille qui donavit, utrum illam de patre meo traxe- rit an sicut primo homini novam creaverit, sicut in ego sic ipse docuerit, quando eam ipse voluerit, nunc autem nescio, nec me pudet istud fateri nescire quod nescio. ita s. doctor ad [illegible] renatum Monachum epistola C. X. c. 1 no 2. alias C. V. ff. c. 1 gravia tamen potius tenuisse sententiam pro ex epistola ad optatum no 13. alias C. 4. anima infantis quomodo est vivificata et multa propa- gatione ducantur. tandem prudentius Episcopus Tricassinus Lib: de praedestinatione adversus Joannem Erigenam c. 6. sic habet: nascitur de carne caro, sed utrum et anima similiter necne quae nascitur magna quaestio est et a patribus diu discussa sed adhuc iis certa definitione solum.
3tio. fatetur quidem Wolfius animam rationalem ex parentibus in filios per traducem propagari non posse sed a solo Deo fieri, verum Leibnitium secutus statuit has omnes creatas fuisse jam in initio mundi in ovario Evae ideatas juxta involutorum hypothesim.
4to. ultima opinio est quae fieri a Deo per creationem, has tamen antiquiores et alii non esse sed creari a Deo, tunc quo cum illa infundi, cum ad eum statum pervenerit in quo vitae functiones valet exercere. hoc enim organicum illud vetus corpus ex seminum commixtione in utero matris delaboratum formatum a Deo fuisse dicatur et ovo foemineo inclusum.

Definitio
191.

Intelligere ingenerabile solet id esse quod non potest fieri nisi per creationem [illegible] da
192.
cor: dignitas [illegible] lex non potest fieri nisi per creationem, nempe est ingenerabilis

quam ... [illegible]
non ... recte ...
carnalis ... [illegible]
voluntas ... [illegible]
et nolendi habeat ... [illegible]
sed ... nobilem
et ... [illegible]
[illegible]
Nihil ... [illegible]
habet ... [illegible]
ad ... donatus

et ipsa per insertionem et traducem non potest propagari partes ex quibus propagari nequit
figuratum ex quo educatur, sed tota quae propagatur.

Appositio

Nullum agens creatum creare potest

jam probatum est in Corolario huic suppositione hanc veritatem lucid
cor: Substantia simplex ab agente creato produci non potest.

Propositio 7.

Mens humana non est particula divina Substantia Dei organica opposita

Probat: Si mens humana esset particula divina Substantia Dei esset in partes divisibilis, id
est absurdum ergo. Sed dicatur qui Scripturas examinant, quod illud examinatum non potest esse
divinum, nam si Deus illius Libri quam infinita est separabilis, et imperfectionis capax esset
potest.

Propositio 7.

Sed vitalis non est particula excepta ex sua vita

Probat: Nam sua vita est Substantia Creata Seminalis, ut supra ostendimus in propositione
29. Si igitur ergo humana mens est pars Creata 1. 35. 90.

Sed vitalis per traducem propagari non potest.

Probat: Vita per traducem propagatur sed, hunc non esse Creata, ergo non est Creata, ergo nequit 1. 35.
ergo. Probat. Propagatio per traducem in eo consistit, et una pars illius Substantiae quae ex una
matrice hac nocte diffunditur deinde ex generatione, et primum ut patet 1. 90. ergo sed
plures particulas Creatas ex divisibiles, haec et simete, et illaque una in generatione potest
transfundi: et sed vitalis est divisibilis in partes integrales 1. 35. et sic transfundi
nequit.

Dubium 1. Hanc sentiam de Carne Christi non esse illi generos 1. 1. Cum
cuncta sua quae ingressa sunt cum Jacob in Egypto, et egressa sunt de semine
illius, ergo non sed sunt de patris carnem communicate natis. Imo quod ad
hunc forty urger, quia non ex ovo Christum quia Christus ab ovo ex virginis carne, tam
nec sed nec Christus filius a patre, specialiter non potest pater dici. ex in illo tex
tu quia per hoc carni Christi et vilesas, vilis nocet. sed fortis quae est fortis hoc. quae ab
alterum suffuit quia ex ~~[illegible]~~ patris ea ex ea seminalis vita, qua ex eum
foemina concipiatur, quae cum per traducem propagetur non aliter nisi ingente ex pos
imore patris filius est. Caeterum suffuit ut quoad Christum filius descendat ex patre,
dei in Christo sit vis principes partes, ea tantum quae in hac nocte accepit, quae jam
sola sequitur, et sicut statua et opus artificis, quod unisi ab artifice statuatur
dependeat, ita hoc est a hoc genitus, est unisi Christus paternae actioni restitui, sol
lucis 2. Saltem peccatum originale sit potest melius explicari, imo est inquit. Si
ab jam primum modo creata habem animam eingisinae interitum. ut ex inpri
cio Augustini epistola C. X. C. nto 2. alias C. V. II. C. 6. si ab ex traduce pe
cus sola, ut potest habet traducem peccata sola poena mente bibit, ipsum est ex
ut hodie nata ab non ex massa sua tam antiquum peccatum posset alienum, ab
nulla re accedit, ut Deus qui propria peccata dimittit et non imputet alienum
Ad 3. ter: Sic non ob propagatione per traducem solum potest labe peccati infici hoc, ex
particula ipsi amputaretur, tunc dum corpus totum que stulto sapiens, peccare
filius non potest patre. Ad 2. Sola ergo ratio peccatum illius originalis venit
imo ab ea corrupta carni junguntur. S. vero Aug: licet mentes fuerit
de propagatione ab, attamen possito eam per traducem non propagari docuit: prin
cipalis peccati labem ob id ab ea strati per infectio carni cum unse in
bili capulcri. inquit en 1. 6. strapisianum nro 17. alias C. 4. scripto ad
Evangelum ab se et Christum ipse dici jam ex hoc trahit, ut alterum non aliter ne
ab in Christo tanquam vitiato vase contempnit, ubi nullus inducis et
inpingitur.

Propos. 4.

Ad. é Mostaá insecta ingenerabilis

Obr: Ad. naalis é Mostaá physice simplex, 29. go et insecta ingenerabilis

Cor: Ad. naalis omnis p creationem p. Adam, consequenter à solo Deo. 1998.

Propos. 5.

Ad. naales, à Mundanis creata, et in illud tanquam in aeternum clausae ut ~~[illegible]~~ poenam dent.

Obr. Ad. ~~[illegible]~~ à fuit antiquior Eve, go nec ad hois. in Obr: Genesis 2. v. 4. formavit, Deus hominem de limo terrae et inspiravit in faciem eius spiraculum vitae. Adam hoc in Ad. vivente, go Ad. à é antiquior Deo posteriat Eve et. Ad. ex quo quendam sibi expectam et intra se sibi ipsam adam ante Eve jam spirasse, cum nullus spirationis cum mentor, et ante à nisi p. de illis habendum, puto p. de ipso dixerat olim Pitagoras, se minime nemine esse orien, quae sibi ingenuit, ante ipsum Pitagoram Eri ipsius mens spungeretur. Laertij in l. 6. in vita Pitagora.

Hinc fauile est 2. pars, se Ad. à spirse in Eva detrusa, et poenas luerat, sed omniavit Origenes. i. ea antiquiores Origg à Eva, nil pet naali, ut ter p. retuerunt, et Deo carceri jungerentur. Ad. Deo à optaret maxime et nocentes, Deo in poenam permittere. Origg dicitur ab esse ab ipso Ad. imo merito censoro stigmate Origenistarum opinio dicit, ut patet ex can: 9. conc. Bracaraensis 1. Ly. anno 563. ipsa Misericordia Dei esse beata, ubi defunti quique Ad. humanae, dum pipes in Coelesti habitge peccaverit, et p. Dei, p. Eve hunaro in terra defectas, sunt, Priscilliang dixit, anathema sit. ita ex Ferr. tom: 6. sacrorum editione Petrensi: anno 1279. columna 5. 18.

Propos. 6.

Ad naales à fuerunt ab initio temporis à Deo creato, ipsi organicis Coelis missa, quae tunc idem à Deo dicta in aevis coeminis delitescunt.

Obr: auctoritate sibi later: quando sub eo jo celebrato, in bello ind. Ad naales p. Crem, quibus impendit multitudine singularis et multiplicabile, multiplicari, go jo, p. Eve multitudine naalis Ad multiplicanda, Ad omnes hoes à fuerunt in eo dicta. Si eo tempore jam sunt creata, multiplicata quemadmodum p. futurorum hoes ante ted à multiplicanda. Sic hic pro affirmat, Ad à pelo multiplicatas ted in p. Eve multitudine multiplicanda esse, go Ad. Obr. nae. v. Ipse Deus organum hominis Eris ab initio dum latet, jam in ovis e vita profecto reditu, Si Deus jo sunt post mortem, ideo censetur Ad naalis Eve reliquisse, ja ad vita manna aeterna Eve imagax, ita est in bali ovis idem censeri. Obr. si prima go hoem ziziendo tum requiescetur ab ovum movendi, pies extendant, stamina evolverant, digitorum pedes sine vio procedere. Obr 2. ex inventa, si Ad. ex pustra et ly dng transisse Virginitatem, nemini fuerit vola astitisse obstrim: ipse, oes steriles in oscenitive Aeneas Separari, ex pars saltem aliud in alia coemina quae tu secundo redderet, imo et bolignania Virgin medi sine gravi vio poet.

Ipsis: Deus requievisse die 7 ab ai opere, go nec modo Ad naales creare. Ly. opponendo alia de eta: Pater meus usque modo operatur et ego operor. Ly. in vivo Aug: l. 4. sup Genesim ad litteram. N. Deus requievisse à omnibus operibus creaturae et a omnibus in bipedibus N.

Solution: Non recte dixit Wolfig. Deus à videse p. imo segnatur, p. v naali, v. revelata religiem v. virtuti sit adversus, si in prima statim rerum creatione Ad. à Deo ex nihilo productas affirmes opa cum stamina ab Deus et psychogia naali po. nam certus p. nec sentia à pati cum in matrimonio mysterio, quique Ad. à Deo fuit facti in avatio Eva creati consequenter et poenas

originali influxu, per quem Deus illa tria creata, non obstante cit. text. in modo adhuc plures res creare dicitur.

203.

Solution 2. Nolitis dicta fundat in principio rationis sufficientis, ait non esse ratio sufficiens cur res sint jam ab initio orbis creatae jo. & ut mi. sine in non esset res sufficiens ex omnia auctoritate, quippe ex illa sequitur die 1. nihil esse Solitio favorabile. 207. nec eo ipso adhuc actionibus quae in mundo fiunt. nec ex h. C. colligitur aliqui favorabile, nam deo ex hoc ratio soni esset, ja quia de jure hacie nihil amplius creare, sed dum alia et aliam materiam in certus creatis intendere, consequenter per creationem ipsam, quidem hi omnes exercitabile esse id ait hoc ipsum esse per subsistat et falsum esse ex aut accidentibus liquet, jo.

Propos. 6.

Ita ratio lux solum a Deo creatur, et organum ad pigmenti foetus Cerebro infunditur, cum ea in ipso habetur fitus evolutio Lucis organi: Ratio, quae ad vitae munera oberunda mente sufficiat.

204.

Obs. certum est ad rationem non pigmentum, sed tractum ex patre in filium, sed a Deo creari, eodem et etiam ad omnem hominem qui ad finem usque mundi nascituri sunt, jo. extitisse ante Cra, neque initio temporis similes res creatas a Deo fuisse, jo. dum solum creatur ad, cum ea in ipso Cre habetur organum ratio, ea ea in existente Omnio facta et fitus evolutio, quae sequitur et opposita non facta nulla mutationes exercent. Obj. ja et dicimus superius ad recedit cum Cre omnibus et idoneum ad motus vitales exercendos jo. hunc solum ad infundit, disjuncti Cre bene disposition.

Caput 6.

De commercio inter mentem humanam et C.

Hypothesis.

Quid illigatur ratio mercij inter C et ad.

Defin.

Commercium mentis cum Cre dicitur 205. ille esse quem habent certa praeter mentis cum certis quibusdam notis Cris et vicissim certi motus Cris cum certis affectionibus mentis ratione cujus modo mens Cris, modo Cre mentis velut inter ipsos existit, duae porro sunt leges quibus mutuum hoc mentis cum Cre commercium fit.

Lex 1.

Mutui mercij inter mentem humanam et C.

206.

Si res certa nos posito ens Cris nostri, ipsis, quae sunt organa dicimus, ita afficiant, et pars in illis motio fiat, ex qua ratio ad cerebrum usque propagetur rerum eundem sentim in ad notio excitatur, ita ut en neque affectio tum laetum calor neque ut ibi a lux, quin mens calorem ac lucem percipiat, seu quin in ad certam affectio, quae lucis coloris, caloris sensationem notionem lucis dicta appellamus.

207.

Cor: ea igitur inter mentem et C fiat harmonia, ut positis quibusdam motibus in Cre certae rerum notiones in ad habentur. et quidem jure eo remanato quo in Cre motus propagatur, ita et nulla morula Cris temporis discrimen fit, 2do. et quae imaginatio, jo. sing. quae organo sufficiente impulsa notio in mente excitetur, nisi aliquid ad ve hementer distincta, sit. 3tio. ut quo clariores intensioresque motus sint in filibus cerebrum, eo clarior idea habetur. 4to. eo ordine quo in filibus mutatio facta est, in ipsi ideae, h. e. audiens mutatio in ad ipsum percipiat.

Mutui mercij inter humanam mentem et C.

208.

Mens humana ita Cri conjuncta, et quaedam ipsis Cris sibi nonnulla ad illis motus, tamen a se ipsa in motu, quae ipsa velit, ita alias a motu ut deo quod minus ei placet, id ipsum in ipso exercetur.

209.

Cor. 1. sicut jo excitatio notibus in Cre ita excitantur affectiones in mente 2. 207. sin vicissim datis certis affectionibus in ad determinati quidam motus in Cre neque

et ipsam imo tanta in [illegible] et nihil [illegible] in Deo, inter volitionem motus et motum ipsum sit inter volitionem, pictis et quietem ipsam nihil o minimum, temporis spatium desse ne e possung. ne sic actu in mente ná, p quos musculos exercend ut lingua, et oculos moveat, et et formetur vox. profecto ? [illegible] Philosophus quos nos: motos spontaneos pagnatur.

Cor: 2. ná igitur atque Deus et mens humana, illi illius omnis, quæ inter se mutuo sunt communia, et libertas, inde pronge ac si Deus in mente et vicissim mens in Deo ac potentia ? sensus ac si deas a Deo et Deo a mente in operando et ipsa dependere videri possit.

Solution: dici videri potest, nam Cartesius, Malebranschius et Wolfius stendunt mentem a Deo et Deo a mente ? et ipsa dependere, sed tum sic videri ex inde, ja stabiles et stantes et fixa sunt operatio, quæ sequuntur.

Cor: 3. ipsorum igitur systhemate de amicitia humanæ mentis cum Deo, id unum statuendum est, et mens ? est rerum perfectiu notiones comprehendit in aa et motos spontaneos ac modo in Deo fieri, ac si ipsa ea Deo in mente et mens in Deo influeret. atque hinc fit inde id est, ac si ao cur res principales perfectes sit in Deo et vicissim ac cur spontaneos motus pertagad Deo in mente habeant.

Cor: 3. ut explicetur amicitia et habeti inter mentem humanam et Deo, ostendendum est, ex ex mutationibus quæ fiunt in Deo a rebus sibilibus, earundem rerum notiones exoriantur in aa, perinde ac si Deus ipsas eas in aa produceret, et per ad mutationes aa fiat vicissitudinem motus in Deo, veluti ac si motus ipsi mediate a aa efficientur cum en in aa tam mirabili precise idearum cum mutationibus quæ fiant in suis organis, et hoc tam mirabili precise idearum cum mutationibus quæ fiant in suis organis, et spontaneorum motuum cum eorundem volitionibus totum ipsum amicitiæ positum sit ná ejus amicitiæ reddi et ad amicitiam ipsam Philosophus explicetur et ostendatur.

Articulus 2.

An mutuum amicitiam inter humanam mentem et Deum in systhemate idearum occasionalium sufficienter explicetur?

Animadversio

Cartesius et Malebranschius putant negat Deum in mente cum ex mutationibus in Deo facientis id mens ipsa percipit, negat mentem in Deo cum ad illas rerum Deo ipsum movetur, et influere, id Deum, et qui occasione mutationis generatur in corpore a re sibili illas idea in mente producat, et occasione volitionis actus fiunt in ipsa mens, motum ipsum in Deo efficiat.

Cor: ita igitur juxta hoc systhema sentiri solet, et explicetur ná tum idearum quæ exoriantur in aa, cum motum ja Deo pagnatur, ita ratio humana et voluntas, et sentiri, ut rerum idea mutationibus Dei, et motus Dei voluntationibus mentis ratione nisi respondeant. semper dicendum, Deum esse aa efficientem humanam amicitiam, quatenus ipse solus modificat Deum in gradu aa, et aa in gradu Dei, et quatenus sunt sibi ipsis sibi ipsum, ut certis positis mutationibus in Deo, certas excitet rerum ideas in mente, et vicissim positis quibusdam appetitionibus in aa, certi illius motus ab eo in Deo generentur.

Solution: qui in explicando amicitiam mentis cum Deo systhemata amplectuntur occasionalistarum solent occasionalista esta en e, qui in alia aa [illegible] si occasionale in rebus creatis admittit.

Propositio 1.

Generatim mutui amicitiam mentem inter atque Deum, et occasionalium idearum systhema non explicatur.

Ut enim magnes ferre trahat, et aurus magnetica, rosu [illegible] lege respiciat, vicissitudinem ab eo stingere, et Deus ad ista magnetis motum in ferro producat, efficiatque, ut aurus magnetica ad polum perpetuo dirigatur, cum veto semine [illegible], Deum esse in quo movemur et sumus, nemo in doctior hac ratione evaderet, ja et hoc fundamentum ne me fit auctior, Deo dicit, et generamur comercium in perito ex eo sonatur, cogit Deum idea mentis in mutationibus cum ipsa sapientia aspiciis, et motus Dei communicat. Deinam ideo sectatorii sup. student peripatetici

dum si dicunt lemma non pugnat cum libertate liberum purganda, igitur recordatur, cum liberi vim ipsius et suam libertatem esse activam, ideo ex hac re respondeo nemo sibi contrar, et postea plus non audiri quam ambo finivit, quod confer illa lecturus nostræ compensationi æquali retorsione, ut ponunt simul cum omnes natura, magrum habere facultatem activam, ita in simul Deo serviret ac omnes actus quod hoc respondeo non facio doctus.

218.

Cor: inde non est ratio publica, si hoc systhema explicetur tum proprietates Leibnitianæ ejus Dei, et causa ipsius rerum omnium, non liberi ratio sufficiens: cur potius tale sit mundus, quam diversum simpliciter de omni motu loquor.

Lemma

Mens nostra non solum passive sed in activè se habet.

219.

Pbr: Idem evidenter ex C. Trid. ubi de libertate: si quis dixerit voluntatem se mere passivè habere anathema sit. et sane de hac veritate catholica nemo dubitat, cum alias omnia merita propria motus voluntatis periclitarentur.

Propositio 2.

Juxta systhema causarum occasionalium mens humana nil ageret sed tantum pateretur.

220.

Pbr: quia ponitur mens absque viribus ab occasionalistis, ut absque vere activa et si primum probatur, quia materia est sua inertia sed ad motum passive habent ita et patiuntur et habere non mens est incapax propria motus seu effectus in sua serie producendi, si primum probatur quia est activa in sua serie ut ipsa illa hoies [?] formant, ideo agat et formant ideas activas.

Propositio 3.

Videtur repugnare hoc systhema intimo sensui.

221.

Pbr: intimo sensu mihi compertum est me cogitare et esse liberum (151) me posse videre ideas, cogitare quod mihi lubet, quo videtur adesse aliquid proprium activum productivum amoris desiderii etc. sicuti eandem voluntatem me movere intimo sensui compertum, me ab exterioribus moveri, ita et in fabricatione idearum ac motus volentis contingit.

Propositio 4.

Videtur in libertati repugnare.

222.

Pbr: nulla est libertas si mens non habet virtutem agendi (219) sed in hoc systhemate mens virtute agendi destituitur (220) quod videtur etc.

223.

Cor: inde male explicatur commercium per hoc systhema, illud enim systhema non potest admitti quod actiones non facit, quod Dei libertatem quod repugnat intimo sensui etc. atqui hoc systhema est liberum quod.

Articulus 3.

Tum commercium per harmoniam præstabilitam explicari possit.

Definitio

224.

Harmonia præstabilita systhema dicitur illud, quod commercium animæ et corporis explicat, et seriem perceptionum atque appetitionum in anima, et seriem motuum in corpore, quæ ex natura animæ et corporis harmonica sunt seminaria in ipsum. ita Wolfius ejus præ Leibnitium inventorem dicitur ejus propugnator psychologia

225.

Cor: tria pro hac parte distincta requiritur est notio ut hoc systhema perfecte attingatur, primo quod habeat series appetitionum et perceptionum in anima, ut propter contingat series motuum in corpore. 3. quia sic fiat ut series perceptionum et appetitionum, quæ in mente est, seriei motuum respondeat, quæ simul in corpore peraguntur, sive ut ex præmiat ut ista duæ series conveniant inter se sibique mutuo inviolabili lege respondeant, et hoc enim postremo habent hæc harmonia ut præstabilita dicatur.

Animadversio

226.

ponit Wolfius cum Leibnitio primo quod humana mens sive anima sit machina, in qua stimata quadam serie una cogitatio subsequitur aliam, una appetitio aliam excipit, ita ut ratio & non existeret, easdem tamen eodem modo perceptiones

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch
Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

149

... [illegible] [illegible] ita que se moveri [illegible] nec Leibnitius mente humana dixit [illegible] perceptiones et volitiones nec [illegible] per seriem non interruptam et intestinam [illegible] alia [illegible] sequitur [illegible] mentem ipsam spirituale automaton vocavit Leibnitius.

2do [illegible] tanquam Machina [illegible], ut independenter ab anima [illegible] des motus peragat, quas modo fieri in corpore [illegible] [illegible] in motus volun[illegible] in systemate harmoniae praestabilitae inquit Wolfius vi Mechanismi [illegible] ex ideis materialibus sensibilium [illegible] motus volitionibus et appetitibus [illegible] respondentes, citra ullam determinationem [illegible] immediatam ab anima pendentem, [illegible] in anima [illegible] existeret, eadem idea [illegible] in corpore [illegible] non existeret [illegible] motus [illegible], [illegible] mens automaton spirituale ita [illegible] tanquam automa[illegible] [illegible] assumitur.

3tio [illegible] Deus [illegible] artifex animam et [illegible] ita simul [illegible] ut singuli motus qui fiunt in corpore, [illegible] appetitibus [illegible] perceptiones [illegible] functiones [illegible] respondeant. haec ut omnia clare pateant, Algebristarum more singula [illegible] vocare liceat. fingatur anima [illegible] separata a corpore, [illegible] [illegible] [illegible] C, [illegible] A a corpore [illegible] producat tempore X vi sibi propria perceptiones b c D, eodem tempore X. vi Mechanismi fiant in cerebro [illegible] [illegible] motus M. N. P. [illegible] perceptiones [illegible] motiones una alteri succedat, modo [illegible] fingantur haec duo automata et eodem tempore X [illegible] [illegible] perceptionem [illegible] et [illegible] in cerebro motus M. [illegible] succedat in [illegible] perceptio [illegible] succedat in corpore [illegible] N, [illegible] D, [illegible] B, tunc certe [illegible] machina A, C, [illegible] ex corpore et spiritu [illegible] ex duabus velut machinis dissimilibus [illegible], [illegible] ita consentientibus in operando, [illegible] [illegible] sunt harmonicae quemadmodum haec formula exhibet. b c D / M N b et [illegible] machina [illegible] ex systemate Wolfii et Leibnitii.

Propositio 1.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mentalem [illegible] seriem [illegible] a nulla [illegible] dependeat [illegible] tanquam spirituale automaton [illegible].

227.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nobis [illegible] non est [illegible] [illegible] spirituale [illegible] [illegible] [illegible] ideas active [illegible] [illegible] nam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Propositio 2.

[illegible] de corpore [illegible] nobis ostendi [illegible] [illegible] [illegible] modos [illegible].

228.

[illegible] [illegible] nam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] structuram nullam [illegible] [illegible] [illegible]. nec [illegible], cum [illegible] [illegible] [illegible] experientia [illegible].

Propositio 3.

Non [illegible] automatum, nisi [illegible] ostentati [illegible] [illegible] [illegible].

229.

[illegible] automaton [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motus alterius subsequitur ita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in mente [illegible] extra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] automaton 226. [illegible] [illegible] [illegible] sufficienti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] posse.

230.

[illegible] [illegible] longe abest [illegible] mentem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a Wolfio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] assumit mentem [illegible].

NB. [illegible] mechanismus moralis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] necessario idea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] idea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mechanismus [illegible] mechanismus moralis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alias ideas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad aliquid aliud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] delectabilia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] se determinet.

Propo 6.

Sentia asserens, si aliquis esset eadem idea à Deo, quas modo
diximus, idealismo favet. 235.

Obj: Idealismus est asserere [illegible] aspectabilis mundi existentia nulla esse realitas, sed tantum credi. Sed si nunc concedem inviduam Harmonistam, jo Obj. oppositio illa independentia Dei ab ea, et ab aliis realitas realis Dei existentia, et merietur, jo Obj. 2a. hoc a magistrae imitatio testimonio suae, jo si non aliis dependent non habent in idealismo.

Propo 8.

Hae sentia in honestis animis excitat frena.

236.

Obj: ea opinio indagandi jm maxime favet, ex qua aperrime sequitur ad varias homines agitatos turpesque vitandas, perinde ac si ejus externorum quae ira ubi habeatur. si sanctos ad haec interiorem nil fauxit una bonis exterior gerit, et ut [illegible] sibi indulgeat, nam etsi plus habuerit quisquam, illa in idea, cum sibi sufficiat, etsi Deo non fuisset sumptus ab.

Propo 6.

Justa tamen sentia nulli suspicio da est, habita.

237.

Obj: si nulla spes Deo existeret, tamen nulla in ea suspicio carnis est, ac etsi Deus resistat, eadem in quas ime Dei eluceret spiritus, jo in carnis suspicio in ea.

Propo 7.

Inutiles quoque macerationes sunt, et sequitur carnis certio non injuria.

Obj: Inutiles sunt quae macerationes ad iam habiendam quizlibet, si eadem in qua desiderata habitura sit mens et habeat, si tamen tot cruciatibus minime affligatur. si eadem desiderata futura est mens nostra cruciata carne quas habet carne suo genio, et tamen si talibet mens sit independens a Deo, quod Christus nihil in hoc negotio spectant, et eadem desideria ac [illegible] suspicimus, quia [illegible] Deo in oppositio jo inutiles est.

Propo 9.

Illaudo hae sentia certa notitiae quas mens habet sunt sive adeo nascio exultantes et certa, seducitio impediri non potest.

238.

Obj: si ea quae opera sua est determinata ad certa notitiae quas dependentes ab a Deo acquiserit, tunc certa certa notitiae percipit non sopat, si ea quae opera sua est determinata, si a Deo non dependent, et si illas notitiae habet, etsi Deo non est ejecta, jo Obj. 1. ab alio ac mpe Deo, a quo ad has propius ideas quae ad alias determinatur non dependent, jo est ipsa determinata sunt. Idem est ex qua sua ad una potius quam ad alia quae [illegible] idem motus duo [illegible] ternatu ex sese indigent corpus a quo sua vis motiva determinatur, jo et [illegible] nascio in pis, quae est nata fit, unde corpora propria structura est determinatu ac illis structura tamen nascio adeo agit tunc motuum, ut [illegible] quae [illegible] hae rae non mutentur. jo nascio eas rerum notitiae sunt mens, quae modo [illegible] si a nullo prorsus externo spiritu in illis [illegible] ipsa [illegible]

Propo 9.

Jo hae sentia in motus voluntarii est nascitur.

239.

Obj: si in illi motus fiant solus, machinami inventiunt ees a spiritu natali est hae est nascitur jo si ees motus fiunt vi solus machinami fiant ees ipse nascit. 2tr. si ees humani corporis motus fiunt vi solus machinami fiunt ac praemitis eodem modo ipsum quae legibus quibus motus corporis et inventi natu [illegible]

a [illegible] in ipso Deo [illegible] quae nullum vi solus machinami motus est, motus non oriri aut in destinatu fiant tamen ob eadem [illegible] nascit, [illegible] nullus motus, qui voluntarius [illegible] respondent, si vi solus machinami fiant.

Propo 10.

Jo hae sentia in est quia sex [illegible] Dei.

237.

Obj: si non mens a Deo non Deo a mente dependent, nulla [illegible] Dei jo. Obj. 1. [illegible] enim a [illegible] est unum [illegible] alterum

mio aa ñ aliter est in Cre, ac Angelis ei jissent cé poss, ñ ex virtute eor ñ ex ipsis
angelis post parmonie ita ejusdem et reis plestiis by et appetitiis by extri motus pos
e verian, ge sicut angelis dec tio ñ est poa, ga ñ dependet a ppe Cre, ita et aa
sequendo dei deberet.

Propos jx.

Hac sentea ñ explicat smetrie aa et Cris.

Z 84.

Obr: Ut explicari p smetrie aa in C ur ad certa imperia ac appetitiones in
aa les et a stiby desequantur motus ñ Cre: 208 sed tegnitiby: ai tiraa ñ est in
agited in mechanismo ex, ge sfr. Sit locus de magnes machina a Deo ibi elaborata
et visiby nec hamismi que mensura e, maris aqua pst bis singulis diebus fluat, bisq;
refluat, ponamq; quasi sole ac luna visibiby nec hamismi duo modo, per agere
dum pe tiaa jeu qm diatrue, ponamq; posterius globu terraqeu, eo artificia ad collo
cata in vite centro a Deo fuisse, quo ppe jundi posse, ut effluat mare cum luna ad
meridiem pronis. refluat quem ala ppe horizontem existiu. his positis quaro
an p hanc parmonia inter terraqeu, globu et coelestia Cia a Deo est stabilita
magis est, ita explicati, qd, si ista explicaa signa jure ac mentibus, quae inter
in coelo meas ensean. Si ro, tanc frustra tot ingenia torquetur, et naae aaae,
ñ pterea minitia ja sipia quae a summa tragi nos latent, ac pro nunc non
ipsa qi illoru ope explicatur, totaq; in sup sibi aa ex divina, ipsia et nuatu, et nunc
ob aa regis explicas smetrij mentis cum Cre qm tta duat harmonista jo publica
hbenda. Sed tnqm arbitriu est signe atq; stilo in ignu é rejicienda.

Harmonia pstabilita a vito catholico oppugnati sime piaculo ñ pt.

Obr: ex supta jnepis, qui pp stadiuit liberti, honesti, religiosi, raci, et sibi quibus
ao catholicis dei imei.

Articulus 4.

Extendati qd de smetrij aa mentis cum Cre publice diei poit.

Hypothesis 1.

Z 40.

Humana meas visibiby sgmia ita ter ñ ore ideas in esse mihi et ac quia sunt
e sua essea sit eternata, ita ut exsciu quagam deternante in ea, et quia
sibiby fm alterij rei idea in de deuat, sa ei a voluntate applicati, et hinc pe.
sibiby fm alterij rei illiq ma in umbat. Hypothesis 2

Z 41.

Ex jnuae organarii sationu Cris a rebus sibibiby facta pseuit in cerebro
certa motio, p quam velut p imagine in eos, ipsa imprimit. Ita e imago voaq
phantasma, sumtq; ne mutaem in sentea theoretiorii, pcinde en hui é
ex phantasma sit speies aliqua seu qualitas imperionalis ab obto causata,
ex jnuae esibiby fm motus in cerebro explicatq.

Hypothesis 3.

Z 42.

Mens spulata é Cri deternatr a phantasmate velut ab obto
ad unij, sibiby fm alterij rei sibiby idea, se ingnea. pcinde mens ex type v
ab esse quari mutaem in spatijs, v simpliciter mitti pcem in sacra abstrahis
ita ab ipsu v bit tao natus, v da jstialis, quo una cum sua speem expressam
jnuat.

Z 43.

Ut jl. dependet magis in tm mens a Cre et nullig rei idem habeat, nisi imitia
idea eam a sibiby haserit, sequenter dependet a sibiby mens in apetendo
ne ope percipiendo et appetendo.

Z 44.

Cri z. ing et terru Creatru et infinitiu sgmitio qua requirit mens spulata
ri a sibiliu signe ita dependet et illaqu ve ta natures ex sibiliu ideis jnisi;
ms ope dependet ipsa mens ac voluti excepta.

Propos. 5.

Phantasma nil ponit reale in Deo.

Dem. Vel ergo pertinet ad aliquid spirituale, vel materiale? Non primum, cum enim actio agentis Dei sit res posita in motu localis spiritualis, vel in alterna qualitate materiali, producta, non spirituale non potest pertinere, ergo maneat quale Deo relatum, hoc aliquid materiale sit, et rejicitur in hoc spiritualis auctorita. p. 7. 8. de aliquid spirituale non est modus aut mutatio materiae, ergo per phantasma in cerebro residens non producit aliquid spirituale. 4. 5. simpliciter in Deo.

Cor. Ergo est quis humana mentis ortus ipsa, per phantasmatis e motu in cerebro excitati, unicum depingat in sua imagine, aut species mentem exprimit per varias.

Propos. 7.

Vel explicari potest non quo ad operationes privas, de ortu ipsa operationis ex mente sua, hoc nobis prospecta est, ipsa mente minus aliquid actionis, quam instar hypothesis aliqui est, non, si illegibili modo, sit explicari, poterit stante hypothesi res evenire, ut mysterium de ipsa tua compta hypothesi aliquid agentis et patientis et hominem aliquid bene sit explicari p. 57. et segnitur, ergo tanquam hypothesis.

Lemma

Corporum ad nulla pagina motus voluntarius est per sua structura determinatus.

Dem. motus ut voluntarii sunt stimulantes et non sunt, sed ipsi illud per ex sua structura Corporum evenit non stimulans determinata et certus p. 2. 3. 6. ergo nullus motus voluntarius est per structura determinatus.

Cor. Itaque admittendum praeterea est, quod ad voluntarios partaedos motus Corporum, praesertim determinatis, etenim si essent motus voluntarios, sufficere et sine hac sufficere, ex eos perfuisset potius, non non perficiat.

Propos. 8.

Principium determinatum Corporis ad motus voluntarios est extra insum.

Dem. Nulla res extra nos posita ita mentis imperio subesse, et ad mentis nutum moveatur, vicissitudinem suam placet in nos exercere, ergo nil extra nos ita Corporum sit ad motum, quod sit determinatum voluntarium, hic motus non est, ergo videtur ad aliquid principium insum tuendum esse.

Propos. 9.

Determinatio ab aliquo ad motus voluntarios.

Dem. Principium determinatum Corporis ad motus voluntarios est non sit insum p. 8. 9. nil est in nos ab aliquo tamen diversum, quod determinare ad motum possit, ergo sit, ergo sit determinatio ab aliquo.

Dico a spiritibus aliis quibusque exterioribus, ex hoc stata in mutuo ipsos determinatos voluntarios etiam habere. Sed certa, quod ex spiritibus tum mentis ad motum non, si jam, pars a quo principio determinatur. Si alterum, ergo motus Corporis non sunt stimulantes sed mentis, primum proprio ut sit erit, ergo ipsa structura determinata.

Ex: motus voluntarii fiunt ad nutum dei, ergo signum est eos ab ea determinatos ne intuing sibi fallat.

Propos. 10.

Ab aliquo actione physica ne quidem Corporis conjuncta est ad motus voluntarios.

Dem. Quae actione in physica illiquit tria, quae non est per intuitum, non metaphysica, de qua vere realem sibi patentem effectum producit, ut determinat Corporis ad motus voluntarios est effectus vere realis libitis, ergo non est, nisi per actionem vere realem subsumpto: ut ab aliquo motus est determinatus p. 2. 3. ergo ab vere per hoc influit. Sed. Quod ita harmonicum et quasi occasionalem experimentum est.

genorum restat systema physicum concedatur exquirit.

Propos. 4.

Explicati igitur quo ac motus voluntarios physice ab aëre determinari

Obj. 1. Ad 1. Spiritus nobis ipsis ita nati, nec ignoratur, quo pacto humanum
agitet et numerose in novitis. Ergo in statu rem magis in tota in toto et
tota ita in quinta parte. Ita dicendum est nobis ac nostra sententia motus
quibus ita suas operationes efficit, ai hac ratione latent, quo. Obj. m. primo ex hic certo
suamque habeamus in spiritum, ingrediamur in tota illique ita in spiritatione fi
sicia, porro ex tot entis liquet, quarum aliqua in cerebello aliqua in glan
dula pineali aliqua in toto Cre locum assignant, et de mente habeamus magnum
rationem. Pariter ignotum est, quem solam vibratum inflatione seu motate figura
rum mescant mechanicis et stamatis ut voluit Stego, nem solo impulsu spiritu
num aliunde ex esse bac a fluentis nervosis intrantium ut putat Cartesius,
nam aliunde ex esse bac a fluentis nervosis intrantium ut putat Cartesius,
ac nam ope ignis vermenta alias in Cruciatu ut nuper Pectulion placuit.

Z 5 4 4

putant perveniatur fieri se cum rem unus ita absolvere et, lavare assumere
ne explicant, et eadem physica tangin exercitem expadunt, quia ita et
alligata Ori et ejusdem impulse admittant solutis, quatenus ita Ori
jam Ad physice unitr. de quibus jam plus in ratio de relate.

Disputatio 2.

De Deo.

Caput 1.

De existentia Dei.

Primae versio

Z 5 5

ut dicit pro ipsorum numine existentia infaiatis, imudas tribus olim et sporte
in mare ~~nel~~ qui nullum existere Deum sentiant videtur ritia dubium, licet eam
nequaquam fatear dem: 69 in Math: praecinuemandi tanta impietatis ut
vincant in eis qui deipsum, dicitur stulti in corde suo non est Deus. in saria ista
tamen est.

Dei

Z 5 6

Dei non illigitur ens a se atque necessario existens plenum magis ac sublimi
que respectabilis nunche quasi in illo sunta pretent et facta regantur.

Propositio unica.

evidenter esse evidenter physica Deum existere

Z 5 7.

Obj. evidenter esse pulchrum et ordinatum aer oppugnatissima mundi ratione
quisque partium singulare excellentem structuram non ut totum prorsus admi
rabilem sine ratione et consilio mentis cujusdam ita sapientissime administrantis
ac suos fines disponentis fieri neque potuisse, jo evidens est existere
ratem, mois et sublimi plena, quae nemo tantia ordinem non ipsos ordinaverit
et quae rectissimum ordinem disposuerit, ergo mundum ita ac sublime administrare
Deo. in Obj. evidens est hoc ordinem, ex eorum pag. hyp. horologium
quas diei ac noctis indicat, magnificum quia palatium absque consilio ac
mente ac artificis cujusdam fieri aut aliui ipsos casualem quemdam
dicunt, jo multo magis evidenter, admirabilem hanc mundi fabricam
stupenda naturae machina, Cru coelestium ac terrestrium species,
et bona quae in hoc mundo visuntur Cra alia, fieri a potuisse absque consilio
cujusdam mentis, ac illi sapientissimi
Ad oppugnat evidenter ut ac ens sit ad aliud, jo ens est existens a
se, ac primum ut existat Deus. Obj. 2a. Ergo ens est ab alio, collatio omni
nium corei a mihi tangin ita efficient in ea est a se ipsa,

cum qua sibi et illa pars sit ab alia sui et hypothesi negis esse ab alio, cum
extra totam collectionem omnium entium non sit aliquid, repugnantiam ut
collectio omnium entium sit a nihilo dangin sua ratione / 4.4.5 contingit quo non re-
pugnat ut hoc ens sit ab alio, alias haec devia non esset ad ens, quod non sit ab alio, se
in se ipso haberet esse ratiem sumeret, cum et ipsum et ab ipso cetera omnia
potuisset existere.

2tio. Si omnia entia sunt contingentia, cum nullum ens absolute necessarium,
quod non Deus illi ipsi repugnat omnia entia esse contingentia, quia datur ens
absolute necessarium probatur nihil omnia entia sunt contingentia, tota eorum collectio
ita existere, vel non esse non existere ex aequo potuit, omnia ex aequo potuit
non existere evidenter non esse repugnat ut ad existendum potius quam non fuerit neces-
saria, quia sequeretur omnia entia esse contingentia probatur non non potuit ad existen-
dum potius quam non determinari illa collectio nisi vel ab ente ipsa mere
necessario ex se ipsum primo produxerit ad quod reliqua ad existendum deter-
minari potuerunt vel esse aliqua ab hac vero omnia repugnant, quo evidenter
non esse ab alio.

4to. Si omnia entia essent contingentia sequeretur, possibilia simulque non essent
possibilia ex hypothesi: posterior ergo quod esse contingens sit possibile ut nihil
sequeretur impossibilia, ponatur enim nullum ens existere, vel esse quod existit contingen-
ter, desinere id esse poni est, non posito possibili in actu nil sequitur
absurdi sit facta hypothesi, cum nullum ens reliquum sit a quo existens jam
hoc possit accipere, hinc esset impossibilia, nisi admittatur ens a se ipso,
necessario existens non factum et independens a quo cetera omnia dependeant.

Obj. Est quam infinita series entium contingentium, quorum aliud sit ab alio
usque in infinitum, nullam ex hujusmodi series repugnaa involvit licet
infinita divisibilitas in continuo pulla repugnaa involvit, quo nullo
opus esse ente a se aeterno existente. Contra probatur nullo opus esse ente necessario
sed sufficiens existere singulorum continuatum alio contingente. possita autem
infinita entium serie non sufficiens existere ejusdem continuatum in alio
contingente, quatenus non ipsum ens a se esse ab aeterno, ergo sit dum
in infinitum, quo nullo opus esse ente aeterno. Sed Ant. quod potest hunc jus esse
in infinitum admitti, si semper una ab alio dependeat, sed Cons. sequitur
catena fortea pendere sublimis in aere, et si unum omnium ab alio de-
pendeat, nisi deveniatur tandem ad aliquem unum, qui non ab alio pendeat
sed ab se haeret fixus, fieri non potest ut in columna ut una lapis ita suspensus
aliunde, quin deveniatur ad aliquem, qui fundamento immobili innitatur, cum in
tandem evidenter accipiet hypothesi si semper unum dependet ab alio et non tan-
dem sistatur in aliquo, proprio excidentis quod se notat. in ijs igitur in omnibus
unum pendet ab alio jus esse in infinitum esse non impossibile, ac etiamsi dem
hoc, tamen ita non sequitur ex praemissis, quod entium tota collectio non possit
illius, mere dependens, quia probatur sit esse, quia ens haec sunt non alia talia,
in tota collectio sit aliquid tale, quia omnia entia contingentia sunt ab alio, non tota
collectio est ab alio. Probatur ita: Secundum ibi ita est hic est judicatum esse ab alio
sunt plures ita et toti necessario et aeterne.

Jus. Si non sit devenire ad aliquid immutabile, ergo in ad aliquid ens necessarium
deveniatur, Ant. non sit deveniri ad aliquid immutabile, ergo quia omnia entia sub-
tubrique et collectione.

Jus. Si infinita non possunt simul esse in actu omnia collectionis quo ad non sit unum
veniri ad aliquid ens necessarium. Ant. probatur omnia possibilia duae species sunt infinita

nequeunt colligi, ergo ... omnia possibilia possunt colligi in unam summam, et extra illam collectionem non amplius sunt plura possibilia, ergo nec singula in infinitum sic possunt colligi. Resp. N. An. probationem ... partem disparatam, quia possibilia non possunt actu sumi, cum sit repugnantia in terminis, at singula possunt actu sumi in ... cum jam supponantur existere in infinitum, ergo possent in tota collectione ... consideari.

Inst. 3. [illegible] ... singula entia talia sunt, ut unum habeat eandem ... ab alio ... eandem sufficientiam sua existentia. Resp. N. An. nam ... unde habeat sine absolutam plane sufficiens, cur existat series con-tingentium infinita, certe respondere nequit ... Deus, nisi ascendendo ... de ... eadem redit quaestio, atque ad ... idem ... infinitum ... multiplicando ... devenire ad unum determinatum ... neque ... nisi deveniendo ad ... eandem.

Inst. 4. illa enim collectio non est abente neateo, ... nulla pars est abente neateo, ergo nec ipsa ... admisso processu in infinitum nulla pars est abente neateo, tota collectio est contingens collectio. Resp. N. quia omnis causa est contingens bene infero, tota collectio est contingens, ergo non quia quilibet non est abente neateo, ... nec ipsa collectio est abente neateo. Resp. N. probationis, disparatam, quia non esse abente neateo ... dependentibus ... et in infinitum, ... quod omnis non alio habeat ... tota collectio ... habet eandem ... ex probat. 2. unde non ... ipsa esse quin sit ab alio.

Inst. 5. non ad causam primam devenimus, tunc eo ipso destruitur hypothesis de processu in infinitum, ergo saltem ex hypothesi processus in infinitum non potest deveniri ad Deum. Resp. D. An. si ad causam primam [illegible] collationem deveniretur extra eam. N. ... processus indirecte et directe ... ostenditur non obstante illo processu ... esse ... tota collectio est sibi ipsa, atque non ... eam ... existendi absolute sufficiens. Nos ... infinitum ... entis a se et ... extra illam collationem existentis, ex quo sequitur admittenda esse causa prima ... causatum contingentium infinitatem destruitur.

Inst. 2. ... negativa valeat argumentum a ... distributivo ad collectivum, ergo licet omnes partes sint ab alio, non sequitur quod tota collatio ab alio habeat. Resp. ... non ... singuli homines sunt generabiles ab homine, ergo tota collectio est generabilis ab homine. 2. ... singulae partes non sunt ... ergo nequidem totum ... singulae partes ... non tenent ... eundem locum, ergo nec omnes simul. Singuli oculi non sunt neateo ad ... ergo nec utrique oculi ... Resp. distinguendo N. An. nisi ... sit ... tale ... statim in ... argumentum ... sumptis ... indeterminate sumptis, utrique non ... separabilis ab alio homine ... ex eo quod possimus ... singulos ... determinate sumptis, non sequitur nos posse videre singulo ... indeterminate ... ita ex eo quod singuli homines sint generabiles ex ... non sequitur totam collectionem esse generabilem ab homine ... procedit a ... indeterminate ad determinate ... suppositione. Ad 2. ... negative ... propriam ... Metaphysicam ... nulli alteri proprium esse ... ab alio, non ... proprium ... quin toti ... unde ... ab alio, quod nihil ~~[illegible]~~ ... totum ... aequale ... integrale ... unde non mirum ... propria ... partibus, ... saltem inadaequate ... singulis ... sic ... lapidum male dico quilibet lapis non est cumulus.

Resp. ... collatio ... non ... nec ... ... possibilia ... ... liber ... ... constitutae ... ... supponit ... admisso ... concesso.

... sibi ... catena ... ... ab ... ...

Inst. tota collatio ... possibilis, quia ... totum ... possibile ... omnia ... ... admisso ... ... ab alio ... ab alio ... tota collatio ... possibilis ... Resp. ...

Obj. omnia entia possibilia ... possunt colligi ... ... possibilia ... neque ... ... possibile ... ...

Obj. ... ...

Obj. ... collectio ... ...

[illegible] quod non totum non qualibet pars inaequalis ja é cum illg. dic posse in aequali
parte sublata idem negat de toto alio, qd inaequale accidit singulis, ut si
in gravis pars ratio dum volvitur intra centrum mobile quasi cum
ex aliqua parte ita ipsi quatuor singulis nrae in tra plus quadrati, qd tamen
aequiri locum inaequale dentifuatum, locum aequale toti qd tota erit
ex ipsis tota simul sumpta in illegal locum aequale universum ab eo quem
ante circumvolvere occupaverant, atque hinc falsa é deluso ad ultimum argumto
in ea est distributio sed ad antecedens quippe é exponendum v. dexter
v. sinister quilg n. é necessarieg, ex hoc vero antecedente sperata infertur so
melg aculg é necessarieg.

Tertio, hac argumto mala é singula mundi durationes ab aeterno existentes
habent ante se aliam durationem, ergo tota infinitarum durationum series infinita ante
se habet aliam durationem, ergo non q mala: singula entia sunt producta ab
alio, ergo tota universitas é producta ab alio. qd Contra D. Thom. mala est nostra argu
mento, si in omnibus singulis é ab alio aliter producto est intra collectionem existen
te quilibet singula durationes ponuntur habere ante se aliam in tota durationem
infinitudine existentes. si singulae ponantur esse ab alio, abstrahendo in
finitum an ab alio, si intra collectionem an vero a liunde sit accessenam
legitima an ab alio, si intra collectionem an vero a liunde sit accessenam
argumto mala é argumto illegitima argumto, quia singularum quae in anteposi
tis sunt collectionem in 2seq. terminis obliquus producti tollitur, uti fit cum
ex eo qd singulae durationes habeant ante se aliam durationem infertur, tota esse
collectionem ante se habere aliam durationem. manifestum quippe é collectis
in una summa durationibus illis non sunt esse a liunde, qd ante tot durationum prima
existat. particulariter in 1 pon. ponantur, singulae ex infinitis esse non sunt
producta ab alio producto nulla quae ad ea faciat, legitime infertur solum et
non ex hic sequitur tota collectionem esse producta ab alio producto, cum in hac
ratione singulis productis in una summa collectis non sunt esse aliunde ante
deinde solum obliquus producti terminus multo minus ex inde licet colligere
tota collectionem esse ab alio improducto, licet ab ente necessario, qs ea in
illa ponatur aliqd qd si é possibile in 1n. quare cum a Deo omnibus ha
bitum existant infinita entia producta, et singula sunt ab alio, terminus producti
obliquus ab alio sumi debet in 3n. insigne, ergo habent producta, et singu
lis operatione vera ab eis producta a tota collectione abesse arguat. tota quippe
ab eis in qua reperiuntur entia é operatio alis atque hinc nequit provenire operatio
et simul repugnare ab eis simul sumptis, sicut repugnat ut tota entia magni
tudinem collectio non sit corruptibilis operatio qd tot singula simul corruptibilia
Dis. 3. existere Dei é articulus fidei, qd nequit rac. naturali demonstrari, et si dicatur
demonstrari de Deo, ergo fidelis habet demonstrari licentiaeg, qui dicit non habet fidei
est impossibile, ita absurdum é dicere habere fidei scire, qui habet habitum demonstrati
habet qd am habitus fidei et scientiae repugnant, manifesta, rationes de utrisque fidei
et scientiae ex mente Dn. existere é artic. fidei adeo, ut nisi per revelationem
[illegible] admitti. licet qd fidem et rac. non ignoscat. dicitur, sane quia
videri nobis multiam habitus fidei et opinionis non esse simul stare
quippe in illa actus repugnant, in quantum obtu. dicere latere et obscure
at qd quam necessitatem seu rationem obtu. non sit latere nec obscure
non videtur quae requirit. qd ergo habitus fidei minuendo ad rationem
ordine partis actio qua stipatio in actio, importans nihil non sit deficiens
et gradus a procedere alicui in productos et deinde nodos, et ita sapiendo
actualiter radicalis atque ipsa imperfecta obtu cognoscibilitas non deficit
cognoscibilitate obtu perfecta cuiusque.

[illegible] sed quod gratia non [illegible] et ipso malis facilitatem
[illegible]

[illegible] ex eo qd existat ens creatum non esse existere ens stingens, jo vim [illegible] esse existere ens stingens quam existat ens creatum. Et dispata, qd [illegible] in esse stingente non detr ratio sufficiens, cur ipsum existat, potius qm non existat, nequit existere ens stingens, quam detr ens creatum, in quo sufficiens illi ratio stingendi, sicut [illegible] ab esse, loquendo de ente creato, non tale, et ita [illegible] existere [illegible] stingentis existere non esse creatum sexum cum ente creato, alias en ens stingens creatum existeret, jo pt existere ens stingens quam existat ens creatum. Et illi supposito qd sit. non existate: sly en al stringere Lupt in creat. supposito qd [illegible] creare ex nihilo, explicat aptu a mirabilis, qa nem debet esse in alio.

Caput 7.

De Deo ut providente, servante et currente ac promovente.

Articulus 1.

De providere, servare et curere.

Dictio 1.

De ista vocante, qui illis a servat humanas res neque quam curari a Deo.

Dictio 2.

Providere ipsa illa divina ratio in Deo cum principio stituta, qua ista respondet ex Dei voluntate, et qua ita quae fiunt, quemadmodum, explicatur qd divina providere vetus ordinem in mente divina, et Deo ipsis ordinis et certa medio ex: [illegible] ipsum.

Propos 1.

Dia quamvis immota divina providere explicatur.

Probr: ex unanimi fide, spe et mira [illegible] scientiae harmonia, et hanc fuit ipsa vetus, [illegible] aequitas divinum opinion, ita stabilis in agendis nihil harmonia ordo et perpetuitas ac evidere principii mutatu regi divina quaeque providere [illegible] minus et certe si minimis non respicere et ita non vult [illegible] pt. [illegible] se non [illegible] et [illegible] imperfectum.

Propos 2.

Ei igitur fatum a divina providere diversum, diam quidem fato.

Aqui dicit Aug. 5. de civit. Dei C. 10. ja ipsa Dei voluntatem fati nos appellat, [illegible] tenacter et integram denegat.

Propos 3.

Res creatae ces indigent ecsaliter Dei servare.

Probr: res creatae ces suit a se ipsis non habent ut jmo existant, ed ecsaliter [illegible] ordinis principem, ita in ipsum esse nulla prorsus stimulat ratio sufficiens, [illegible] in eo, ut ipsa perseverent. Cum vero qd nunc existant, nullum me jus [illegible] nego mihi inscium, qua poim deinceps [illegible] post [illegible] existere, nisi actualem existia ab eo, qui ac jmo illis fecit, [illegible] Hieremia [illegible] ipsa existia qua nunc fruuntur, minime descendens [illegible] et quasi [illegible] quae fuit, [illegible] instanti in [illegible] jo [illegible] existere nisi a Deo tanquam causa [illegible] quae sola [illegible] existit, ita [illegible] creatoris servare [illegible] ac ecsaliter indigere [illegible] cum in [illegible] Epistola C. 17. dicatur, quo poet illi [illegible] aut [illegible] a se vacatu non esset servari.

Propos 4.

Deus cum carsis [illegible] ac res [illegible]

[illegible] Deus ita [illegible] est veritas, qua [illegible] unanimi spe [illegible] Theologi ac Philosophi, qe da [illegible] est [illegible] verbo [illegible] Jobr: [illegible] Christus ait: pater meus usque modo operatur [illegible] et [illegible] Corinthios testatur: [illegible] Philosophi ac Theologi unanimiter [illegible] in res creatas [illegible]

actiones, ac pro ea rejicendum est, quatenus secundum quod ei facultatem agendi ipse secundum
solum medium ac permissive scientiae, quatenus sua est facultatem agendi ipse secundum
eamque servat. Ipsum ergo quam creationis suae scholarum Deus medium ad eam
actionem et notionem dignitatis e. g. scientiae. unde S. Petr. in epistola ad desiderantes
eunte obiurgat Pelagianos qui dixerat: poe homo sine vexilio Dei servat
digitis, movere manu, sedere, stare etc. id ipsum et quod medium scientiae allegim

Solutio Objectorum

Obj. 1. stra 1. ipsorum Scriptura testimonia solum ipsum quod Deus ita operetur
alia a seipso productis, non vero ut ipsum, quod ita operetur cum ordine id solum ipsum
mediatum non vero immediatum Dei ipsarum, ergo Deus non immediate scientiae. In Scr. Genesis:
Deus requiescit ab omnibus operibus quae patrabat, ergo Deus solum ita operatur per
alia quae scientiae mediatum. S. Nolim nam cum corneliis a sapiente et omnes nuptiae
solum requiescit a navis statio, quietis ad inquietem utili spectantibus, et non quod
ipsa a opera non immediate scientiae et ipsi ex ipsae.
Ad 1. Ita notalis C. S. Praecepta ipsorum et ita facere, quae ipsi ipsius legatis dum
ipso non Deus vere operari dando virtute. Ad 1. ex hoc argumento sequi quod non
ea ita prima primae generativa omnia quae modo existentia. S. 2. Deus
et ipsum operari ipsum et perfecte perfectum illumenque C. praecipit verbum hujusmodi
exquirere ita Scriptura testimonia. Dum te exposuisti et patrum testimonia
et certe cum est ipsum immediatum a quo creatura non solum ipsum dicit et ipsum
non in operando et se medium, et ipsum potius pretia ac simpliciter simplex nempe
illis et numera ipsum et nil ipsum de sit ac addi potest, ea quae ac verbum ipsum
sicut cum alia praecipue dolet, nec ipsum illes adjunctum, id quod non ipsum
in illo esse quia sed non illes. Si in opposita majore, ipsum ipsum dare illum et ac
admittit ipsum speculissime et ipsum cum Major Sit perfectionem immediate ad actiones secundum
Deus illis illi de negati ipsum.
Ad 2. Deus operatur mediantibus creaturis. Licet Christus non vere legatus, quia
operatur immediate. Ad dim. mediantibus creaturis solum operatur. S. Illumenan
ubique, sicut ipsum et se ipsum C. Deus operatur mediate et immediate generalis praecipue
mediate et causas, immediate cum ipsum causis concurrendo.
Ad 3. Sit ipsum et ipsum creatum ita aequatum a quo discreatura operatio
pendet, non ipsum et ipsum ipsum aequatum. Sicut non, ita alias Deus ita ope
tura nihil operaretur ergo. S. Respondetur quod illis ipsum est simpliciter ipsum
excludere in suma libertatem Dei quae sicut creaturis vere ipsum
mere agendi ipsum et ipsum, et actiones omnes, sicut Deus ita et ipsum, de mere
ipsum habet hos.
Ad 4. Illis creatura et ipsum mediatum adhuc ipsum et dependeret a Deo non ipsum
nat quod Deus illum creaturam ipsum. Ad dim. dependeret dependeat mediata. S.
illata, quae omnium ipsum et Theologis et patribus. S. dependeat mediatum
et modum spectandi, sicut et simpliciter simplicis C.
Ad 5. Ad ultimum Deus non movet mala actiones peccaminosas ipsorum et
dicit: Ipsum C. C. C. dicit Deus non operari opera mala. Ergo et ipsum
in peccatis est causa peccati. S. Nego. Ipsum et ad. pensive. S. de actione
ad actus bonos Deus movet. um mutatione voluntatis patriarchae ipsum
aut [illegible] ad malos ipsum scientiae, permittit et tantum
se a libero arbitrio creaturae, cujus libertatem et vel insemne [illegible]
et scientiae suae [illegible] et malamodo adhuc non amore quo [illegible]
peccaminosa et ex amore honestis ma in eo nodum et ipsum et
mediate non peccat, liberum hoc arbitrium licet ad malum licet ad bonum

97. de altro de ternarijs adjuvare. Probatio 2 D. M. Licet ea, p. quibus agit
de S. Lien, sermo sit de agenti naturali, ea p. quae agit ex fulio et intentione
ad Bionologia. Sed quia post Lectura ~~tor~~ de libertate Dei ipsa de ternarij agere
operaperu, ideoque ea, ad mentem voluntatis elegit. jam vero dicit non ita se habet res qui
peccati ac p. cum hoc secutus influit in peccatum gratia ac de ternae et in
se diem quam influit gratia de ternae ea, quae ratione quia non de in impedit
a ens se creature tenaces, et licet in inter bonum et malum de ternae magis et
malum posing, in hoc ipsi relinquit liberum, ad eligendum peccatum, nisi ut de ternae
a creatura influit, servit in vita in aeternam, cum peccatum spiritus ad versus
decepit, deoque nisi ea, p. quibus dicit Deus.
Resp. Ubique absolute ea, ut ait quidem p. de gratia ad agendum de ternae ab
solo ea, ea, p. de gratia de ternae a creatura merita ea, ea
ut dicens est, jam habitus ernaea suae de ternae et imbiberet effaciliter, ea
ad actum ung de ternata exercei, deo in actu suo ~~actum~~ est, et ~~ergo~~ ~~mortes~~
et nisi cum merito influit in peccatum.
Modo: Deo libere servit ad peccatum, ergo est ea peccati. Ex D. Tom. in medio libere
M. medio est Deo libertinae hoc servit libertem, hoc vero ut explicetur et ut exime
specifica creatura erat et deo parata haberet ~~ang~~ ipsa quae ipsis servitum
creatura offeret, jam licet creatura se sua libertate deus se ad agendum
de ternae, deo ut peccati nata, jam non est in medio liberum servitium sua stare
regae creatura, ergo servit nisi non antecedente deo sequente libertina liber
ratio sed sicem, jam vero ea, p. se peccati, solum est ipsa quae in medio et libere
in medio ut peccatum, et in dei infinita sanctitate in cadit.
Post D. ideo creatura est ea, p. se peccati, ja in medio physice effuit peccatum
in in deo servando in medio physice effuit peccatum, ergo deo est ea, p. se peccati
Ex D. ideo fuisse M. deo ergo ja peccatum effuit tangim primum vitale liberum
in medio est. D. Tom. deo ea, p. peccatum medio magaliter et physice et tangim
primum in medio liberum M. et torqueri argumentum, et in ea libertate quae ut peccatum
ita effuiant autem. unde non est idem effuere peccatum et peccare, sunt non est
idem effuere meritum et mereri, et quae autem vitam et vivere Ex 3. p.
Post. p. quia physice influit in peccatum non solum jam, sit idem qui physice servit
ad retinendum mala quae sit impedire illi impedatur autem mala tangim non est
ei, ergo D. M. si omnis licentia impedire illegi qui fuisse emittitur qui influitur
non licentia impedire. M. Sic pariter alterum ea, p. eadem D.
Ut in influit deo ea eandem et diligentia ac eadem in creatura et non primum
quae sint positiva et actio seductiva peccati, ita et positiva et voluntas
quae fuisse consequenter se non haberet peccatum sive. si deus ergo jam attractio
creata quae non in medio a deo dependet Ex D. quae influatur distincta actionem
M. Ergo nisi in actio Dei in ipsa creatura actionem influeret. si influat
non videtur ulla repugnantia ut ergo, cum ea quam ad ipsum et de genere mali
Deus ita actio est mea subsistentia, licentia mea actio sertu poo pondo
peccatum agere.
Sed ea, p. quae nostra motiones sufficienter applicantur ad motum p. solum nolitionem
mali, mali sive p. hoc ergo quis licentia poo impedire mea, ea motionem sed
ad motum positivum, ea, p. sit status et ergo imputatur ja in ea de peccati
ratio sed in positivum M. ea disposita est ja in ea motione nulla data exigua
ut ea, p. indifferentia jam ex defectu libertatis in ipsis de ternae
et solum positum ad motum de ternae ea, p. ponitur ea creatura in actu
M. imo ad agendum motum ja data exigua ut ipsa sunt et posita fuit
exigua ea non est ampliego indifferens ad eum nec, ergo modo deo nolit ea impedire,

iam eligitur quod sufficienter est ratificata.

Tertio ergo ipsa est certa ac voluntas Dei, quia voluntas non est positive velle actu secundum quod non est ipsa Deo in eam influere positive et hoc quia non ipsa non est mere mala et hoc quod in peccatis positive influat, ita hoc non liberum ex opere determinat et ligat, per suum ergo divinum non fit malum quod peccatum et nogat, sed ita vero voluntas Dei fiat, mere mala et peccata positive velit.

Inst. 2. Non potest esse plurium quod creatura libera ipsa determinat ad aeternum. Quod patet ratione fundamentali: cum enim ratio ipsa creatura sit in Deo, vi cuius omnia omnia cum creatura motu stating adunat, ita ut illis tempus ipsis et agendum, mere sequitur in ratio utili regimine actionis sed ratione illi omnia utilis non potest ex mea sua actione ita fieri sine omnibus ea quae utilis. Dicitur. 1. non quem Enoveth destaceu lu quem Latim sed iamque illuminet.

Inst. 3. Non est apparens quod sit Deus omnibus prius videat quod creatura est aliquid in Deo determinata, quod ergo exclusio non obsistit, quia tamen ratione secundum ut ocie agens, sed ut illi nunc creatura ante in illud agnoscere, velit ne impa cum Petro quod excreuit voluerit ipsum Petri esse non agnoscere, quia illis hiera vocibus Petri. Dico. 2. Non est apparens quod sit illi elati quia alterum quia non in Deo stipete minente et de ratione utili ab eminente stricta inducente. Nec eiusdem, eodem modo ergo, quia videtur cum Petro voluntatem possibilem, nec alia sequitur ut velit Petro id ad alia ut velit eum Petro Deo.

Inst. 4. Sed videtur quod Deus determinatia voluntate erata, si hoc videtur esse injuriosum Deo, jocundum, et ad fuerit ex complacito Dei Caliter. 4. dicit exigit ipsa libertas ut Deus permittat creaturam motus suos agere.

Inst. 5. determinato sed ita creatura videtur neutrum ipsum esse, sed mere: si damnata quia est Deus donat nobis sua ipsa, quia ea nobis subjicit. Ergo Deus debet exspectare voluntatem nostram, quod est certa sicut. Antoninus. 1. p. 3. damnata dicit quod Deus donat nobis sua ipsa eo sui libertate quia alteri donat vita ut libertas ipsius sua constituit. Et hinc posito sua. ad. 2. sui parentes. Deus exspectare non fuerunt nostra existata et gratia ad bona naturalia. Et ipsis. 4. quod in gratia bona et damnata quia dicuntur quod intuit. Salvatis Lilio petit aali quia Deus antequam hoc mutaret, cum in Maria legit: si est quod ita velim facere filius meus.

Articulus 2

De Deo primovente

Animadversio

Thomista seu illi qui sunt discipuli S. Thomae Aquinatis quidem tria quae Ganez unanimiter diuinitas ipsas quae libertas quibus quibus agendum parent mistectus et operari non nisi Deus influxu moveat et ad agendum, determinet alia ipsa aequa hujusmodi determinat. Ita ipsa ipsa determinat ut ipsas determinare ad agendum vacat ad libere quemvis, si vero sint ita magis, et ipsa sua determinata sint ad agendum primovet illis Deus libertem. quia aliquid ipsum determinet Deus ut sit.

Dubium 1

primatio sed ipsa regnat quod praevig quia in libertate ac ipsa in quia hoc ad agendum determinetur.

Dubium 2

primatio duplicitor considerari potest quatenus substantialis illa est ipsa libertas quia inclinatio propensio abantiore ipsa creatrice ipsa alibi stabiliter inserta.

quæ in bonum generatim spectatum semper tendit, malum vero nunquam respicit.
Ipsamet specialis dicitur, quæ creatura rationalis ad actum aliquem certum specialem a Deo
movetur excitatur.

Dissertatio 3.

268.

Promotio specialis dividitur in moralem et physicam. Promotio moralis est excitatio
quæ a voluntate creata fit, dum humanum motum et ~~[illegible]~~ exteriores pulchrendo
blandiendo, ameno, minaceo, aliaque similia sæpe apud pecus usitata, quæ
nulla vim infert libertati sed eam tantum excitat. Promotio physica specialis qua
se politicam in concursu venit, et realis motio transeuntis causis rebus a Deo
impressa, qua eas efficaciter ad agendum determinat, et ~~[illegible]~~ distincta tujus ~~[illegible]~~
motionis ~~[illegible]~~ rebus libertatem aliunde meliori, ut pote ex eius tale certum principium
quibus tota predeterminatio de certum phlorum qui predeterminem dari a Deo
contra immittit. Propea

Principia predeterminationis.

Tria sunt principia quibus opinionem sua predeterminatio fiendi, horum primum a gnosi
cata ipsa, alterum a systemate ejusdem animo, tertium a medietate humana
voluntatis petitur.

Principium 1.

269.

Sicut thomista argumentantur deg. prima veritas omne ens, ergo motor ipsa quo
omnis ens creatum non solum in fieri et esse, sed in operando ipsa dependet, et nulla
processus sit creatura ratio quæ a divino specificatur, ergo in angustiis deprendat
sit jam vero nec ipsa causa divina nec Deus subjectio ex se magis dependent illegi
atis est, nisi illa ista influxu a tum immutarentur in praevio ad quam tot
operatem moveat, applicetque determinet. Ipsae ergo creatura est, quia operamur
se ipsa simulque Deus ad sentsu immutarentur determinet, a jam Deus est creatura
primum agens, primum movens, primumque determinans esset ipsa igitur causa ipsa
primique motoris motio intra physicam predeterminationem ipsendi a nemo negavit est.

Principium 2.

270.

Abet ipsa Deus supremum, sapientissimumque in res creatas dominium algebit.
Deus loquitur sustentantur totum voluntum ipsorum arbitrium pro ut, negotium
in hujusmodi dominium est ipsum arbitrium arbitrio arbitrium, nisi Deus voluntatem
creata ad possibile ejus physice ne efficienter predeterminet, quoniam nisi
id faciat, fieri plane potest ut liberum totius arbitrium voluntatis divina ipsum
versaretur. Admittenda igitur est predeterminatio, non ipsa nempe creatis ipsius
qua Deus voluntatem creatam quantumvis refractariam in semperem trahere
ejusque ipse vult sustentare valeat.

Principium 3.

271.

Repugnat postremo ut ens in pota sua principium existendi nullatenus sustinens se inve
ternatur exeat in actum, ergo ipsum ad agendum determinet. Et voluntas humana
libera ens in pota, et nempe ex se indifferens ad actus oppositos, imo ad
utrumque ejusque omnipotentem perinde se habet, fieri igitur a priori ut voluntas se
ipsam ad agendum determinet atque exactis oppositis quos ex aequo respicit
alterum elegat a altero, quare a Deo determinari ipsum, cum ergo Deus est in
pota ad actum a potest, nisi id quod est in actu.

Hypothesis 1.

Sequitur ex veri systemata predeterminationis, nisi predeterminatio
dilatur ex ejus ratio ut solo Deo dependeat ad bos
actus quatenus operantes metaphysicum creata sit, ergo sit ordine
ad illius antecedat simulque secum illis ne existem habeat,

Deinde ex eorū principijs evincitur, cum primū p̄dem à solo Deo dependeat p̄determinaõ, ita p̄em v. arbitrio creato nequit obtineri p. libitu nec im-pediri. Sive vitiū ponatur syst̃ema eē p̄determinativum. etenim si p̄determinaõem ita in p̄otate sua haberet creata voluntas, ut eam obtinere [illegible] p. libitu; v. ne à Deo sibi mitteretur impedire valeret, p̄rogativa p̄imi deter-minantis p̄ja Deo [illegible] creaturæ [illegible], simulq̄ [illegible] facultates dm Dei penitus labefactū conuerteret, Dei in creaturas liberas dominium. ideo namq̄ p̄dom Thomistas salva statim Deo dum raõ p̄mū determinantis, p̄dom dominij plenit. p̄ q̄d p̄ voluntem creatam ad quoslibet actus p̄moveat, eamq̄ ideo quo p̄ velit efficacissime p̄trahat. si ẽ p̄ma Dei deorsat creaã, p̄ragatiuam arbi-trij aliq̄ p̄m velit [illegible] p̄t, q. sequitur si p̄determinaõis v. obligenda v. p̄-p̄edjente arbitriū et potestas sit p̄enes creaturā, sane ipsa creatura p̄ [illegible] p̄tensū à Thomistis Dei dominium, itaq̄ v. sua p̄pria p̄determ. Thomis. v. [illegible] illa [illegible] quæ volunt admittendū ē p̄determinaõem ita pendere à Deo v. creaturā illā nec obtinere nec impedire p. libitu valeat.

2do. ad oẽs quoq̄ creaturarū operaões v. [illegible] necessariā in [illegible] eē p̄dete-rminaõem ex Thomistarū principijs clare deducitur, p̄a nempe necesse necessariã eē p̄determinaõ, quā necesse Deo spectat raõ p̄mi determinantis respectu cujuslibet opera-tionis p̄m Metaphysicā necessariū et Deus respectu cujuslibet operaõis raõem p̄mi de[illegible] [illegible] habeat; p̄ Metaphysica p̄ [illegible] et [illegible] inseparabilis ē p̄determinaõis, [illegible] dr. Metaphysicæ repugnat ut [illegible] ē in p̄otentia planeq̄ indifferens ac indeterminatum [illegible] in actū nisi p̄ id q̄d ē in actu: p. 271. p. Metaphysicæ necesse ē, ut [illegible] in actū fiat p̄ id q̄d ē in actu. sit aũt [illegible] p̄dū medietate p̄motione phy-sica [illegible] p. 271. p. Metaphysice necessaria p. oẽs creaturarum p̄motio physica [illegible] [illegible] p̄determinaõ operaõn naã [illegible] [illegible] necesse Deum exigit et raõ p̄mi determinantis et [illegible] in p̄otã, seu voluntas [illegible] [illegible] indifferentis ac indeterminati [illegible] p̄motionis [illegible] [illegible].

Postremo essentialem cum actu quē respicit connexionem habet p̄determinaõ eum necesse quadam insuperabili, p̄sertim [illegible], [illegible] ex sententia Thomi-starū raõ supremi dominij divini [illegible] [illegible] p. 270. p̄ p̄motionem à Deo sibi [illegible] [illegible] creatura v. [illegible] possit, [illegible] quem Deus [illegible] [illegible] infallibiliter à [illegible] voluntate [illegible]. [illegible] p̄determinans [illegible] Deus creaturā [illegible] [illegible] p̄movet in sententia Tho-mistarū eē [illegible], in qua Deus [illegible] creatura actus liberos p̄[illegible] p̄videre. [illegible] vero sequitur [illegible] et [illegible] p̄motionis cum actu connexionem tamq̄ certa v. infrustrabilis, quanta divina p̄scientia immutabilis eē [illegible] oportet. itaq̄ [illegible] [illegible] systema p̄determinantium nisi p̄motio [illegible] raã [illegible] à solo Deo dependeat.

Hypothesis 2.

273.

Ad libertatem indifferentiæ requiritur [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] sit [illegible] voluntas, ita [illegible] tamen [illegible] actu habeat in sua p̄otate [illegible] [illegible] tam ad agendū q. ad n̄ agendum. [illegible] [illegible] [illegible] quas admittimus p. 161.

274.

Dr.: itaq̄ ad libertatē indifferentiæ requiruntur 1. p̄mo voluntas indifferens [illegible] [illegible] oppositis [illegible] ad neutrū [illegible] determinata. 2. [illegible] [illegible] [illegible] quæ opposita [illegible] et motiva [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bene noscat voluntas, [illegible] sequitur indifferentia [illegible] [illegible] illa ē in p̄otã libera hæc in [illegible] ut [illegible] [illegible]. 3. absentia oĩs impedimenti insuperabilis. 4. p̄sentia [illegible] [illegible] [illegible] et auxiliorum quæ voluntas p̄ suo libitu obtinere [illegible] et applicaõ [illegible] divinæ et si sermo sit de actibus bonis et meritorijs, in [illegible] [illegible] [illegible] p̄veniens, hæc oĩa ad libertatem indifferentiæ necessaria sunt. [illegible]

[illegible] jam non iterum ex oppositis proxime expedita est illa potentia quae est libera.

Lemma 5.

Connexio antecedens cum aliqua actione [illegible] connexa simul cum impedibilitate libertatem indifferentiae destruit [illegible] evertit.

275.

Obr. ut tollatur libertas indifferentiae requiritur [illegible] ut habeat talem connexionem cum voluntatis actu ejusque tali [illegible] posito [illegible] et voluntas existere non possit. [illegible] connexio sit [illegible], ut voluntas possit [illegible] existere, [illegible] officit voluntatis indifferentiae. 2. voluntatis libertatem [illegible] ejus actum liberum [illegible] [illegible] quae [illegible] consequitur necessitas consequens ut ex hypothesi non officit libertati. 3. [illegible] ponitur [illegible] ex [illegible] positio a voluntatis arbitrio non dependentia [illegible] impediri non possit, nam [illegible] voluntas possit, et impedimentum libertatis [illegible] in [illegible] non existat, [illegible] dominium illa retinet, [illegible] impedimentum ex se fit antecedens et efficaciter connexum. his ita explicatis.

Obr. nulla est libertas indifferentiae, nisi habeatur potentia ad utrumque ex oppositis ita ex aequo proxime expedita, ut [illegible] ejus optio [illegible] inter utrumque [illegible] non [illegible] potentia ad utrumque oppositorum ita requirit esse expedita, ut [illegible] impedibiliter [illegible] [illegible] antecedens [illegible] efficacem connexionem cum altero [illegible] ex oppositis habet, [illegible] posito potentia est [illegible] determinata ad unum ex oppositis et ab altero [illegible] [illegible] impedita, ergo nulla superest voluntati indifferentia, [illegible] ponatur aliquid quod eam [illegible] [illegible] et impediri ab illa non potest, simulque efficacem cum actione [illegible] connexum habet.

276.

Cor. itaque actus [illegible] proxime potentia libera [illegible] libertatis constitutiva [illegible] indifferentia [illegible] ad utrumque ex oppositis. immo cum potentia proxime expedita [illegible] utrique [illegible] actuale [illegible] exercitium [illegible] ex [illegible] cum utroque libertatis exercitio.

Propositio 4.

Deus voluntatem creatam praemotione physica gratiae ad suas actiones movet.

277.

Obr. praemotio gratiae est impressio et inclinatio quaedam voluntati creatae [illegible] [illegible] et per conservationem jugiter conservata, [illegible] qua voluntas ad bonum [illegible] semper [illegible]. atqui Deus [illegible] motione voluntatem creatam physice movet, [illegible] [illegible] a se ipsa habet voluntas creata, quare cum [illegible] hujus potentia [illegible] [illegible] in bonum in voluntate semper vigeat, [illegible] [illegible] [illegible] versus [illegible] gravitas, necesse est ut a Deo illa [illegible] [illegible] libertate jugiter conservetur.

278.

Cor. si nomine praemotionis gratiae intelligatur [illegible] et inclinatio [illegible] ad finem a Deo [illegible], praemotio locum habet in [illegible] [illegible] [illegible] ... sine alia [illegible] effectrice [illegible] hujusmodi [illegible] [illegible].

[illegible] si Deus praemotione gratiae voluntatem semper moveret ad bonum, nequaquam mala forent [illegible] actiones, atqui [illegible] mala [illegible]. [illegible] [illegible] nequaquam mala forent actiones, nisi voluntas [illegible] illa et inclinationem ad bonum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dum simul in bonis privatis. [illegible] quae apparet [illegible] boni [illegible], ac [illegible] Deo [illegible] [illegible] [illegible] motus in [illegible] humano potentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hominis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quae [illegible] potius quae [illegible] [illegible] a Deo [illegible] ad bonum in [illegible] [illegible] voluntate ad malum [illegible] bonum falsum et apparens [illegible].

Propositio 5.

Deus voluntatem [illegible] motione speciali praemovet per gratiam [illegible] virtutes supernaturales.

279.

Haec propositio ex fide [illegible] certa est [illegible] in Theologia contra Pelagianos [illegible]

nos à gratia ejus atque bonitate separare nisi existimemur a quibus existimari
propeodo.

Secunda ait praedestinatae gratia specialis Deus respicit ejus liberum arbitrium
creatum natura primum agens, et primum et aeternus Christi Deum.

Ubi: respicit ejus liberum arbitrium Deus primum agens ejus ac illigit sit simulque
ejus actio, in qua Deus cum ea una influat, quique simul respectu ejus
ei operari non repugnet, sicut Deus ipse in actionem influit effectus illigit
illigatus erit, quasi alia ingressus Dei operatione antecedat, in qua creatura actu
efficaliter defendat, primo per primam quoque hujusmodi actionis ita in
Deus Dei operari ait nulla et actio creatura in quam Deus non influat. Et
quatenus entia dem praedestinatam et gratiam a praevia gratiam justificationis operatae
non aliter dependeat, jo nulla quoque et gratia, quae sit ipsa praedestinatae gratia
operatae una prima non respiciat. Ubi: nulla actio, sit excidere, nisi Deus post actio
simulque religiosa adagendum prequisita actio Dei influatur, eadem vero secum
quam influxu efficeret, simultatis gratia juncta modum unionis una augmodo in
mendo moveat, ac demum ad sospendam actionem simul cum illis sit tanta,
jo nulla et ipsa creatura, quae ab inducta ac mediata sua gratia Dei operatae
ideusa praeteritae physica non dependeat. Nam impetrari quam activa, cum ac
ipsa et gratialiter primovere actiones Dei mediate sunt ac gratia, quas et dum
existit existit sunt simultaneae sicut inducta Dei operatio. Et manifestum
et cita praeterae physam gratiae, hoc ita Deum posse operari illa ortus
illigit satis, quoniam facto Deus primum agens his respicit ac Dei posse.
Deus. Si ita ita una cita praedestinatae a Deo salva existeret, in fieret
et actu primum et ultimum, quae Deus causis Dei supediat, et et sunt simul cum
nem in primum ita quoque et stirpitiva actio primi et ultimi in operantur ac repugnat
ex oppositis, praeterque ipsum quoque et actiali et ejusdem omnipotentiae et sed his
post activa secundae, simultaneae, aliique in eque ex aequo separare praeter
cum utroque libertatis existere et cum amore et apostolis omnipotentiae in unum ac
offerre eo igitur quoque Deus ista ita in causis Dei operetur, in illigitur et primum agens
primumque et aeternus respicit ejus actionis cum posset his idem sibi tota
aeternaque ad alterutrum ex oppositis in manu et potestate rejicit creatura et
inquam, nec ita minus ac verum Dei est, cum ein Deus et creatura et cum
bid actionem operentur illigi requirit quoque tale sunt quoque Christi potius Deus
quam creatura nomen et ita primae sed venit. Et N. M. et Deus, Deum et actu
et actu primum et ultimum et et sunt simultaneum ita primae actu operantur con
Dei post. Sicut Deus ita influit cum creatura, et simul illa in actu primae operat
sed unat, sine et illa habere ejusdem aliquam illigit respicit ejus ac primae
quam creatura et ad agendum aeternat.
Deus. Sicut ita nos creatura aeternae Deum et ac hunc potius quam ut alium et
factum parendum et et amore potius quam odium cum ipsa pietas, jo creatura
non Deus erit primum aeternum. Et Deus. creata aeternae Deum aeternae
gratiam et nisi ita, quatenus sit Deus a nobis impetrat, jo ita agere, ja no
lentas creata ut et sit medio et libera et ad agendum aeternat non vero ut
essent. Ubi: non vero Deum ita ut posset eum ita ut posset aeternae
lucat a se ipso. N. et posset et mota et prima actualiter libera et
quique operae sunt et.
Tertia. Ita quo aeternae magis Ubi subordinat illa quam aeternae, quam quam
hinc subordinatur, in manifestum et habitu, in artifice et instrumento
gesti voluntas creata aeternae Deum ad gratiam simultaneum major erit et
quam voluntatis subordinatio. Et ita insi illi aeternae ipsa quoque agendi a
illa subordinata supponat, ac posset ut agente et realiter requirere
et Deus N. et non separat et ita aeternae in instrumento et

a quibus ipsum ad quem agendi creatura non determinatur, neque tamen ad simpliciter
determinandum operandum.

Dicit 4. nequit voluntas determinare Deum, nisi sua libertate prius exercita.
Probatur quia ipse Deus quo Deus non est primum agens liberum. Et tunc est primum
agens liberum, libertate sua c. physica et dependente a. Deum non est primum
agens mediate liberum c. mediate et. vel non est primum liberum ex hypothesi
libertatis quae est c. ante factum et. 287.

Cor: non igitur est tanta efficacia et vis causae liberae ut ipsa tota determinet
primum, esse enim in causa libera quod agendum determinet, quod tamen non fuit nisi
sua libertate abeo accepta et a primo agente concurrente simultanee et aliter dependente.

Propositio 4.

Salva sua primitate libertas salva est et integra stat dominium divinum
rerum creaturas liberas gubernando.

287.

Probatur: dominium autem restaurat et integrat nobis primum quia in ipso movemur et sumus
quia et causalis sui adjutorii necessitas quia libertas plenissima potestas, nec potest sui ab-
nihilum ipsam prius actum esse et ita hac. Major est postulata in necessar-
sary nec nobis judicetur ab solo sensu videtur et explicitio secundum et probatur
stante eo secundum in ipso movemur et operamur, secundo et causalis nitatis et prope
fine quae agere non possumus. 2. 63. 1. praecipue libertatem suam liberetur omnis mi-
nitas hypothetica.

Dicit 1. adjutorium hoc est a voluntate creata a certo dominatum potestatis gubernat
vatio dominii. Et dicit ideo ja motus ad dominatus et ad hominis potestatem habet
quod et dicitur, et lumen sanctum et potestatem aeternam esse sensum, et prosty
et aliae poterit destructa creatura.

Dicit 2. majus est dominium exequi ea, quae sunt mandata ac jussa, quam ea expe-
dire, quia salvatur libertas, sicut nulli dominium divinum. Et dicens salvatur
stante libertate et jussa illa c. sicut. et explicari dominium, et tamen
simul creata libertas.

Propositio 5.

Indeterminatio, quae in physica est inutilis sive ad causae libertas sive creatura 5.

283.

Probatur: causa creata positis omnibus ad agendum requisitis sicut nata determinata
ad producendum certam speciem effectus, libertate et opus ponunt ad agendum et ternate
quo requiritur indeterminatio. Probatur. ignis ex causa sua est determinatus ad producendum
ignem calorem in aqua, nec potest illa tale et vinci et luminus, in ~~[illegible]~~ in motus
per quia quia his nitas causa libera versata et exercita, nihil tamen illi non
requisitis potest agere vel non et quia in motus et.

Dicit 1. quia libertas est indifferens ad utrumque ex oppositis quo ad agente ex eo
determinari. Et [illegible] indifferens [illegible] activa et passiva. Et [illegible]

Dicit 2. creatura habet instar instrumenti quo mouetur et habet ab artifice et applicatur.
Ita instar instrumenti potest et mutatur et applicatur et.

Dicit 3. nulla instrumentum determinatur ipsum artificem. Et quia ut motus et activum et.

Cor: manet igitur quod quia causae activae, quae agantur aliquam motionem ~~[illegible]~~ speciali
tendo solum quantum et motus commutante, sicut ipsa et adjuta motum alterius
ipsa simul mota.

Propositio 6.

Nequit stare illesa libertas si deus physice illa indeterminet.

Probatur: non salvatur libertas, quia ipsum ante actum quod alterum subsequitur non est
[illegible] si posita primitate et [illegible] quod nequit stare ex. [illegible] et

[illegible] potest [illegible] ad [illegible]

impedibilibus ambulare nequit [illegible] v. g. [illegible] volens velit actu amoris [illegible] non si [illegible] impossibilis [illegible] actus cum [illegible] praemotio sit efficaciter [illegible] cum actu, [illegible] ipsi decreto efficaci [illegible] requisito [illegible] agere non [illegible] ex [illegible] libertas.

Dices [illegible] non tenet ex [illegible] actus primi [illegible] secundi v. intermedij [illegible] non [illegible] instar virtutis activae quae vim activam [illegible] secundo [illegible] actualiter [illegible] applicata [illegible] transfert ad actum [illegible] ad [illegible] agere sed ad ipsum agere, cum [illegible] applicationem [illegible] potius [illegible] talis [illegible] actus [illegible] ad [illegible] libertatem [illegible] libertatem non perimit [illegible] proximo [illegible] indifferentem [illegible] non tenet ex [illegible] ita [illegible] adhuc antecedat [illegible] ad [illegible] actum [illegible] libertatem exercitij [illegible] requisita voluntas [illegible] non [illegible] non tollitur libertas [illegible] ante actum [illegible] requisita ad agendum, [illegible] non agendum [illegible] ex [illegible] evidenter [illegible] requisitum, [illegible] ante actum [illegible] posset agere [illegible] non agere, [illegible] impossibile [illegible] actus efficaciter [illegible] cum aliquo antecedente [illegible] indifferentia ad opposita [illegible] omne impedimentum alterutri [illegible] opposito [illegible] simul [illegible] manifestabile.

Dices 2. ad libertatem requiruntur duo [illegible] ut voluntas operetur cum velit [illegible] ad operandum debet. 2do ut [illegible] operatur [illegible] potentia [illegible] operandi v. oppositum operandi [illegible] ipsa divina motio efficit [illegible] voluntas ipsa [illegible] non tam [illegible] applicetur ad volendum operari [illegible] velit [illegible] non velit [illegible] operandum. 2do [illegible] opposito [illegible] eligere [illegible] alia [illegible] adeptu [illegible] offerendum [illegible] amore [illegible] ipso [illegible] sufficientes active [illegible] ante actum [illegible] requisita ad actum [illegible] non [illegible] proxime [illegible] cum [illegible] requisites [illegible] agere v. non agere [illegible] requisita ad actum [illegible] cum actu [illegible].

Dices 3. ad rationem libertatis non requiritur facultas agendi aut non agendi in sensu composito sufficit [illegible] in sensu diviso [illegible] posteriorem facultatem non tollit praemotio [illegible] [illegible] non potest stare [illegible] non [illegible] praemotio [illegible] in sensu diviso [illegible] praemotionis. [illegible] non requiritur facultas [illegible] non agendi in sensu composito [illegible] simultaneos [illegible] potentia [illegible] actus [illegible] non requiritur simultas potentiae proximae ad actus oppositos [illegible] non tollit potentia remota [illegible] proxima [illegible] negatur [illegible] evidenter [illegible] in sensu composito [illegible] ante [illegible] in sensu diviso non actus [illegible].

Dices 4. praemotio [illegible] libertatem, [illegible] exigit potius eam [illegible] [illegible] non solum agat sed libere agat [illegible] inclinationem [illegible] cum [illegible] libertatem [illegible] actu [illegible] adhuc stare [illegible] praemotionem [illegible] exigentia inclinat [illegible]

286

Cor. [illegible] ad agendum movet [illegible] physice [illegible] ex [illegible] supra declaratis.

[illegible]

287

[illegible] non solum ipsa [illegible] actualis operatio dependet a [illegible] praesupponit [illegible] independens [illegible] actio Dei [illegible] esse prior operatione [illegible] creatura [illegible] prioritate a quo v. in quo [illegible] in quo [illegible] aliquam prioritatem [illegible] non datur [illegible] aliquam prioritatem [illegible] subordinationis [illegible] prior [illegible] simultatem [illegible] simultas cum dependentia [illegible]

[illegible] potentiis sibi missis prioritas a quo intercedit.

Obj. 2. Deus prior est creatore, sed ipsa actio creatoris est ens creatum
Ergo est quod sola priorite p quam est creatio. Ad 2. Nihil est quatenus [illegible] virtutem
quia [illegible] quod ut dicunt actionem creata in eo instantis de [illegible]
[illegible] replicato hic, illa est actio creatoris et [illegible] possibilem, sicut et
actio Dei, unde potest distingui prior priorite creatore absolute et relative sed priorite
a quo [illegible] priorite realitatis.

Obj. 3. Creatura potest moveri ad [illegible] operationem ergo potest [illegible]. Probatur motus fit
[illegible] sed movere ad [illegible] operationem [illegible] Ad 3. [illegible]
[illegible] sed [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
movere dicitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in alterationem [illegible] movetur.

Obj. 4. Deus primus liberum, ergo potest [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
motio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Quæstio 9.

De Deo et de æternitate ad individuum.

Animadversio.

Quod Deus sit aeternus, quod [illegible] jam ex nro 50 liquet, jam quæstio erit an
[illegible] ad individuum ipsa sit aeternitas [illegible] Deo aeternitas [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

in gradibus intensionis g. 8. indiscriminatim c. jam admittimus quod nec agnosce[illegible]
[illegible] sit alterum intensior et consequenter nec in de gnate, sed in gradibus gradibus intensionis
[illegible] consistit tota ratio individuationis solum quia intensior, quia non [illegible]
[illegible] alii et intensior, sunt quidem illis non esse omnino ita non ad illem non poterit se detenare volum
[illegible]

Inst. 1. possumus ergo non detenare ad hunc vel illum aliquem amplectendum quia [illegible]
[illegible] electionem applicare numeriam. A. 8. individuatio et generatio ex parte [illegible]
[illegible] existentia et consequenter agnitorum. Quia omnia ens solum de individuo in statu [illegible]
[illegible] ad generalitatis statum, quidquid et non de individuo jam existente prius quam ergo [illegible]
[illegible] potuit amplectendo et fugiendo angelicae voluntas et non [illegible]
[illegible] alia.

Inst. 2. Solus ergo est in [illegible] illis, ergo quia non hic nec illis est, quia est magis virtuosus
[illegible] in quo [illegible] quia non habet hanc nobis [illegible] non detenatur non [illegible]
[illegible] quia non habet [illegible] sed detenantur. A. Ad. Ar. et ideo quia ergo ille est virtuosus
[illegible] et [illegible] nec mel. individua quae in quo [illegible] et bene vivant. Ita est [illegible]
[illegible] non minuit absolvat. A. Ad. Ar. A. 8. c. d. qui est [illegible] et intensi et a.
[illegible] est [illegible] detenare ad hoc individuum [illegible] amorem et [illegible] quia non [illegible] posset [illegible]
[illegible] A. b. c. ex. Ad. d. cap. Si ergo est [illegible] Lex. A. in tantum non est detenare
[illegible] quantum agnoscit, quia [illegible] in divino non plene agnoscat, nec ad illum, sed [illegible]
detenare de eis [illegible] agnoscere, in alio [illegible] sed [illegible] et extra ipsum [illegible]
et effectus nis illem [illegible] et posit. Si pater etsi de velleta ad eundem nis filium
talentis et genio similem [illegible] marito detenare. Sane illud [illegible] et [illegible]
nem non sit intra ipsum [illegible] nec ad illos individuales tum ex ipsum detenere [illegible]

Inst. 3. posito quod casu quo individuum [illegible] agnoscere, et [illegible] tunc ad illud detenare
[illegible] sed illos similes sunt in ipsum [illegible] A. Ad. hanc videre, cur tunc [illegible] non posit,
sed quia [illegible] non ordinare individuum agnosci non posit, manet adhuc stabilita [illegible]
thesis et [illegible] cum extimsea individuationis [illegible] a nobis non [illegible] sequeatur
non sit in nostro [illegible].

Articulus 4.

De Deo et supplente causas 2das.

Dubia 1.

Quaestio 1.

Supplere effectum in me et producere eundem effectum, quem alias causa 2da [illegible]

Dubio 2.

Quaestio 2.

In tum [illegible] alterum supplere in genere efficiendi et varie producere in eodem [illegible]
gia. Quae in genere causae moralis supplere et si alter tanquam ministrat [illegible]
[illegible] ordine, [illegible] ministrat [illegible] [illegible] et causa. Supplere in genere causae moralis
a forma altioris, ut ipsum [illegible] et [illegible] et causa. Supplere in genere causae moralis
si ipse supplens illuc informet causa se illi amoviando illuc aliis formet.
Si [illegible] et ipsa in genere causae formalis in ordine ad [illegible] [illegible]
in genere causae efficientis supplere Deo, qui [illegible] eundem effectum [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
supplet alterum agens.

Propositio 1.

Deus non potest supplere causalitatem in se cum causa et [illegible] [illegible]

Obj. 1. Sola causalitas causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] omnipotentia [illegible] in [illegible] potest [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

297.

Obj: in eo qué Deus supplere náturalia, in que ipsa agit: 297. Sed Deus náturalia inserta supplere et posset retinere alia apposita. ut hoc impugnanti simplicii, et simul sit simplex et tr. compositum estimat: ideo, ipsa inserta sunt ipsa et sua forma, ergo Deus non ipsa et sua essentia substantia alicujus rei à se ipsa separabilis. Sed Contra.

Propos. 5.

Deus nequit supplere sua respectu náti x ipsa respectu status in in qué náti efficientis.

300.

Obj: in qué náti efficientis supplere idem ac qué producere effectum, quem aliás ipsa náti produxisset. ut sol effectus in sere et specialiter nexus cum sua sua et proportionaliter distinctus non produxit sine sua et calidum sine calore, ergo Deus nequit et, sic nequit Deus idem sine creatura producere, et quando aliud sine sua et Obj.

Propos. 7.

Deus nequit supplere vices Obj. respectu suarum x interceptum x emendarum in qué náti efficientis.

301.

Obj. sua x substantialis x accidentalis. Sed prima x spiritualis ut náti x náturalis ut arbores bruta, plantarum et alia sua inserta rerum. Si sit spiritualis, sane impossibile est náti Deus creare hanc sua, potest, semper náti, sua vero ut ipsa in qua res subsistunt ipsa cum aliqua analogia proportione cum nostra náti, neque et entia entia diversa a náti, quemadmodum ergo Deus quia prima creare et, ita et quamvis sua x substantialiter dependentem a náti. de suis vero accidentalibus si sermo est, et sua x accidentia absoluta x respectiva. de brutis sanctis quidem, supplere náturalem sui qué, cum ut naturalis in se sit et sua. et quam ipsa absoluta unam ordine ad et sine Obj. in simpliciter quemadmodum existant sustentari à Deo dicuntur, quatenus Deus náti structa et servat sua tanquam entitas distinctas, sed negato secundo cum in mde nequit naturam alteri, ergo videtur in qué náti efficientis et.

Sol. Deus nequit supplere sua in qua ipsa nec náti respectu sua. Et dicimus è ipsa sua, cum náti vero substitit, ad quam substitutam manet et adhuc sua immutata Obj. et náti respectu sua se habet in sustentando, licet ipsa sua et sua divina sustentatio natura humana tanquam sua humana natura, sed substitutio et desertu supplere ita tamen non poterit. x sit distinguit idem: ita et ipse sit náti et sua servet tanquam aliquem distinctum à náti quem et servet náti.

Propos. 8.

Deus sit supplere gratis náti efficientis finalis et exemplaris.

302.

Obj: si Deus sit ex causis finis, id est propter quod, et ergo quidem in aliqua impossibilis diuina aperitur imitatur, ut nulla videtur impossibilis Deus quem náti efficientis effectus producendo efficere possit, imo potius hoc immediatus ipsa, ita ex Deus creavit tamen sine causa passiva, sic exemplar quoque sive prototypon sit sua sine causa alterius exemplaris, sic quia Deus è náti finalis, bonorum quorum et.

Animadversio

Sine ratio tam attendendum de an Deus supplendo náti erata quia Theologi sum aperuerunt x ejus rerum instare. ut tandem rationem aliquam libere, in aetatem libertatis, à video cur Deus supplere in sit ita aquaria creata.

Obj. Naturalis sui à multum curant de his qui Deus potest non condite fatentur, nec in creata nostris subsit et satis patentia sit a best et divina quod investigemus. nil vero magis permittent quam ipsum x ium sua a náti diversimode disposuit in distinguant et sedet in physica.

Caput ultimum

Un detr infinitum in creatis?

Animadversio.

305.

Cum praedicem aggredimur quae in nova ac veteri philia ortae sint ingenia et minus in sunt latis sint, apparent enim ex utrique ita difficultates insuperabiles nunquam certe terminandae. Sed quoniam ex ipsis è philia exterminatas, vera quamvis multa quemadmodum et mea et selectiora ad recenda ingenia nostras quoque vires ingeadere

Defio j.

306.

infinitū è qd fine caret ex nōe, et hiatem auctor tract physicorū t. 23. infinita è cujus quantitem accipientibus semper aliqd, nunquam quantitas è finita auctoritatibus exhaurire n̄ pōt. ut si ex linea infinita pedis, plures pedes metiremur, semper extarent partes in infinita, et sic nunquam infinitas palmorū auctoritatibus ipsa linea exhaurire n̄ poset

Defio 2.

307.

aliud è infinitū simpliciter et aliud dicitur qd, illud è qd in oriri è infinitū seu qd aliquid sum specie infinitū tam est quo nolis excogitari n̄ pōt et dicitur infinitū sicū qd qd revera in nulla rē è infinitū, sed tm hoc respectū ad relata ad infinitū, et sic multi theologi docent, quanto mortale est infinita malia quatenus tanqm offensa requirit ad infinitū quod dicitur mortale.

Defio 3.

308.

dicitur infinitū in ca- et sy categorematicū, finitū n̄ terq categorematicū è qd aliqd spectat indifferenter ligat, ita infinitū categorematicū dr ab. illū determinatū qd actū existens ōia pōt et ea sua infinitiva et dq infinita seu categorematicū è qd nunqm actū existit, sed semp è in poā existere et alterq augeri et fine dr infinitū m̄ poā ad differā aliqd qd dr infinitū m̄ actū sic si dq jū existeret actū infinita seu multitudinē, n̄ sic ita aliqd esset ab aeterno, ita q̄ aeterna coexistera et tenderet et infinitas temporis quae es in poā et aliqd q̄ equivalere et aeternas. infinitū vero sy categorematicū è ejus ad aeternitatem, seu coexistentia omnibus antecedentibus et omnibus in infinitū.

Cor. ex hoc infinitū sy categorematicū rejecta è finitū semp et semp infinitū augibile et semp ex pōs finitas definiri poet.

Propoo j.

Infinitū categorematicū n̄ pōt fieri ex finito per additiones similes

Pbr. infinitū qd fine caret, sed ex posito per additiones similes finitū jam n̄ fine carere, po categorematicū infinitū est. Pbr. m. illud finitū qd gerit pōt fieri fine ex posito thesi po alteri n̄ dat infinitem Pbr coā negliat et data lege toti illud totogr excedens. 4 5 4. Cas po n̄ pōt dare infinitem.

Propoo 2.

Infinitū categorematicū n̄ pōt finitū redi per auctoritates finitas.

Pbr. si infinitū poet per auctoritates finitas fieri finitū, tunc ta dē oōs auctoritates finitas exhaurire ai n̄ è ita de facto, po. M. gli. qa finitū è qd pōt exhaurire.

Propoo 3.

Quodlibet infinitū in multitudine debet in se et mere infinitos quemq̄ntū finitū, sicut n̄ tm a linea infinitas unitates sed in infinitos binarios ternarios et millenarios 5 p 2.

Pbr. infinitū exhaurire n̄ pōt 306. ai liceret finitos tm millenarios aliquos binarios et ternarios finitos tunc et isti poterunt qd finitas auctoritates exhaurire ex hypothesi qd en dicit n̄ pōt 300. po nōi unitas è ait infinita si in millenarios erant finiti exhaurire poet.

Propoo 4.

Non pōt dari infinitū actū permis et ab eterno initiū et finem

Pbr: ex poso è qd infinitū fine careat, fine seu terminū habere nequit. 5 p 3.

Cor: j. ex pna sequitur etiū qd finitū è, habet figurā cum figura in hac re poet

involvat terminum cujus ambitu res figurata stineatur.

§ 15.

Cor. 2. Infinite extensum est, si finis infinita longitudinis versus orientem extensus notum locali versus occidentem totus noveri non potest, motus enim est successio terminorum, sed acquisitio termini ad quem, ac ipsum est inter duos ternos, ac infinitus aequus est inter duos ternos (§ 13.) ergo infinite extensum est.

§ 16.

Cor. 3. nequit mensurari seu numerari infinitum in numero aut pertransiri, numerando aut mensurando et transiendo in ipsis bonis locis in quibus reperitur et numerantur.

Propos. 5.

Omnium infinitorum categorematicorum non potest esse majus altero.

§ 17.

Dem. minus est id quod excedi potest ab infinito non potest esse majus altero. minus potest excedere et tangere certum terminum illius quod excedit, altera quem dem excedens, quatenus ab in infinito nullus est terminus (§ 13.) ergo infinitum non potest excedi.

Cor: infinitum itaque nec augeri nec additione, nec minui per detractionem potest.

Propos. 6.

Possibile est infinitum categorematicum.

§ 19.

Dem: non repugnat ex parte Dei cujus potentia cum infinita sit, non deficit terminis infinitis, nec impedit ex parte creaturae, cum finitus ratione aut potentia finita terminos possit excedere et augeri in infinitum ergo. etc. certum est aeternam fore angelorum et animarum nostrarum, ergo certum est omnes fore categorematicos infinitos.

Cor: igitur non est possibilis ratione finitus max. ergo major dari non potest, repugnat, cum res creata perfectissima, quam major dari nequit.

Propos. 7.

Impossibile est infinitum categorematicum in creatis.

§ 21.

Dem: si non daretur infinitum categorematicum in creatis, vel deberet dari in aliqua certa specie creata, vel in mente Dei, vel in quantitate discreta seu numero, vel in quantitate continua, et tandem in substantia quoad partem, jam vero in nullo horum non potest dari infinitum categorematicum nec est impossibile ut de singulis §§ probabimus.

Non datur infinitum categorematicum in specie aliqua creata.

§ 22.

Dem: non potest dari aliqua creatura, quae sit ita perfecta ut perfectior fieri non possit, ergo non dari potest. Dem. si daretur talis species vel est simplex vel composita ne autem sit dari ergo. Dem. simplex haec est ens quod simplicissimum sine infinite ac maxime in simplicitate ait, et in illo ipso Deum, ut alibi dicetur non est possibilis, ergo non datur infinitum categorematicum. Dem. vero si ens spiritus species sint finita vel infinita. non finita ergo ex finito non fit infinitum (§ 20.) non jam, ja cum totum sit majus sua parte, ergo infinitum est majus altero (§ 17.)

Non datur infinitum in mente Dei.

§ 23.

Dem: aliud infinitum esset creatura dei possibilis sumpta pro tota alterius, quarum quaevis est finita, ex finito non praexsurgere infinitum (§ 20.) ergo non datur. etc: ista creatura possibilis vel est finita composita vel infinita simplicia non dum (§ 22.) si finita, ergo earum infinitum est majus altero (§ 17.)

Non datur infinitum in quantitate discreta seu numero.

§ 24.

Dem: iste numerus finitus deberet constare ex numeris infinitis (§ 13.) si sit partes infinitum vel deberet esse majus altero (sua ratione § 17.) ergo non datur. etc. Dem. in non infinito deberet esse unitates infinitae in alio infinito duales unitates millies infinitae, ja deberet esse infinitum majus altero.

Non datur infinitum in quantitate continua

§ 25.

Obr. sint, ex linea ab uno puncto divergentes in infinitum, quanto hæc quo magis distant a puncto angulus eo magis distabunt inter se (per geometria) in infinitum distant, ergo (supposito) eo et infinitum inter se distabunt in infinitum, et landi terminis 1.3.13.jo.

Modi infinitum in intensione.

37.b.

Obr. 1. Dari potest infinitum in intensione, dari potest alicuius gradus infinitus integra, ex hypothesi, ita plus ñ è ∞ debilis jo. Obr. m. si illis gradus est debilis, exigeret adhuc magis intensiv ñ è limitu, jo. ex ipso ñ est infinita in intensione, cum exigeret ulterius ens 1.3.13. si ñ dari, jo. ex ipso ñ habere se ea gradus 1.90.

Solvuntur objecta.

37.

Obs. 1. Ex hoc patet Deum actu infinita jo. potest producere effectu actu infinitum. Ex hoc patet ad 1. ad 2. jo. ipsa Dei actu infinita jo. potest producere effectu actu infinitum. Ex hoc patet ad 1. ad 2. jo. ipsa est in qua Deus est, ubi est infinita, jo. potest dari aliquid aliud per Deum infinitum, Obr. 1. Omnia ista imaginari sunt ut a nobis sit sed ipsa quasi Deus in illis existere, jo. et illa dicat esse nec aliter esse, quam nisi sit infinita, Obr. ergo jo. ista omnia sunt tantum finita ñ potest esse long aliquis creatus in quo Deus est, Deus est infinitus, ergo ubi distinctu ubique, jo. est ubique infinitum, licet invisibile et ineffabile Deus, jo. est ens.

Inst. 2. Bene dico singuli potes sunt possibiles jo. in tota collectio est possibilis. Obr. ex hac parte valet argumentum a sensu distributivo ad collectivum, quod est possibile ut possit esse, quia possibilitas est aliqui esse jo. ex assumitur argumentum, sed quod est possibile est possibile, ergo tota collatio est possibilis, jo. tota est possibilis, quod adhuc me ligat sp. hence on dicuntur singula sunt producta, tota collectio est producta et dependens ab ente primo, jo. quia singula sunt producta, tota collectio est producta et dependens ab ente primo, jo. quia singula entia sunt possibilia ergo collective sunt possibilia, non vero ex possibilibus possibilibus, aliud possibile ñ est ex terminis, ñ possibilis collective possibilitas ulterior creatura producibilem ñ, posset per adeptis infinitum actu. Sed Obr. 1. Dicit possibile est possibile simul et semel. Ut hence patet quia ex quo ñ dicit in alia ut. Obr. 1. Ergo ergo ubi dicitur jo. ibi sumitur existere aliter

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch
Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST